

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRAŃ NA LATA 2014–2023

STRATEGIA ROZWOJU

MIASTA KOSTRZYN NAD ODRA

NA LATA 2014–2023

OPRACOWANIE
Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą

WSPÓŁPRACA
GRUPA ERGO SP. Z O.O., UL. STRZEGOMSKA 3B/3C L. 91, 53-611 WROCŁAW

URZĄD MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ | UL. GRANICZNA 2, 66-470 KOSTRZYN NAD ODRĄ
tel. (+48 95) 727 81 00, fax (+48 95) 727 81 02; email: urząd@kostrzyn.um.gov.pl

I. WSTĘP

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ NA LATA 2014–2023 jest podstawowym narzędziem, w oparciu o które samorząd realizuje obowiązek prowadzenia polityki rozwoju lokalnego. Dokument ten wyznacza główne kierunki rozwoju miasta w perspektywie do 2023 roku, w celu zapewnienia trwałego i zrównoważonego rozwoju. W celu wskazania szczegółowych zadań do realizacji ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie oraz źródeł finansowania należy stworzyć właściwe dokumenty wykonawcze.

Konieczność stworzenia nowej strategii dla Kostrzyna nad Odrą wynika przede wszystkim ze zmian, jakie nastąpiły w regionie, zarówno w mikro- jak i mikrootoczeniu. Ogromne znaczenie w budowaniu dokumentu ma także członkostwo Polski w Unii Europejskiej, a co za tym idzie potencjał, jaki niesie ze sobą nowa perspektywa finansowa 2014–2020, zarówno pod względem możliwości pozyskania funduszy na rozwój lokalny, a także zobowiązań samorządów terytorialnych.

Prezentowany dokument pomyślnie przeszedł proces konsultacji społecznych. W spotkaniach, a także badaniach ankietowych, uczestniczyli mieszkańcy Kostrzyna nad Odrą, przedstawiciele samorządu, przedsiębiorcy oraz przedstawiciele organizacji pozarządowych. Doświadczenia i wnioski wypracowane podczas konsultacji miały na celu otwarcie dyskusji na temat kierunków rozwoju miasta Kostrzyna nad Odrą, wytyczenia wizji, misji i celów oraz zaproponowanie konkretnych rozwiązań. Dzięki zaangażowaniu mieszkańców w proces budowy Strategii rozwoju miasta Kostrzyna nad Odrą na lata 2014–2023, dokument ten wyraża interes publiczny postrzegany przede wszystkim z poziomu lokalnego. Problematyka regionu jest rozważana w zakresie spójności z dokumentami strategicznymi wyższego szczebla.

Niniejsza Strategia uwzględnia zapisy zawarte w dokumentach strategicznych wyższego szczebla, a także przywiązuje ogromną uwagę do spójności z istniejącymi strategiami rozwoju takimi jak: Strategia Europa 2020, Koncepcja Rozwoju i Działania Euroregionu Pro Europa Viadrina; Strategia Rozwoju Kraju 2020. Aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo; Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe.”; Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie; Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Krajowa Polityka Miejska do roku 2020; Polityka Transportowa Państwa; Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020; Strategia Rozwoju Województwa Lubuskiego do roku 2020; Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gorzowskiego z Horyzontem Czasowym do 2020 roku. Strategia jest także spójna z obowiązującymi w mieście Kostrzyna nad Odrą lokalnymi dokumentami planistycznymi i strategicznymi.

II. METODOLOGIA

STRATEGIA ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ NA LATA 2014–2023 powstała z inicjatywy Burmistrza Kostrzyna nad Odrą. Jej obecny kształt to wynik pracy interdyscyplinarnej grupy złożonej z przedstawicieli samorządu miasta Kostrzyna nad Odrą oraz doradców firmy Grupa Ergo Sp. z o.o.

Prace nad strategią obejmowały następujące etapy:

1. Opracowanie ankiet i przeprowadzenie badania ilościowego wśród mieszkańców, przedsiębiorców oraz przedstawicieli organizacji pozarządowych.
2. Opracowanie diagnozy społeczno-gospodarczej.
3. Opracowanie analiz SWOT.
4. Organizacja spotkania warsztatowego celem wypracowania wstępnych założeń strategicznych.
5. Opracowanie kierunków rozwoju miasta Kostrzyna nad Odrą.
6. Przeprowadzenie konsultacji społecznych i wyłożenie projektu strategii do publicznego wglądu.
7. Uzupełnienie projektu i przyjęcie strategii.

Niniejszy dokument składa się z części programowej, stanowiącej najważniejszy rezultat procesu budowania Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyna nad Odrą na lata 2014–2023. Zawiera wizję, misję, kierunki rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz otwarty katalog kierunków działań. Część programowa zawiera również opis finansowania, analizę spójności strategii z innymi dokumentami strategicznymi oraz proces monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii. Integralnymi elementami niniejszej strategii są załączniki:

1. Załącznik nr 1. Projekt procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii
2. Załącznik nr 2. Proponowany zestaw wskaźników
3. Załącznik nr 3. Analiza społeczno-gospodarcza miasta Kostrzyn nad Odrą
4. Załącznik nr 4. Analiza SWOT
5. Załącznik nr 5. Raport dotyczący badań ankietowych.

Wskazane w strategii kierunki rozwoju, cele strategiczne i operacyjne oraz kierunki działań, znajdują swoje odzwierciedlenie w przeprowadzonej analizie aktualnego stanu miasta Kostrzyn nad Odrą oraz zasobów jakimi dysponuje. Założenia strategii w pełni wpisują się w wizję i cele strategiczne rozwoju województwa lubuskiego oraz ogólne kierunki rozwoju dla Polski. Przeprowadzono również szczegółową diagnozę obecnej sytuacji miasta, wraz ze wskazaniem istoty zachodzących procesów i zjawisk, a także ich uwarunkowań. Diagnoza została przeprowadzona na etapie opracowywania analizy społeczno-gospodarczej miasta Kostrzyn nad Odrą, w oparciu o weryfikację danych zastanych. Podsumowanie ustaleń dla diagnozy społeczno-gospodarczej stanowi analiza SWOT. Ocena korelacji pomiędzy silnymi i słabymi stronami oraz szansami rozwojowymi i zagrożeniami zidentyfikowanymi w danym obszarze, stanowiła punkt wyjścia dla sformułowania założeń. Na tej podstawie oraz w oparciu o spotkania warsztatowe zostały sformułowane wyzwania rozwojowe miasta na lata 2014–2023. Zgodnie z przyjętym porządkiem logicznym dokumentu opracowany został również system wskaźników, który pomocny będzie na etapie cyklicznej weryfikacji stopnia osiągnięcia przyjętych w strategii założeń. Budując Strategię Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 uwzględniono szereg działań, których powodzenie realizacji zależy od zaangażowania podmiotów zewnętrznych, tym samym przyjęta logika nadaje strategii wymiar obszarowy.

III. WIZJA I MISJA ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

Na potrzeby opracowania niniejszej Strategii wizja Miasta Kostrzyn nad Odrą zdefiniowana została w następujący sposób:

**KOSTRZYN NAD ODRĄ W ROKU 2023 ŁĄCZY W SOBIE
ROZWÓJ GOSPODARCZY Z JEDNOCZESNYM POSZANOWANIEM
ŚRODOWISKA NATURALNEGO
ORAZ PROMOCJĄ WALORÓW TURYSTYCZNYCH
I HISTORYCZNYCH MIASTA I REGIONU.**

**MIASTO JEST PRZESTRZENIĄ BEZPIECZNĄ, KTÓRA STWARZA WARUNKI
DO ŻYCIA RODZINNEGO I ROZWOJU ZAWODOWEGO
ORAZ ZASPOKAJA POTRZEBY SWOICH MIESZKAŃCÓW.**

Wizja precyzyjnie określa pożądane cechy Miasta Kostrzyn nad Odrą oraz precyzuje kluczowe wartości Strategii. Wizja została sformułowana w możliwie jak najbardziej przystępny sposób, tak aby przekaz był czytelny dla każdego odbiorcy.

Na potrzeby opracowania niniejszej Strategii misja Miasta Kostrzyn nad Odrą zdefiniowana została w następujący sposób:

**CELEM POLITYKI ROZWOJU KOSTRZYNA NAD ODRĄ
JEST DYNAMICZNY ROZWÓJ MIASTA,
ZAPEWNIAJĄCY WYSOKĄ JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW
POPRAZ EFEKTYWNE WYKORZYSTANIE
JEGO ATRAKCYJNOŚCI GOSPODARCZEJ I TURYSTYCZNEJ.**

Misja precyzyjnie wskazuje cel działania Miasta Kostrzyn nad Odrą oraz precyzuje kluczowe obszary Strategii. Misja została sformułowana w możliwie jak najbardziej przystępny sposób, tak aby przekaz był czytelny dla każdego odbiorcy.

IV. KIERUNKI ROZWOJU, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE

W rezultacie analizy SWOT, opartej na wynikach diagnozy społeczno-gospodarczej i badaniach populacyjnych oraz analizy dokumentów strategicznych wyższego rzędu:

- a. zidentyfikowano następujące cechy warunkujące rozwój obszaru i społeczności lokalnej zamieszkującej teren objęty Strategią:
 - korzystna lokalizacja w ujęciu transportowym, administracyjnym, przyrodniczym;
 - istniejące i potencjalne tereny inwestycyjne, w tym objęte Kostrzyńsko-Słubicką Specjalną Strefą Ekonomiczną;
 - tradycje przemysłowe i wytwórcze, rozwinięty ilościowo sektor przetwórstwa przemysłowego równoważony przez usługi;
 - zasoby dziedzictwa kulturowego i obszarów atrakcyjnych turystycznie oraz rozwój turystyczny;
 - efektywne wykorzystanie zewnętrznych źródeł finansowania działań rozwojowych.
- b. zidentyfikowano następujące cechy wpływające na konieczność restrukturyzacji lub stanowiące barierę rozwojową:
 - przeciążenie komunikacyjne miasta, niewystarczająca liczba przepraw mostowych oraz brak obwodnicy sprzężonej z przeprawą mostową;
 - znaczny stopień dekapitalizacji przestrzeni publicznej, czego przyczyną jest m.in. przeciążenie komunikacyjne miasta;
 - zanieczyszczenie powietrza, nadmierne obciążenia polutenami z niskiej emisji, czego przyczyną jest głównie przeciążenie komunikacyjne miasta;
 - rosnąca konkurencyjność innych ośrodków gospodarczych;
 - opóźnienia/ zmiany legislacyjne na poziomie ustawowym/ zmiany polityk sektorowych na poziomie krajowym.
- c. rekomenduje się przyjęcie logiki interwencji opartej o następujące kierunki rozwoju:
 - Kierunek rozwoju nr 1 – Konkurencyjna gospodarka;
 - Kierunek rozwoju nr 2 – Kapitał społeczny;
 - Kierunek rozwoju nr 3 – Inwestycje w zasoby.
- d. do każdego kierunku rozwoju przypisano adekwatne pola operacyjne i wskazano proponowane kierunki działania – wszystkie proponowane kierunki działania jako wynik prac warsztatowych mogą i powinny być katalogiem otwartym; w założonym horyzoncie czasowym mogą pojawić się idee, projekty, działania, które nie zostały uwzględnione w zaproponowanych kierunkach działania; podstawowym kryterium spójności z przedmiotową strategią będzie przyczynianie się do realizacji danego celu strategicznego; możliwość realizacji nie będzie wynikała z ujęcia danej aktywności wprost w zapisach strategii ale z wykładni spójności.

Ocenia się również, iż słuszne są starania Miasta Kostrzyn nad Odrą zmierzające do zmian administracyjnych i przeniesienia kompetencji administracji powiatowej do Kostrzyna nad Odrą. Zmiany te sankcjonuje fakt, iż Kostrzyn nad Odrą jest jedyną w powiecie gminą miejską; na terenie miasta funkcjonują podmioty specyficzne dla kompetencji powiatu (np. podmioty kształcenia ponadgimnazjalnego), a miasto jest liderem gospodarczym powiatu.

Tabela 1. Matryca SRMK 2014–2023

Obszar strategiczny	Cel strategiczny	Pole operacyjne
Konkurencyjna gospodarka	Wykorzystanie potencjału endogenicznego miasta dla jego rozwoju gospodarczego	1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości i zatrudnienia 1.2. Wzmocnienie terenów inwestycyjnych miasta 1.3. Rozwój turystyki i rekreacji
Kapitał społeczny	Podniesienie poziomu jakości życia mieszkańców oraz wzrost zaangażowania społecznego lokalnych partnerów rozwoju	2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju edukacji i sportu 2.2. Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego obywateli i opieki zdrowotnej mieszkańców 2.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego oraz usługi czasu wolnego 2.4. Rozwój bezpieczeństwa publicznego 2.5. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych 2.6. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego
Inwestycje w zasoby	Zapewnienie spójności infrastrukturalnej miasta w wymiarze technicznym, gospodarczym i społecznym	3.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej 3.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej 3.3. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenie dogodnych warunków życia mieszkańców 3.4. Zrównoważone wykorzystywanie zasobów środowiska naturalnego

Źródło: Opracowanie własne.

KIERUNEK ROZWOJU NR 1. KONKURENCYJNA GOSPODARKA

Pierwszym kierunkiem rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą w latach 2014–2023 jest Konkurencyjna gospodarka, jako obszar kluczowy dla wzmocnienia potencjału regionu. Znaczące jest prowadzenie polityki gospodarczej ze szczególnym uwzględnieniem walorów miasta. Rozwojowi gospodarczemu sprzyjać będzie otwartość i elastyczność w zakresie przedsiębiorczości, a także skłonność do kooperacji oraz wchodzenia we wspólne przedsięwzięcia. Cel strategiczny *Wykorzystanie walorów miasta dla jego rozwoju gospodarczego* to odzwierciedlenie posiadanych możliwości, jakie wynikają z przygranicznego położenia miasta, jego otoczenia, charakterystyki zasobów oraz potencjału jego mieszkańców.

Pole operacyjne 1.1. Tworzenie warunków dla rozwoju przedsiębiorczości

W zakresie *Tworzenia warunków dla rozwoju przedsiębiorczości* zaplanowano działania dwutorowo tj. z jednej strony wzmocnienie ogólnych warunków dla rozwoju przedsiębiorczości, a z drugiej zwalczanie bezrobocia i wspieranie aktywizacji zawodowej mieszkańców. W ramach wspierania przedsiębiorczości w mieście wzmocniona zostanie współpraca samorządu miejskiego z przedsiębiorcami oraz instytucjami otoczenia biznesu, w zakresie wsparcia rozwoju mikro, małych i średnich przedsiębiorstw poprzez współorganizację m.in. konsultacji, szkoleń czy konferencji. Ponadto, należy uwzględnić wsparcie dla rozwoju instytucji otoczenia biznesu, które popierają postawę przedsiębiorczą mieszkańców.

Działania w obszarze podnoszenia kompetencji pracodawców oraz pracowników realizowane będą przez instytucje samorządowe różnego szczebla. Należy zadbać o szeroki zakres oferty tych instytucji. Wśród kursów i szkoleń skierowanych do przedsiębiorców wymienić można tematy: pozyskiwania i rozliczania środków z funduszy pomocowych, rozwoju umiejętności interpersonalnych czy wykorzystania nowoczesnych technologii cyfrowych. Kostrzyn nad Odrą jako miasto pogranicza ma szczególny potencjał związany z rozwojem polsko-niemieckiej współpracy gospodarczej. W tym celu należy rozwijać kompetencje w zakresie znajomości języka niemieckiego oraz umiejętności prowadzenia biznesu w obszarze międzynarodowym. Niezbędne jest podjęcie działań zmierzających do podnoszenia poziomu wiedzy i umiejętności zawodowych osób starszych oraz zagrożonych wykluczeniem społecznym.

Pole operacyjne 1.2. Wzmocnienie terenów inwestycyjnych miasta

W zakresie Wzmocnienia terenów inwestycyjnych miasta planuje się działania ukierunkowane na wspieranie inwestycji, poprzez zagwarantowanie dogodnych warunków do rozwoju. Niezbędne jest ukierunkowanie na dalszy rozwój obszarów Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej na terenie Kostrzyna nad Odrą oraz klastrów, jako miejsc intensyfikujących gospodarkę regionu. Kluczowe są inwestycje w infrastrukturę techniczną, które pozwolą sprostać wymaganiom nowoczesnych gałęzi przemysłu i usług. Nieodzownym elementem wspierania inwestycji jest nie tylko posiadanie odpowiedniej infrastruktury i aktualnych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, ale również system atrakcyjnych zachęt w postaci ulg podatkowych. Z kolei tereny inwestycyjne będące w gestii miasta, wymagają zaplanowania spójnego systemu promocji.

Pole operacyjne 1.3. Rozwój turystyki i rekreacji

W ramach działań w zakresie Rozwój turystyki i rekreacji, planuje się obranie kierunków mających na celu wykorzystanie i zagospodarowanie walorów turystycznych oraz rozwój i budowę infrastruktury turystycznej w regionie. W szczególności niezbędne jest podjęcie działań w zakresie rozbudowy bazy gastronomicznej i noclegowej, przystosowanej do potrzeb osób niepełnosprawnych. Planowana jest rozbudowa infrastruktury turystycznej, w szczególności tras rekreacyjnych (ścieżek rowerowych i szlaków turystycznych), a także budowa nowych obiektów rekreacyjnych. Należy promować Kostrzyn nad Odrą poprzez charakterystyczne i wyróżniające miasto imprezy i eventy, które będą się odbywały poza sezonem letnim (np. rajdy rowerowe). Zaprojektowanie i rozwój nowych, markowych imprez cyklicznych zwiększy rozpoznawalność miasta w kraju, jak również zmieni postrzeżenie Kostrzyna nad Odrą jedynie przez pryzmat Festiwalu Przystanek Woodstock.

Konieczne jest opracowanie zintegrowanej, skutecznej i atrakcyjnej oferty turystycznej i promocyjnej miasta, która będzie odpowiadała na potrzeby zróżnicowanych grup turystów, a także będzie dystrybuowana zróżnicowanymi kanałami komunikacji, odpowiednimi dla poszczególnych typów turystyki. Zwiększenie potencjału turystyki regionu to zadanie wymuszające współpracę z różnymi partnerami w tym innymi samorządami oraz podmiotami z branży turystycznej. Ocenia się, że wskazane zasoby o potencjale turystycznym zlokalizowane na terenie Kostrzyna nad Odrą, predestynują teren do rozwoju turystyki kulturowej, weekendowej, rowerowej i wodnej. Niezbędny jest rozwój żeglugi wycieczkowej na Warcie i Odrze w tym turystyczne rejsy sezonowe i marina, jako obszar dywersyfikujący zainteresowania turystów. Celowe jest kształtowanie usług turystycznych i rekreacyjnych o charakterze transgranicznym, ze szczególnym uwzględnieniem współpracy z partnerami z Niemiec.

Tabela 2. Konkurencyjna gospodarka – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Opracowanie i implementacja mechanizmów współpracy samorządu z przedstawicielami sektora przedsiębiorstw, większa integracja środowiska MŚP; współpraca MŚP z podmiotami kształcenia i wspólna promocja przedsiębiorstw i promocja lokalnych liderów biznesu	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ przedsiębiorstwa i organizacje przedsiębiorstw; ▪ IOB*; ▪ jednostki edukacyjne 	
Organizacja systemu wsparcia przedsiębiorczości, m.in. poprzez wprowadzenie narzędzi doradczo-szkoleniowych; wsparcie informacyjno-doradcze w zakresie funduszy unijnych oraz preferencyjnych pożyczek; promocję lokalnej przedsiębiorczości; wprowadzenie transparentnego systemu ulg finansowych i pozafinansowych dla nowopowstałych przedsiębiorstw	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowy Urząd Pracy; ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ IOB 	
Wprowadzenie instrumentów lokalnego obiegu gospodarczego w tym w zakresie promocji i rozwoju lokalnych produktów i usług oraz opracowanie, wdrożenie i rozwój systemu lokalnej karty rabatowej, jak również monitorowanie innowacji w systemach wsparcia lokalnej gospodarki	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ IOB 	
Zwiększenie międzynarodowej ekspansji lokalnych przedsiębiorstw poprzez promocję przedsiębiorstw na rynkach międzynarodowych oraz wsparcie doradcze w zakresie wprowadzania produktów na rynki zagraniczne, w tym rozwój przygranicznej współpracy gospodarczej	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ IOB 	
Wprowadzenie systemu oceny potencjału innowacyjnego i możliwości komercjalizacji wyników prac badawczo-rozwojowych oraz rozwój innowacyjności i działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ IOB; ▪ jednostki naukowe; ▪ przedsiębiorstwa 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą
Promocja przechodzenia na własną działalność gospodarczą i samozatrudnienia; wsparcie szkoleniowo-doradcze na rzecz tworzenia nowych przedsiębiorstw i samozatrudnienia; zwiększenie aktywizacji oraz mobilności zawodowej mieszkańców, w tym w ramach sieci EURES (Europejskie Służby Zatrudnienia)	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowy Urząd Pracy; ▪ IOB 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą
Zmiany w strukturze kształcenia ponadgimnazjalnego dla rozwoju systemu równoważenia popytu-podażowego rynku pracy	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiat Gorzowski; ▪ jednostki kształcenia ponadgimnazjalnego; ▪ Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KSSSE**; ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą
Rozwój narzędzi pośrednictwa pracy oraz narzędzi komunikacji stron popytu i podaży pracy	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą

* Instytucje Otoczenia Biznesu.

** Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna.

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Organizacja wyspecjalizowanego parku biznesu i/ lub inkubatora przedsiębiorczości i/ lub zrzeszeń biznesu w postaci klastrów (multisektorowość) oraz specjalizacja działalności, dla rozwoju współpracy międzysektorowej	1.1./1.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ przedsiębiorstwa i zrzeszenia przedsiębiorców; ▪ IOB 	
Wyznaczenie, uporządkowanie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych na potrzeby działalności gospodarczej lokalnych przedsiębiorstw	1.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ KSSSE
Wyznaczenie, uporządkowanie i uzbrojenie nowych terenów inwestycyjnych na potrzeby tworzenia/ rozwoju podstref KSSSE	1.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Stworzenie infrastruktury dla rozwoju turystyki wodnej na Odrze i Warcie, w tym mariny oraz oferty rekreacji wodnej i ścieżek dydaktycznych	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ sektor prywatny 	
Wspieranie rozwoju infrastruktury obsługi ruchu turystycznego na terenie miasta, w tym bazy noclegowej oraz gastronomicznej	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ sektor prywatny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą
Rozwój i modernizacja infrastruktury sportowej na terenie miasta, w tym m.in. zagospodarowanie terenów zielonych w kierunku rozwoju funkcji rekreacyjnych i sportowych oraz zagospodarowanie terenów wokół amfiteatru.	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ sektor prywatny 	
Opracowanie i promocja kompleksowej oferty turystycznej uwzględniającej zasoby turystyki aktywnej, poznawczej, kulturowej oraz zaangażowanie touroperatorów	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ organizacje pozarządowe 	
Rozwój i stworzenie nowych produktów turystycznych i regionalnych, w tym przy wykorzystaniu potencjału położenia miasta nad Odrą i Wartą	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ organizacje pozarządowe; ▪ sektor prywatny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ touroperatorzy
Opracowanie i przygotowanie aplikacji turystycznej na urządzenia mobilne, zawierającej interaktywne mapy, proponowane ścieżki zwiedzania, zagadki tematyczne, stałe trasy LARP*, etc.	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ organizacje pozarządowe 	
Zacieśnianie współpracy różnych podmiotów działających w obszarze turystyki, w tym także współpracy transgranicznej	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ sektor prywatny; ▪ organizacje pozarządowe; ▪ miasta partnerskie 	
Podniesienie kompetencji kadry trenerskiej, animatorów oraz innych osób z branży sportowej i rekreacyjnej.	1.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacje pozarządowe; ▪ sektor prywatny 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą

Źródło: Opracowanie własne.

* LARP – live action role-playing – rodzaj gry w odgrywanie ról podczas której uczestnicy fizycznie odgrywają scenariusze, zazwyczaj posługując się kostiumami oraz rekwizytami.

KIERUNEK ROZWOJU NR 2. KAPITAŁ SPOŁECZNY

Drugim kierunkiem rozwoju Kostrzyna nad Odrą w latach 2014–2023 jest Kapitał społeczny, którego celem jest zapewnienie warunków dla harmonijnego, bezpiecznego i wszechstronnego rozwoju mieszkańców. Konieczne jest rozwijanie współpracy pomiędzy podmiotami życia społeczno-gospodarczego, przy jednoczesnym podnoszeniu efektywności ich działań. Ocenia się, że warunkiem zrównoważonego rozwoju miasta jest budowanie powiązań kooperacyjnych i rozwój społeczeństwa obywatelskiego. Z punktu widzenia działalności publicznej, celowa jest współpraca samorządu miejskiego w szczególności z innymi jednostkami samorządu terytorialnego, sektorem prywatnym, a także podmiotami ekonomii społecznej.

Pole operacyjne 2.1. Tworzenie warunków dla rozwoju edukacji i sportu

W zakresie Tworzenia warunków dla rozwoju edukacji i sportu, planuje się podjęcie działań mających na celu polepszenie warunków funkcjonowania placówek oświatowych, rozwijanie kształcenia pozaszkolnego, a także dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Uwzględnienie tego celu operacyjnego w polityce rozwoju lokalnego miasta wynika z faktu, iż w regionie istnieje silna potrzeba dostosowania edukacji do potrzeb lokalnego rynku pracy. Rozwój kształcenia zawodowego i technicznego, to stworzenie warunków do zdobycia konkretnych umiejętności i uprawnień przydatnych w dalszej karierze zawodowej mieszkańców i ograniczenie procesów migracyjnych za granicę.

Konieczne jest zagwarantowanie równego dostępu do usług edukacyjnych, w tym wychowania przedszkolnego oraz opieki nad dziećmi do lat 3, aby minimalizować skutki rozwarstwienia społecznego. Ponadto, należy zagwarantować dostęp do pomocy psychologicznej i pedagogicznej oraz opieki medycznej dla uczniów, wychowanków i ich rodzin. Zmiany demograficzne wymuszają w obszarze zarządzania placówkami oświatowymi optymalizację kosztów edukacji i współpracę z podmiotami z branży edukacyjnej.

Ze względu na położenie Kostrzyna nad Odrą kluczowa jest powszechna i dobra znajomość języka niemieckiego, jako szansa na podniesienie standardu współpracy w obszarach m.in. edukacji, kultury, gospodarki i turystyki. W tym celu planowane jest promowanie języka niemieckiego w placówkach edukacyjnych i organizacjach pozarządowych.

Niezbędne jest wsparcie rozwoju bazy materialnej, w tym wyposażanie w nowoczesny sprzęt oraz materiały dydaktyczne placówek funkcjonujących w publicznym systemie oświaty. Istotny będzie rozwój technik cyfrowych w procesie edukacji oraz wzrost dostępności komputerów i Internetu w szkołach, co przekłada się na wzrost kompetencji cyfrowych. Oznacza to rozwój innowacyjnych procesów, produktów i usług, co przekłada się na wzrost efektywności firm w mieście i w regionie. Konieczne są również dalsze inwestycje w samą bazę lokalową placówek oświatowych, a także poprawa przystosowania obiektów do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Niezbędne jest wzmocnienie infrastruktury sportowej oraz rekreacyjnej, a także zróżnicowanie oferty skierowanej zarówno do mieszkańców, jak i turystów. Należy stworzyć kompleksową, atrakcyjną ofertę promocji podmiotów działających w obszarze sportu i rekreacji.

Pole operacyjne 2.2. Wzrost poziomu bezpieczeństwa socjalnego obywateli i opieki zdrowotnej mieszkańców

W zakresie *Wzrostu poziomu bezpieczeństwa socjalnego obywateli i opieki zdrowotnej mieszkańców*, planuje się podjęcie działań mających na celu poprawę warunków funkcjonowania placówek świadczących usługi pomocy społecznej oraz działań mających na celu ciągłe podnoszenie poziomu opieki zdrowotnej na terenie miasta poprzez wzrost dostępności podstawowych i specjalistycznych usług leczniczych dla mieszkańców (współpraca z miejscowym szpitalem), a także dostosowanie ich oferty do potrzeb społeczności lokalnej. Niezbędne są nowe podmioty świadczące pomoc m.in. psychologiczną i prawną, a także miejsce schronienia m.in. dla osób doznających przemocy.

Pole operacyjne 2.3. Ochrona dziedzictwa kulturowego

W ramach działań w zakresie wsparcia Ochrony dziedzictwa kulturowego, planuje się obranie kierunków mających na celu rewitalizację obiektów militarnych, miejsc pamięci, Twierdzy Kostrzyn oraz innych zabytkowych miejsc w przestrzeni miejskiej. Ważnym elementem ochrony dziedzictwa będzie niewątpliwie rewitalizacja obszaru Starego Miasta. Jednakże w pierwszej kolejności konieczne będzie wskazanie i zdecydowanie o generalnej koncepcji, kształcie i kierunku rewitalizacji, o czym należy rozstrzygnąć w lokalnym programie rewitalizacji.

Obszar dotyczy także wspierania terenów zielonych na terenie miasta, m.in. Parku Narodowego „Ujście Warty”, które stanowią ważne dziedzictwo przyrodnicze regionu. Zadbanie o rozwój kultury wymaga także poprawy standardu i jakości infrastruktury kulturalnej, a także aktywizacji mieszkańców wokół promocji tradycji i kultury regionu. Najważniejszym instrumentem wspierania funkcji kulturotwórczych regionu jest rewitalizacja Twierdzy Kostrzyn, ze względu na wartość historyczną, artystyczną i naukową tego miejsca.

Pole operacyjne 2.4. Rozwój bezpieczeństwa publicznego

W zakresie Rozwoju bezpieczeństwa publicznego, planuje się obranie kierunków mających na celu poprawę bezpieczeństwa mieszkańców. Z tego też względu działania będą ukierunkowane na rozwój infrastruktury monitoringu zagrożeń naturalnych i cywilizacyjnych oraz alarmowania mieszkańców o nadchodzącym bądź zaistniałym zagrożeniu, np. poprzez SMS-owy System Powiadamiania Mieszkańców. Systemy SMS służą do szybkiego powiadamiania możliwie jak największej liczby mieszkańców np. w sytuacjach dotyczących skażenia środowiska, klęsk żywiołowych, zagrożenia bezpieczeństwa publicznego czy awarii technicznych.

Ponadto wsparcie miasta Kostrzyn nad Odrą w dalszym ciągu ukierunkowane będzie na prowadzenie programów dostosowanych do występujących na jego terenie zagrożeń, w tym na zapobieganiu takim zjawiskom jak: przemoc w rodzinie, przestępczość, demoralizacja nieletnich, alkoholizm, narkomania oraz wszelkiego rodzaju zagrożenia w sieci (cyber zagrożenia), które stanowią istotny problem w dobie postępu technologicznego.

Pole operacyjne 2.5. Wzrost dostępności i jakości świadczenia usług publicznych

W ramach działań w zakresie Wzrostu dostępności i jakości świadczenia usług publicznych, podejmowane będą inicjatywy mające na celu zwiększenie potencjału samorządu miejskiego do wypełniania swoich funkcji w nowoczesny i partnerski sposób m.in. udostępnianie kluczowych dla klientów usług na platformie ePUAP, przystosowanie stron internetowych oraz specjalistyczne kursy dla pracowników w kierunku obsługi profesjonalnej osób starszych czy niepełnosprawnych, prowadzenie działań innowacyjnych (benchmarkingowych) w celu adaptacji dobrych praktyk i rozwiązań, znoszenie barier architektonicznych w celu dostosowywania infrastruktury dla potrzeb osób niepełnosprawnych.

Pole operacyjne 2.6. Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego

W zakresie Wspieranie rozwoju społeczeństwa obywatelskiego, podejmowane będą inicjatywy mające na celu aktywizację społeczności lokalnej, celem zwiększenia jej partycypacji i roli w kreowaniu polityki rozwoju lokalnego miasta Kostrzyn nad Odrą. Analiza zasobów samorządu miejskiego wskazuje na konieczność rozwoju systemów i narzędzi zarządzania administracją publiczną, w tym przede wszystkim stymulowania partycypacji społecznej w życiu publicznym. Szczególnie istotne jest stosowanie w administracji samorządowej nowoczesnych kanałów komunikacji z otoczeniem oraz umożliwienie społeczności współdecydowania o kształcie rozwoju miasta i sprawach lokalnych. Wykorzystanie nowoczesnych technologii i Internetu ma na celu usprawnienie procesów administracyjnych, w tym obsługi klientów. Towarzyszyć temu będzie podnoszenie kompetencji kadr sektora publicznego oraz rozwijanie i upowszechnianie działań mających na celu zwiększenie partycypacji lokalnej społeczności w aktywnym kreowaniu polityki rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą.

Tabela 3. Kapitał społeczny – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Upowszechnienie i zwiększenie dostępności do opieki nad dzieckiem do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego poprzez tworzenie nowych miejsc w żłobkach i przedszkolach lub innych formach opieki na dzieckiem do lat 3 oraz wychowania przedszkolnego, jak również doposażenie tychże placówek w sprzęt dydaktyczny, w tym do wczesnej nauki przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, języków obcych i przedsiębiorczości zgodnie z wyznaczonymi kompetencjami kluczowymi na rynku pracy	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ sektor prywatny; ▪ organizacje pozarządowe 	
Doposażenie jednostek edukacji podstawowej i gimnazjalnej w sprzęt i materiały dydaktyczne oraz organizacja pracowni, w tym m.in. do nauki przedmiotów matematyczno-przyrodniczych, informatycznych, języków obcych i przedsiębiorczości zgodnie z wyznaczonymi kompetencjami kluczowymi na rynku pracy	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ podstawowej i gimnazjalnej 	
Poprawa warunków nauczania w placówkach edukacyjnych obejmująca przebudowę, rozbudowę lub adaptację, a w uzasadnionych przypadkach także budowę infrastruktury edukacyjnej	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ jednostki edukacji podstawowej i gimnazjalnej 	
Opracowanie programu/ programów edukacyjnych w zakresie kompetencji kluczowych na rynku pracy, wsparcie nauki języków obcych, nauk matematyczno-przyrodniczych i TIK* oraz postaw kreatywności, innowacyjności, przedsiębiorczości, itp. na wszystkich etapach kształcenia	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ jednostki edukacji podstawowej i gimnazjalnej 	
Opracowanie i realizacja programów pomocy stypendialnej dla uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych (m.in. uczniowie niepełnosprawni, uczniowie uzdolnieni, zagrożeni przedwczesnym kończeniem nauki)	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ jednostki edukacji podstawowej i gimnazjalnej 	
Wprowadzenie doradztwa zawodowego i planowania ścieżki edukacyjnej na poziomie edukacji gimnazjalnej, w tym także promocja nauki na kierunkach zawodowych oraz edukacji technicznej, udostępnianie wiedzy na temat kierunków zamawianych na uczelniach wyższych	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ podstawowej i gimnazjalnej; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ placówki edukacji ponadgimnazjalnej; ▪ Powiatowy Urząd Pracy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ośrodki akademickie

* ICT – techniki informacyjne i komunikacyjne.

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Systemowa współpraca z pracodawcami, w tym działającymi KSSSE, w zakresie opracowania i wdrażania programów staży i praktyk, tworzenia klas patronackich oraz nowoczesnych metod łączenia kształcenia teoretycznego i praktycznego; promocji kształcenia zawodowego	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ placówki edukacji ponadgimnazjalnej; ▪ Powiatowy Urząd Pracy; ▪ sektor prywatny; ▪ KSSSE 	
Wprowadzenie szkoleń, doradztwa oraz innych form podwyższania kwalifikacji dla nauczycieli i pracowników pedagogicznych pod kątem kluczowych kompetencji uczniów niezbędnych do poruszania się po rynku pracy, tj. TIK, matematyczno-przyrodniczych, języków obcych, nauczania eksperymentalnego, właściwych postaw uczniów (kreatywności, innowacyjności, pracy zespołowej) oraz metod zindywidualizowanego podejścia do ucznia oraz wykorzystania narzędzi wspierających pomoc psychologiczno-pedagogiczną na każdym etapie edukacyjnym (m.in. dla uczniów niepełnosprawnych, uczniów uzdolnionych, zagrożonych przedwczesnym kończeniem nauki)	2.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ jednostki edukacji podstawowej i gimnazjalnej; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ placówki edukacji ponadgimnazjalnej 	
Rozwój infrastruktury włączenia społecznego, w tym m.in. placówek pomocy społecznej, placówek opieki senioralnej; stworzenie ośrodka interwencji kryzysowej; miejsc czasowego pobytu dla osób niesamodzielnych, ogrzewalni z punktem sanitarnym dla bezdomnych oraz budowa i modernizacja mieszkań socjalnych i mieszkań chronionych	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej; ▪ organizacje pozarządowe
Opracowanie i wdrożenie polityki prorodzinnej ukierunkowanej na wsparcie i promocję rodziny oraz pieczy zastępczej	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej; ▪ organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski
Udział w budowaniu i realizacji kompleksowych populacyjnych programów profilaktycznych (m.in. w zakresie ochrony zdrowia, uzależnień) oraz promocji i edukacji w zdrowiu, skierowanych do różnych grup docelowych (dzieci i młodzież; osoby aktywne na rynku pracy; kobiety w okresie prokreacyjnym, seniorzy)	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ jednostki ochrony zdrowia; ▪ organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lubuski Oddział Wojewódzki Narodowego Funduszu Zdrowia; ▪ Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny; ▪ Powiatowa Stacja Epidemiologiczno-Sanitarna;

Tabela 3. Kapitał społeczny – proponowane kierunki działania (cd.)

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Opracowanie i wdrożenie polityki senioralnej ukierunkowanej na integrację, reintegrację i aktywizację społeczno-zawodową seniorów oraz ich zaangażowanie w sprawy obywatelskie i samorządu, osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	2.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; ▪ Ośrodek Pomocy Społecznej; ▪ organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski
Opracowanie Lokalnego Programu Rewitalizacji, który w sposób metodyczny określi cele, zakres i źródła finansowania projektów rewitalizacji, w tym przyczyni się rozstrzygnięcia w zakresie generalnej koncepcji, kształtu i kierunku rewitalizacji		<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ instytucje kultury; ▪ organizacje pozarządowe
Zachowanie, rewitalizacja, ochrona, udostępnianie, przyjazne wykorzystanie, promocja budynków, obiektów i przestrzeni dziedzictwa kulturowego	2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ prywatni właściciele; ▪ instytucje kultury; ▪ organizacje pozarządowe 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Opracowanie i promocja kompleksowej oferty usług czasu wolnego ze szczególnym uwzględnieniem oferty kulturalnej opartej o potencjał Twierdzy Kostrzyn w wymiarze transgranicznym	2.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Partnerzy Zagraniczni; ▪ prywatni właściciele; ▪ instytucje kultury; ▪ organizacje pozarządowe; ▪ grupy nieformalne 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Lubuski Wojewódzki Konserwator Zabytków
Uczestnictwo w procesach planowania, rozbudowy i modernizacji infrastruktury technicznej dla potrzeb zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa publicznego; przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym i antropogenicznym; monitoringu zagrożeń naturalnych i alarmowania	2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ OSP* 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy; ▪ Państwowa Straż Pożarna; ▪ Służba Policji; ▪ gminy powiatu gorzowskiego
Wyposażenie jednostek OSP w specjalistyczny sprzęt ratowniczo-gaśniczy dla przeciwdziałania i likwidacji skutków katastrof oraz doskonalenie procesów ratowniczo-gaśniczych OSP w ramach specjalistycznych szkoleń	2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ OSP 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Krajowy System Ratowniczo-Gaśniczy; ▪ Państwowa Straż Pożarna
Wspieranie rozwiązań w zakresie poprawy bezpieczeństwa mieszkańców w miejscach publicznych, w tym w zakresie rozwoju monitoringu miejskiego	2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Służba Policji 	

* OSP – Ochotnicza Straż Pożarna.

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Tworzenie warunków do poprawy bezpieczeństwa w ruchu drogowym, w tym m.in. poprzez montaż tablic ostrzegawczych o przekroczeniu prędkości oraz sygnalizacji świetlnej, jak również utworzenie tzw. miasteczka ruchu	2.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad; ▪ Powiatowy Zarząd Dróg; ▪ Wojewódzki Zarząd Dróg 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Służba Policji
Rozwój elektronicznych usług publicznych (m.in. w ramach platformy EPUAP) z uwzględnieniem rozwoju systemów back-office oraz digitalizacją zasobów	2.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Województwo Lubuskie; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ jednostki organizacyjne Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Modernizacja infrastruktury budynków użyteczności publicznej, w tym w zakresie głębokiej termomodernizacji (z dostosowaniem do potrzeb osób niepełnosprawnych), poprawy funkcjonalności i estetyki	2.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ jednostki organizacyjne Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Szkolenia zawodowe pracowników administracji samorządowej oraz jednostek organizacyjnych administracji samorządowej	2.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ jednostki organizacyjne Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Rozwój instrumentów i płaszczyzn współpracy sektorowej i między sektorowej	2.5.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ inne jednostki samorządu terytorialnego; ▪ partnerzy zagraniczni; ▪ przedstawiciele II i III sektora 	
Promocja i szersze wykorzystanie instrumentów uczestnictwa obywatelskiego, np. budżetu obywatelskiego, inicjatyw lokalnych, konsultacji społecznych	2.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ mieszkańcy; ▪ organizacje pozarządowe 	
Promocja, wsparcie i współpraca z podmiotami ekonomii społecznej	2.6.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej; ▪ organizacje pozarządowe 	

Źródło: Opracowanie własne.

KIERUNEK ROZWOJU NR 3. INWESTYCJE W ZASOBY

Trzecim kierunkiem rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą w okresie 2014–2023 jest Inwestycja w zasoby, który będzie realizowany m.in. poprzez rozwój infrastruktury. Dobrze rozwinięta infrastruktura techniczna stanowi bazę do rozwoju niemal wszystkich dziedzin życia gospodarczego i społecznego. Należy mieć jednak na względzie, iż rozwój infrastruktury technicznej powinien zmierzać w kierunku zmniejszania zanieczyszczenia środowiska naturalnego.

Pole operacyjne 3.1. Poprawa stanu infrastruktury technicznej

W ramach działań w zakresie Poprawy stanu infrastruktury technicznej, planuje się obranie kierunków mających na celu modernizację i rozbudowę infrastruktury. Nowoczesna i sprawna infrastruktura techniczna miasta, zapewnia dobre warunki do inwestowania i podnoszenia standardu życia społeczności lokalnej. Z tego też względu Kostrzyn nad Odrą, w ramach realizacji zadań ciągłych, planuje modernizację i rozbudowę sieci: wodociągowej, kanalizacyjnej, ciepłowniczej, energetycznej, gazowej oraz teleinformatycznej, gdyż ich istnienie oraz sprawność są niezbędne do prawidłowego funkcjonowania gospodarki i społeczeństwa miasta. Nacisk położony zostanie zwłaszcza na infrastrukturę teleinformatyczną, gdyż rozwój cywilizacyjny obliguje samorządy do przywiązywania większej uwagi w zakresie wykorzystania nowoczesnych technologii w przestrzeni publicznej.

Pole operacyjne 3.2. Zrównoważony rozwój infrastruktury transportowej

W ramach działań w zakresie Zrównoważonego rozwoju infrastruktury transportowej, planuje się obranie kierunków mających na celu rozwijanie i modernizację infrastruktury drogowej wraz z oświetleniem, chodnikami, parkingami, przystankami, a także poprawę komunikacji transportowej wewnątrz oraz na zewnątrz miasta. Ocenia się, że dla pełniejszego wykorzystania potencjału położenia geograficznego miasta Kostrzyn nad Odrą oraz możliwości, jakie tworzy układ powiązań drogowych na jego terenie, kluczowy będzie rozwój infrastruktury drogowej zmierzający do wsparcia budowy połączeń sieci dróg w ujęciu regionalnym oraz transgranicznym w tym także obwodnicy miasta. Istotnym obszarem jest także budowa przeprawy mostowej na rzece Odrze i Warcie, która zwiększy gęstość sieci połączeń drogowych i kolejowych, w tym w szczególności z Niemcami.

W perspektywie długofalowej ważne będzie także zwiększenie potencjału w zakresie śródlądowego transportu wodnego, w tym transportu towarowego oraz o charakterze turystycznym, likwidacja tzw. „wąskich gardeł”. Przeciwdziałanie degradacji infrastruktury drogowej i kolejowej będzie istotnym czynnikiem rozwoju gospodarczego; w tym w szczególności poprawa linii komunikacyjnych na trasie Berlin – Gorzów Wielkopolski oraz Szczecin – Wrocław. Niezbędne jest podjęcie działań na rzecz spójności systemu komunikacji miejskiej oraz poprawy jakości świadczonych usług przez lokalnych przewoźników.

Pole operacyjne 3.3. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa i tworzenia dogodnych warunków życia mieszkańców

W ramach działań w zakresie Wspierania rozwoju mieszkalnictwa i tworzenia dogodnych warunków życia mieszkańców, planuje się obranie kierunków mających na celu wzrost liczby budynków mieszkalnych zgodnie z zapotrzebowaniem społeczności oraz podniesienie standardu już istniejących zasobów komunalnych, socjalnych i mieszkań chronionych. Istotne są działania zmierzające do poszukiwania możliwości rozwoju i poprawy stanu zasobów mieszkaniowych, w tym komunalnych, socjalnych i mieszkań chronionych, a także łagodzenie luki infrastrukturalnej w zakresie zagospodarowania terenów wokół budynków mieszkalnych.

Pole operacyjne 3.4. Zrównoważone wykorzystanie zasobów środowiska naturalnego

W ramach działań w zakresie Zrównoważonego wykorzystania zasobów środowiska naturalnego projektuje się działania mające na celu ochronę środowiska. W celu zrównoważonego rozwoju miasta należy podjąć działania dotyczące ochrony zasobów naturalnych w tym wód powierzchniowych i podziemnych oraz jakości powietrza. Ograniczenie wykorzystania energii pochodzącej ze źródeł konwencjonalnych przyczyni się do redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz globalnie przyczyni się do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Efektywność realizacji zielonych projektów wymaga nie tylko zaangażowania środków finansowych, ale również konieczność edukowania społeczności w zakresie wykorzystywania ekoinnowacyjnych technologii, kształtowania postaw proekologicznych oraz prowadzenia kampanii promujących innowacje technologiczne np. w szkołach.

Tabela 4. Inwestycje w zasoby – proponowane kierunki działania

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Kompleksowe uporządkowanie gospodarki wodno-ściekowej w zakresie występujących niedostatków, tj. budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlach Kostrzyn Południe; Drzewice, Warniki, Szumiłowo oraz rozdział sieci ogólnospławnej na kanalizacyjną i deszczową	3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Rozwój infrastruktury sieciowej (ciepłowniczej i gazowej)	3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ właściciele sieci przesyłowych i infrastruktury sieciowej 	
Rozwój infrastruktury dostępowej (szerokopasmowy Internet) oraz budowa punktów dostępowych (hot spots)	3.1.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ przedsiębiorstwa teleinformatyczne 	
Uspokojenie ruchu kołowego w centrum miasta, w tym wskazanie ciągów komunikacyjnych mogących spełniać funkcje deptaków; wyznaczenie stref o ograniczonej prędkości; wyznaczenie stref uprzywilejowujących pieszych i rowerzystów; wyznaczenie ciągów ulic jednokierunkowych; zastępowanie skrzyżowań z pierwszeństwem przejazdu, skrzyżowaniami równorzędnymi; organizacja miejsc parkingowych poza strefami uspokojonego ruchu; przebudowanie skrzyżowań tradycyjnych na skrzyżowania z wyniesioną powierzchnią; organizacja obiektów <i>park and ride</i> (P&R) i <i>bike and ride</i> (B&R)*;	3.2.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Budowa obwodnicy miasta w pasie dróg krajowych DK 22 i 31	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski
Budowa przeprawy mostowej na Odrze i Warcie, ułatwiającej komunikację oraz łączność w obszarze transgranicznym	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski

* Park and ride (P&R) i bike and ride (B&R) obiekty umożliwiające pozostawienie samochodu na obrzeżach miasta i kontynuowanie podróży innymi środkami transportu – komunikacja miejska, rowery, etc. Działanie to powinno być realizowane w połączeniu z rewitalizacją i rozwojem infrastruktury turystycznej.

Tabela 4. Inwestycje w zasoby – proponowane kierunki działania (cd.)

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Przebudowa/ modernizacja wraz z infrastrukturą towarzyszącą i obiektami inżynieryjnymi (oświetlenie, ciągi piesze i rowerowe oraz pieszo-rowerowe, parkingi, przystanki) dróg gminnych oraz powiatowych i wojewódzkich przebiegających przez teren gminy, w szczególności ciągów komunikacyjnych łączących się z drogami wyższego rzędu	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ Województwo Lubuskie; ▪ Wojewódzki Zarząd Dróg; ▪ Powiatowy Zarząd Dróg; ▪ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad 	
Rozwój infrastruktury kolejowej oraz połączeń kolejowych w tym transgranicznych	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ właściciele infrastruktury kolejowej; ▪ Przewozy Regionalne Sp. z o.o. Oddział Lubuski 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą
Rozwój usług transportu publicznego w mieście dostosowanych do potrzeb mieszkańców	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Budowa i modernizacja mieszkań komunalnych	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Rozwój mieszkalnictwa poprzez wyznaczenie, uzbrajanie i promocję terenów mieszkaniowych	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	
Rozwój systemu gospodarowania odpadami oraz wsparcie dostosowania systemu do zmieniających się wymogów prawa energetycznego	3.3.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Regionalna Instalacja Przetwarzania Odpadów Komunalnych
Produkcja i dystrybucja energii ze źródeł odnawialnych	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ przedsiębiorstwa energetyczne; ▪ spółdzielnie mieszkaniowe; ▪ wspólnoty mieszkaniowe; ▪ towarzystwa budownictwa społecznego; ▪ jednostki sektora finansów publicznych 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ jednostki naukowo-badawcze; ▪ Powiat Gorzowski; ▪ Gminy powiatu gorzowskiego

Proponowany kierunek działania	Pole operacyjne	Podmiot odpowiedzialny	Podmiot wspierający
Efektywność energetyczna w przedsiębiorstwach	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ przedsiębiorcy 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ organizacje przedsiębiorców; ▪ IOB; ▪ Miasto Kostrzyn
Efektywność energetyczna w budynkach użyteczności publicznej	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Powiat Gorzowski 	
Efektywność energetyczna w sektorze mieszkaniowym	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ spółdzielnie mieszkaniowe; ▪ wspólnoty mieszkaniowe; ▪ towarzystwa budownictwa społecznego 	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą
Zastosowanie energooszczędnego oświetlenia ulicznego	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ Generalna Dyrekcja Dróg Krajowych i Autostrad; ▪ Wojewódzki Zarząd Dróg; ▪ Powiatowy Zarząd Dróg 	
Kształtowanie postaw proekologicznych	3.4.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Miasto Kostrzyn nad Odrą; ▪ organizacje pozarządowe; ▪ jednostki edukacyjne 	

Źródło: Opracowanie własne.

V. PLANOWANE INWESTYCJE

Poniżej zostały zaprezentowane wybrane inwestycje planowane do realizacji w okresie 2014–2020.

1. Infrastruktura drogowa, m.in.:

- a. budowa przeprawy mostowej dla ruchu kołowego na Odrze na północ do Kostrzyna nad Odrą wraz z dużą obwodnicą Miasta;
- b. kompleksowa modernizacja przeprawy mostowej ruchu kołowego na Odrze łączącego Kostrzyn nad Odrą z Küstrin Kietz;
- c. budowa, modernizacja dróg i infrastruktury technicznej na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą, w tym na osiedlach Kostrzyna: rejon Warnik i rejon Drzewic.

2. Infrastruktura rekreacyjna, m.in.:

- a. kontynuacja rewitalizacji Przystani Żeglarskiej „Delfin”;
- b. budowa promenady nad Wartą wzdłuż granic Parku Narodowego „Ujście Warty” w Kostrzynie nad Odrą;
- c. kontynuacja rewitalizacji Twierdzy Kostrzyn;
- d. budowa krytej pływalni wraz z infrastrukturą rehabilitacji;
- e. budowa zintegrowanego systemu ścieżek rowerowych na terenie Miasta Kostrzyn nad Odrą.

3. Infrastruktura komunalna, m.in.:

- a. kontynuacja uzbrojenia terenów w zakresie infrastruktury technicznej;
- b. budowa i modernizacja mieszkań socjalnych;
- c. modernizacja systemu wodno-ściekowego w mieście, w tym poprzez
 - rozdział sieci ogólnospławnej na kanalizacyjną i deszczową;
 - budowa kanalizacji sanitarnej na osiedlach Kostrzyn Południe; Drzewice, Warniki, Szumiłowo;
- d. budowa zabezpieczenia przeciwpowodziowego;
- e. kompleksowe rozwiązanie niedostatków gospodarki osadowej poprzez budowę suszarni i spalarni;
- f. wykorzystanie alternatywnych źródeł energii dla potrzeb obiektów użyteczności publicznej;
- g. termomodernizacja obiektów użyteczności publicznej.

4. Gospodarka, m.in.:

- a. opracowanie i implementacja mechanizmów współpracy samorządu z przedstawicielami sektora przedsiębiorstw;

5. Edukacja, m.in.:

- a. modernizacja, remonty placówek oświatowych;
- b. modernizacja istniejącej lub budowa nowej hali sportowej przy Gimnazjum nr 1;
- c. budowa hali przy Szkole Podstawowej nr 2;
- d. budowa warsztatów zawodowych przy Regionalnym Centrum Edukacji Ponadgimnazjalnej.

VI. FINANSOWANIE

Niniejsza strategia określa podstawowe cele i kierunki działania miasta Kostrzyn nad Odrą w okresie 2014–2023. Przed samorządem stoi więc wyzwanie pozyskania środków finansowych na realizację zaplanowanych we wskazanym czasie działań. Stale rosnąca ilość zadań własnych realizowana w ramach budżetu miasta wskazuje na konieczność oparcia systemu finansowania na zasadzie montażu środków finansowych. Szczególny nacisk należy położyć na odpowiednie wykorzystanie środków pochodzących z europejskich funduszy strukturalnych w okresie programowania 2014–2020.

Podstawowe źródła finansowania kierunków działań przewidzianych w ramach Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023, to:

- środki budżetowe na realizację zadań własnych miasta.
- krajowe i zagraniczne mechanizmy finansowe, w tym:
 - środki pochodzące z budżetu Unii Europejskiej w ramach Perspektywy Finansowej na lata 2014–2020 (m.in. Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Europejski Fundusz Społeczny, Fundusz Spójności);
 - środki finansowe transferowane w ramach Mechanizmów Finansowych Europejskiego Obszaru Gospodarczego i Norweskiego Mechanizmu Finansowego;
 - inne zagraniczne środki finansowe;
 - krajowe środki finansowe;
 - inne źródła finansowania.
- komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
 - fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego jak również partnerstwo publiczno-prywatne.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa lubuskiego oraz inne podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014–2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

- komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
 - fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego jak również partnerstwo publiczno-prywatne.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa lubuskiego oraz inne podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014–2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego.

- Komercyjne instrumenty finansowe, w tym:
 - pożyczki i kredyty bankowe;
- Fundusze innych uczestników procesu wdrażania strategii, w tym sektora prywatnego jak również partnerstwo publiczno-prywatne.

Jednym z najważniejszych źródeł pozyskiwania środków finansowania działań strategicznych będą środki z funduszy unijnych (Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności). Ocenia się, że samorządy województwa lubuskiego oraz inne podmioty gospodarcze i organizacje pozarządowe w latach 2014–2020 będą mogły otrzymać w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubuskiego na lata 2014–2020 kwotę 1 065 951 424,00 euro z funduszy europejskich.

VII. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 jest nie tylko dokumentem spójnym wewnątrz, ale również wykazuje wysoki poziom spójności ze strategicznymi dokumentami ogólnymi i sektorowymi wyższego rzędu. Okres realizacji Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą przyjęto na okres dłuższy niż strategię krajową tj. Strategii Rozwoju Kraju 2020, Strategii Sprawne Państwo 2020, czy Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020. Niniejsza Strategia została sformułowana w ścisłej korelacji zarówno z nimi, jak i z pozostałymi aktualnie obowiązującymi dokumentami o charakterze planistycznym szczebla regionalnego, krajowego i międzynarodowego: Strategia Europa 2020, Koncepcja Rozwoju i Działania Euroregionu Pro Europa Viadrina; Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności; Raport „Polska 2030. Wyzwania rozwojowe.”; Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020: regiony, miasta, obszary wiejskie; Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030; Krajowa Polityka Miejska do roku 2020; Polityka Transportowa Państwa; Projekt Regionalnego Programu Operacyjnego – Lubuskie 2020; Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Gorzowskiego z Horyzontem Czasowym do 2020 roku. Poniżej odniesiono się do kilku z ww. dokumentów.

Spójność z dokumentami międzynarodowymi:

EUROPA 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 wpisuje się w założenia dokumentu EUROPA 2020, gdyż podobnie do celów opracowanych przez Komisję Europejską, przede wszystkim nakreśla ścieżkę rozwoju miasta, uwzględniając w samej wizji regionu chociażby większą liczbę miejsc pracy oraz wyższy standard życia lokalnej społeczności. Ponadto, niniejsza Strategia wskazuje, iż miasto ta może rozwijać się w sposób inteligentny i zrównoważony, sprzyjając przy tym włączeniu społecznemu, gdyż kładzie nacisk, na takie obszary, jak: wspieranie gospodarki korzystającej z lokalnych zasobów oraz przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej, rozwój kapitału ludzkiego poprzez m.in. wyższy poziom edukacji i ochrony zdrowia oraz walkę z ubóstwem. Wskazane kierunki rozwoju Strategii rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 są powiązane z celami wyznaczonymi w strategii EUROPA 2020, co czyni oba te dokumenty spójnymi.

Spójność z dokumentami krajowymi:

1. Strategia Sprawne Państwo 2020

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Sprawne Państwo 2020. Jednym z głównych dążeń Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 jest zwiększenie udziału mechanizmów kooperacyjnych, które pozwoliłyby odejść od sztywnego i hierarchicznego modelu zarządzania w samorządzie w kierunku współzarządzania, tj. sieciowego świadczenia usług przez administrację publiczną i podmioty zewnętrzne, takie jak organizacje pozarządowe. Mechanizmy ewaluacji zawarte w Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 pozwolą na wprowadzenie rozwiązań zwiększających partycypację społeczności lokalnej w procesie realizacji strategicznych działań. Zatem powyższe główne zmienne strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 czynią programowane działania rozwojowe dla miasta koherentnymi ze Strategią Sprawne Państwo 2020.

2. Długookresowa Strategia Rozwoju Kraju – Polska 2030. Trzecia Fala Nowoczesności

Przedstawione w Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 założenia, które są tożsame z celami Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju – Polska 2030, przede wszystkim dotyczą systemu ochrony zdrowia oraz zapewnienia spójności społecznej, poprzez wzrost poziomu edukacji i transferu absolwentów na rynek pracy oraz samej aktywności zawodowej. Analogicznie oba dokumenty zwracają uwagę na kształtowanie kompetencji przedsiębiorców, które pozwolą im rozwijać firmy. Istotnym elementem działań niniejszej strategii na rzecz przedsiębiorców jest również poprawa sprawności funkcjonowania administracji samorządowej oraz zniesienie barier legislacyjnych i administracyjnych. Ponadto, oba dokumenty uwzględniają inwestycje w infrastrukturę techniczną, w tym system transportowy, a także działania infrastrukturalne w szerokopasmowy Internet dostępny dla wszystkich oraz rozwój e-usług i zwiększenie kompetencji cyfrowych społeczeństwa. Co więcej, zarówno działania uwzględnione w Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023, jak i w Długookresowej Strategii Rozwoju Kraju, przewidują modyfikację i coraz szersze wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii oraz dbałość o stan środowiska. Większa uwaga w obu dokumentach poświęcona została

również na zapewnienie obywatelom bezpieczeństwa publicznego, rozszerzenie tradycyjnych ról instytucji kultury, czy ułatwienie w funkcjonowaniu podmiotów ekonomii społecznych.

3. Strategia Rozwoju Kraju 2020: aktywne społeczeństwo, konkurencyjna gospodarka, sprawne państwo

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii Rozwoju Kraju 2020 na poziomie celu strategicznego oraz obszarów strategicznych i celów operacyjnych. W Strategii rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą zaakcentowano konieczność zrównoważonego rozwoju. Uwzględniono rozwój narzędzi podnoszących jakość i bezpieczeństwo życia mieszkańców oraz bardzo mocno podkreślono znaczenie wewnętrznych potencjałów. Powyższe główne zmienne strategiczne Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 czynią programowane działania rozwojowe dla miasta koherentnymi ze Strategią Rozwoju Kraju 2020.

4. Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie

Przy projektowaniu lokalnej polityki rozwoju kluczowym dokumentem jest Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020. Regiony, miasta, obszary wiejskie. Prezentuje on wytyczne do planowania strategicznego. Najważniejsze z nich to:

- wykorzystanie wewnętrznych potencjałów regionu;
- tworzenie wieloletnich i zdecentralizowanych polityk rozwoju – w przeciwieństwie do dotychczasowego przyznawania dotacji na inwestycje punktowe, jednorazowe, krótkoterminowe;
- finansowanie inwestycji wyselekcjonowanych jako tych działań, które w największym stopniu przyczyniają się do rozwoju społeczno-gospodarczego regionu;
- wieloszczeblowe zarządzanie polityką regionalną – zaangażowanie wielu partnerów przez władze regionalne;
- wykorzystywanie specjalizacji regionalnych i subregionalnych oraz reagowanie na specyficzne bariery rozwojowe.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego 2010–2020 podkreśla tworzenie partnerstw między sektorem publicznym i społeczeństwem w zakresie tworzenia wielopoziomowego systemu zarządzania polityką rozwoju.

Spójność z dokumentami regionalnymi:

Strategia rozwoju województwa lubuskiego 2020

W Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 duży nacisk położono na zwiększenie dostępności komunikacyjnej i teleinformatycznej terenu, zapewnienie spójności społecznej, promowanie turystyki regionu oraz imprez cyklicznych, rozwój infrastruktury drogowej i kolejowej, zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, przeciwdziałanie skutkom negatywnych zmian demograficznych i wykluczeniu społecznemu, zainicjowanie mechanizmów współpracy. Tym samym Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 w pełni koresponduje z logiką interwencji Strategii rozwoju województwa lubuskiego do 2020 r., wykazując wysoką spójność ze wszystkimi celami strategicznymi uwzględnionymi w Strategii Rozwoju Województwa Lubuskiego 2020.

Spójność z dokumentami lokalnymi:

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 wpisuje się w cele wyznaczone przez inne dokumenty strategiczne obowiązujące na szczeblu lokalnym, w tym m.in.:

1. Strategii rozwoju kostrzyńskiej oświaty na lata 2013–2017

Niniejsza strategia jest spójna z treścią Strategii rozwoju kostrzyńskiej oświaty na lata 2013- 2017. W obu dokumentach podkreślono konieczność rozwoju edukacji w tym przedszkolnej. Miasto będzie kontynuowało lokalną politykę rozwoju, mającą na celu zwiększenie liczby miejsc w przedszkolach. Ponadto wskazuje się na potrzebę usług specjalistów w szkołach w szczególności logopedów, psychologów i pedagogów. Wskazano na kontynuowanie modernizacji inwestycji w infrastrukturę szkolną m.in. boiska szkolne, doposażenie placówek.

2. Aktualizacją projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Kostrzyn nad Odrą, październik 2013.

Powyższy dokument przedstawia m.in. ocenę stanu aktualnego i przewidywanych zmian zapotrzebowania na ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe. Ponadto autorzy tekstu wskazują, że głównym potencjałem miasta jest stworzenie dobrych warunków dla rozwoju inwestycji, jednocześnie na atrakcyjnych ekologicznie obszarach krajobrazu. Miasto posiada także atrakcyjne walory kulturowe i przyrodnicze m.in. bliskość terenów

chronionych, obiekty zabytkowe, czy sieć szlaków rowerowych, które stanowią dobrą podstawę dla rozwoju turystyki i rekreacji na terenie Kostrzyna nad Odrą. Cele określone w Aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Kostrzyn nad Odrą są spójne z określonymi w niniejszej strategii. Są to m.in.:

- tworzenie warunków dla przyciągania inwestorów zewnętrznych w oparciu o Specjalną Strefę Ekonomiczną oraz dla rozwoju przedsięwzięć gospodarczych w mieście;
- rozwój mieszkalnictwa oraz towarzyszącej mu infrastruktury technicznej;
- tworzenie warunków dla rozwoju szkolnictwa;
- stworzenie warunków do aktywnego wypoczynku z wykorzystaniem walorów turystyczno-krajobrazowych Kostrzyna i okolic oraz rozwój bazy sportowo-rekreacyjnej;
- ochrona środowiska naturalnego;
- opracowanie i aktualizacja Miejscowych Planów Zagospodarowania Przestrzennego;
- stworzenie warunków do rozwoju infrastruktury obsługi ludności w zakresie opieki socjalnej oraz kulturowej i zdrowotnej.

W zakresie rozwoju energetyki szczególnie istotna jest poprawa efektywności energetycznej. Ustawa o efektywności energetycznej nakłada na samorządy lokalne obowiązek wdrażania metod, które mają na celu poprawę efektywności energetycznej. Samorząd powinien także promować przedsięwzięcia i zachowania w zakresie efektywnego wykorzystywania energii, a także szerszego stosowania odnawialnych źródeł energii. Takie założenia są wpisane w oba dokumenty tj. Aktualizacji projektu założeń do planu zaopatrzenia w ciepło, energię elektryczną i paliwa gazowe dla miasta Kostrzyn nad Odrą oraz Strategia rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023.

3. Strategią rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2005–2015.

Zarówno Strategia rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 jak Strategia rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2005–2015 mają na celu wyznaczenie kierunków rozwoju, które będą podstawą realizacji lokalnej polityki rozwoju w zakresie bezpieczeństwa socjalno-bytowego mieszkańców. Szczegółowe zadania planowane do realizacji zostały określone w: Programie profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych; Miejskim programie zapobiegania patologiom; Program przeciwdziałania narkomanii; Program współpracy z organizacjami pozarządowymi prowadzącymi działalność pożytku publicznego; Program pracy Ośrodka Pomocy Społecznej. Cele ogólne brzmią w Strategii rozwiązywania problemów społecznych Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2005–2015:

- redukcja zjawiska ubóstwa i bezpieczeństwo socjalne;
- przeciwdziałanie bezrobociu;
- zapewnienie warunków do prawidłowego funkcjonowania i rozwoju rodziny;
- zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i dobrej opieki osobom starszym;
- niepełnosprawnym i chorym;
- przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Są one spójne z celami niniejszej Strategii.

VIII. SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII

Podstawą skutecznego wdrażania założeń strategii rozwoju jest system informacji o zjawiskach i procesach społeczno-gospodarczych zachodzących na obejmowanym przez nią terenie. Inicjując działania mające na celu osiągnięcie wytyczonych w strategii celów, należy systematycznie gromadzić informacje o efektach ich realizacji i skuteczności zastosowanych instrumentów. Głównymi obszarami monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii są zatem wyznaczone cele jej realizacji oraz przypisane im wskaźniki, a dalej zadania. Istotą prowadzenia monitoringu tychże obszarów jest wyciąganie wniosków z tego, co zostało a co nie zostało zrealizowane. Jest nią również modyfikowanie dalszych poczynań w taki sposób, aby osiągnąć zakładane cele w przyszłości. Dlatego też kluczowym elementem monitorowania, ewaluacji i aktualizacji jest wypracowanie takich technik zbierania informacji, które będą jak najbardziej miarodajnie odzwierciedlały efektywność prowadzonych działań.

Zatem monitoring, ewaluacja i aktualizacja będzie skutecznym systemem wdrażania założeń strategicznych tylko wówczas, gdy będzie kierował się następującymi zasadami:

- a. zasada wiarygodności – informacja musi być wiarygodna i musi opierać się na niepodważalnych danych; niedokładne dane w systemie monitorowania oznaczają powstanie ryzyka podjęcia niewłaściwych działań korygujących;
- b. zasada aktualności – informacje powinny być gromadzone, przekazywane i oceniane w sposób ciągły, który umożliwi podjęcie na czas działań korygujących oraz stosownych korekt w momencie aktualizacji strategii;
- c. zasada obiektywności – monitorowanie prowadzone w oparciu o analizę wskaźników porównawczych daje możliwość prowadzenia obiektywnej oceny niezakłóconej subiektywnością wynikającą z przywiązania do własnych pomysłów i dążeń;
- d. zasada koncentracji na punktach strategicznych – monitorowanie powinno skupiać się przede wszystkim na tych obszarach życia społeczno-gospodarczego, w których istnieje prawdopodobieństwo wystąpienia największych odchyień, mogących wywoływać zahamowania w realizacji założeń strategii lub ich zatrzymanie;
- e. zasada realizmu – monitorowanie musi być zgodne z realiami realizowanych zadań; dana jednostka wdrażając strategię powinna dostrzegać przede wszystkim te elementy procesu, które świadczą o wydajności i jakości dostarczanych produktów;
- f. zasada koordynacji informacji – monitorowanie musi być prowadzone w taki sposób, aby było skoordynowane z tokiem prowadzonych prac i jednocześnie nie wpływało na ich zahamowanie oraz nie przeszkadzało w realizacji podejmowanych działań; informacje płynące z prowadzonego monitoringu powinny docierać do wszystkich zainteresowanych tak, aby umożliwić im właściwe podejmowanie decyzji mających znaczenie strategiczne;
- g. zasada elastyczności – proces monitorowania musi być bardzo elastyczny i zapewniający szybkie reagowanie na zachodzące zmiany; także w przypadku zmian i korekt należy modyfikować system oceny w sposób dostosowany do zmieniających się oczekiwań w przyszłości.

Proces weryfikacji stopnia osiągania założeń, uwzględnionych w Strategii, powinien odbywać się w oparciu o wewnętrzną procedurę monitoringu, ewaluacji i aktualizacji dokumentów strategicznych, której projekt stanowi Załącznik nr 1. do niniejszego dokumentu.

IX. ZAKOŃCZENIE

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą jest dokumentem długoplanowym, przyjętym na okres lat 2014–2023, który określa najważniejsze priorytety i cele polityki rozwoju społeczno-gospodarczego do realizacji na obszarze jednostki w ww. okresie. Dokument ten stanowi także odpowiedź na ustawowy wymóg prowadzenia polityki rozwoju lokalnego w oparciu o strategię, jak również skuteczną próbę dostosowania się do standardów europejskich i krajowych.

Strategia Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023 prezentuje określoną propozycję kierunków rozwoju, pól strategicznych i operacyjnych oraz głównych kierunków działania miasta Kostrzyn nad Odrą, realizowanych na rzecz tworzenia jak najlepszych warunków dla trwałego rozwoju gospodarczego oraz efektywnego wzrostu poziomu życia mieszkańców, zgodnie z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego w okresie 2014–2023. W związku z tym, w ramach dokumentu opracowano katalog kierunków działania, do których zmierzać powinien Kostrzyn nad Odrą we wskazanym okresie czasu. Nie zamyka to oczywiście drogi do wypracowania i realizowania innych kierunków działań i rozwiązań. Niemniej jednak podstawą zmian, korekt i modyfikacji powinny być wyłącznie względy merytoryczne, wynikające ze zmieniających się uwarunkowań zewnętrznych (szans i zagrożeń rozwojowych, tkwiących w otoczeniu miasta – prawnych, finansowych, społecznych, gospodarczych, międzynarodowych) oraz wewnętrznych (silnych i słabych stron) rozwoju miasta.

Strategia rozwoju oprócz swojego zasadniczego celu, jakim jest wskazanie kierunków rozwoju, jest również doskonałą płaszczyzną integrującą władze i społeczność miasta wokół jej najważniejszych problemów i szans rozwojowych, jakie niesie współczesny świat. Dokument ten nie ogranicza się jednak w swych zapisach wyłącznie do zadań realizowanych przez samorząd terytorialny, proponując równolegle partycypację innym podmiotom. Tak realizowana kooperacja stanowi jeden z fundamentalnych elementów polityki strukturalnej Unii Europejskiej, zwłaszcza w kontekście nadchodzącego okresu programowania 2014–2020, gdzie nacisk położony jest na realizowanie wspólnej polityki rozwoju lokalnego w kontekście terytorialnym, mającej na celu współpracę samorządów na rzecz maksymalnego wykorzystania wspólnych atutów i rozwiązywania problemów poszczególnych obszarów danego województwa.

Należy przy tym zaznaczyć iż mimo, że samorząd miejski nie jest jedynym beneficjentem niniejszej strategii, to za wdrażanie koncepcji zawartych w jej ramach odpowiedzialna jest Rada Miasta, która powinna dokonywać okresowych przeglądów stanu realizacji przyjętych koncepcji strategicznych oraz ich korekty lub uaktualnień całości lub części niniejszego dokumentu, celem zagwarantowania realizacji polityki rozwoju lokalnego miasta Kostrzyn nad Odrą w sposób ciągły i spójny.

X. ZAŁĄCZNIKI

Załącznik nr 1.

PROJEKT PROCEDURY MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ NA LATA 2014–2023

Uchwała nr z dnia w sprawie

1. Cel procedury

Procedura monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii Rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023

Podstawa prawna

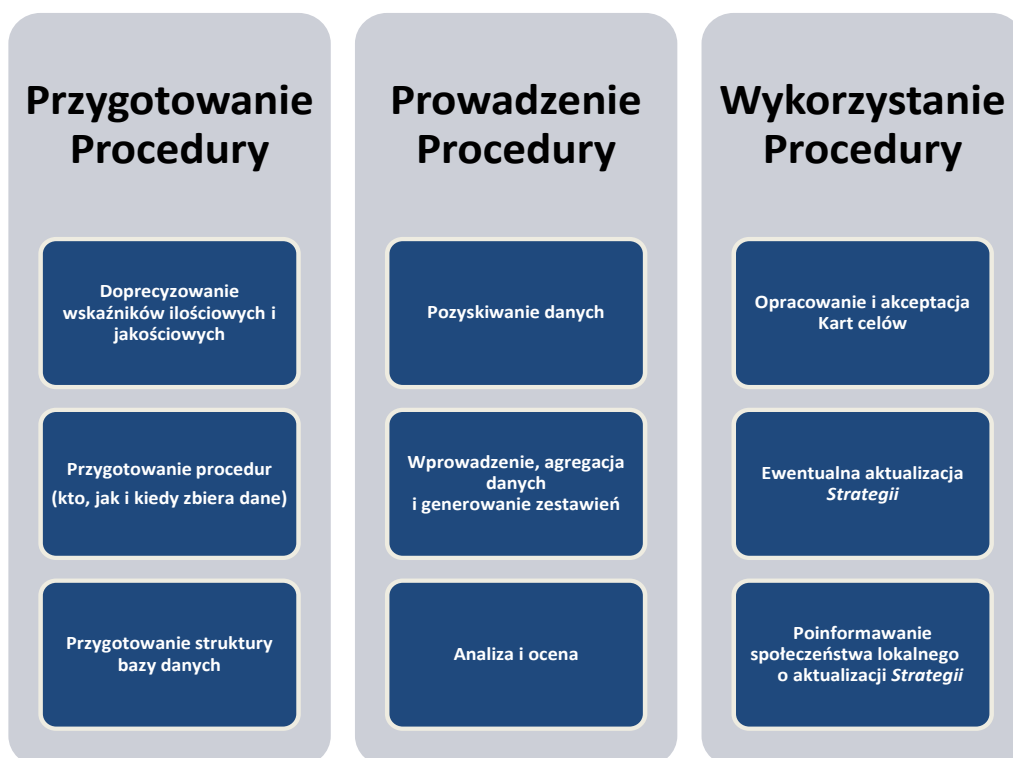
Uchwała nr z dnia w sprawie

Celem procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji [dalej: Procedura] jest określenie zasad monitorowania, ewaluacji i aktualizacji STRATEGII ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ NA LATA 2014–2023 [dalej: Strategia]. Przedmiotem procedury jest gromadzenie, opracowywanie, przekazywanie informacji przydatnych w zarządzaniu rozwojem miasta Kostrzyn nad Odrą, a także ocena długoterminowych działań władz miasta w zakresie zaspokojenia potrzeb wspólnoty lokalnej oraz budowania pozycji konkurencyjnej. Na podstawie ewaluacji Strategii podejmowane będą decyzje dotyczące aktualizacji Strategii.

2. Proces monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii

1. Proces monitorowania – na proces składa się szereg czynności związanych z ich przygotowaniem, prowadzeniem oraz przetwarzaniem pozyskanych informacji dotyczących realizacji Strategii;
2. Proces ewaluacji – to ocena działań na wszystkich etapach wdrażania Strategii;
3. Proces aktualizacji – to dostosowywanie zakładanych celów i kierunków działań do aktualnej sytuacji, sprawne i elastyczne reagowanie na zmiany zachodzące w sferze gospodarczej i społecznej.

W oparciu o uzyskane dane zostaną sformułowane Karty celów, które będą stanowiły podsumowanie prac w zakresie wdrażania Strategii. Karty celów powinny stanowić punkt wyjścia do aktualizacji Strategii po zakończeniu okresu, na jaki została ona opracowana, uwzględniającej bieżącą sytuację społeczno-gospodarczą miasta Kostrzyn nad Odrą.

3. Zakres odpowiedzialności poszczególnych uczestników procedury

Burmistrz Miasta Kostrzyn nad Odrą:

1. Zatwierdza procedurę monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii;
2. Nadzoruje proces monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii;
3. Opiniuje i zatwierdza Karty celów;
4. Przygotowuje projekt uchwały Rady Miasta w sprawie aktualizacji Strategii;
5. Wyznacza jednostki organizacyjne odpowiedzialne za realizację kierunków rozwoju ujętych w Strategii oraz ich monitoring, zgodnie z zapisami niniejszej procedury.

Rada Miasta:

1. Opiniuje projekt uchwały w sprawie aktualizacji Strategii;
2. Uchwala aktualizację Strategii.

Zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii:

1. Analizuje procedurę monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii, w razie potrzeby proponuje aktualizację procedury;
2. Przeprowadza proces monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii;
3. Informuje odpowiednie jednostki organizacyjne o terminie przekazywania danych o postępie realizacji Strategii;
4. Pozyskuje, gromadzi i analizuje dane;
5. Przygotowuje Karty celów z postępów realizacji Strategii, przedstawia je do zatwierdzenia Burmistrzowi Miasta Kostrzyn nad Odrą;
6. Informuje Burmistrza Miasta o zaobserwowanych opóźnieniach i nieprawidłowościach w realizacji Strategii;
7. Koordynuje prace związane z aktualizacją Strategii;
8. Informuje lokalne społeczeństwo o aktualizacji Strategii, m.in. poprzez stronę internetową.

4. Terminy

Karty celów z postępów realizacji Strategii są przygotowywane minimum 2 razy w czasie obowiązywania Strategii tj. w połowie okresu oraz na koniec realizacji dokumentu. Terminy przekazywania dokumentów (informacji) stanowiących narzędzia monitoringu i ewaluacji będą określone we wnioskach przygotowanych przez zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii.

5. Opis postępowania

Lp.	Realizator	Opis czynności
1.	Zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii	Sporządza pisemne wnioski o przekazanie informacji o postępie rzeczowym i finansowym do poszczególnych komórek i jednostek odpowiedzialnych za realizację celów określonych w Strategii. Dodatkowo pozyskuje informacje z instytucji i organizacji z otoczenia zewnętrznego, które mają znaczący wpływ na rozwój miasta.
2.	Adresaci wniosków	Przekazują sporządzone informacje do zespołu projektowego ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii
3.	Zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii	Na podstawie informacji przekazanych przez adresatów wniosków przygotowuje Karty celów zawierające informacje na temat przebiegu realizacji Strategii.
4.	Zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii	Przedstawia Karty celów Burmistrzowi Miasta Kostrzyn nad Odrą.

5.	Burmistrz Miasta	Analizuje przedłożony materiał.
6.	Zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii	W razie konieczności uzupełnia materiał / uwzględnia uwagi wniesione przez Burmistrza Miasta Kostrzyn nad Odrą oraz ponownie przekazuje do zatwierdzenia Burmistrzowi Miasta Kostrzyn nad Odrą.
7.	Burmistrz Miasta	Zatwierdza Karty celów oraz podejmuje decyzję odnośnie aktualizacji Strategii
8.	Zespół projektowy ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii	Koordynuje prace związane z aktualizacją Strategii; informuje społeczeństwo lokalne o aktualizacji Strategii; Analizuje i uwzględnia w przygotowanych opracowaniach ewentualne uzasadnione uwagi zgłaszane przez mieszkańców, przedsiębiorców, przedstawicieli organizacji pozarządowych, jednostek podległych lub innych podmiotów, na które Strategia ma wpływ.
9.	Burmistrz Miasta	Przygotowuje projekt uchwały Rady Miejskiej w sprawie aktualizacji Strategii
10.	Rada Miejska	Uchwala aktualizację Strategii

6. Aktualizacja procedury

1. Dopuszczalna jest aktualizacja procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji Strategii.
2. Procedura jest aktualizowana na pisemny wniosek zespołu projektowego ds. wdrożenia procedury monitorowania, ewaluacji i aktualizacji strategii.
3. Jakiegokolwiek zmiany niniejszej procedury wymagają zgody Burmistrza Miasta i wprowadzenia zmian w formie uchwały.

Załączniki nr 1. do Procedury: Wzór Karty celu

KARTA CELU
Cele strategiczne:
Cele operacyjne:
Kierunki działań:
Powiązania z innymi programami:
Efekty realizacji:
Mierniki realizacji:
Adresaci działań:
Koordinator/ koordynatorzy celu strategicznego/ operacyjnego:
Współpraca:
Sprawozdanie z realizacji działań dla osiągnięcia zamierzonego celu:

Załącznik nr 2.

PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW

Wskaźniki realizacji mają na celu wspomóc proces monitoringu i ewaluacji strategii. Przyjęto metodę „0”, co oznacza, iż w pierwszej kolejności badana będzie bezwzględna wartość wypracowanych produktów strategii. Następnie w stosunku do wskaźników, dla których na koniec 2014 r. możliwe będzie ustalenie wartości referencyjnych, należy dokonać porównania rok do roku.

Opracowano dwie grupy wskaźników, przy czym zaznacza się, że katalog ten nie jest zamknięty. Pierwsza grupa to wskaźniki ogólne, odnoszące się do liczby projektów zrealizowanych ze środków zewnętrznych i wartości środków zewnętrznych, pozyskanych na potrzeby wdrażania uwzględnionych w strategii kierunków działania. Druga grupa wskaźników służy do pomiaru poszczególnych kierunków rozwoju wytyczonych w Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą na lata 2014–2023. Monitorowanie i ewaluacja wskaźników zarówno ogólnych jak i szczegółowych jest niezwykle istotna z perspektywy obserwacji postępów i możliwości bieżącej reakcji.

Tabela 1. Wskaźniki ogólne

Wskaźniki	2014	2015	2016	2017	2018	(...)	2023
Wartość środków finansowych pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd miejski							
Liczba projektów zrealizowanych ze środków pozyskanych ze źródeł zewnętrznych przez samorząd miejski							

Źródło: Opracowanie własne

Tabela 2. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Konkurencyjna gospodarka”

Wskaźniki	Rok							
	2014	2015	2016	2017	2018	(...)	2023	
Liczba wydarzeń (konsultacje, kursy, szkolenia itp.) dla przedsiębiorców zorganizowane przy współpracy samorządu miejskiego [szt.]								
Liczba programów dla osób bezrobotnych wdrożonych przy współpracy samorządu miejskiego [szt.]								
Liczba zakończonych inwestycji na obszarze terenów inwestycyjnych [szt.]								
Liczba przedsiębiorców korzystających z ulg podatkowych dla nowych inwestycji [szt.]								
Liczba wydarzeń kulturalnych, sportowych i rekreacyjnych organizowanych na terenie miasta [szt.]								
Liczba podjętych działań informacyjno-promocyjnych w zakresie promocji oferty turystycznej miasta [szt.]								
Długość wybudowanych/zmodernizowanych tras turystycznych/szlaków rowerowych etc. [km]								

Źródło: opracowanie własne

Tabela 3. Wskaźniki realizacji kierunku „Kapitał społeczny”

Wskaźniki	Rok							
	2014	2015	2016	2017	2018	(...)	2023	
Liczba zmodernizowanych/doposażonych placówek edukacyjno-oświatowych[szt.]								
Liczba modernizowanych/doposażonych placówek pomocy społecznej i opieki zdrowotnej [szt.]:								
Liczba nowych programów w ramach oferty instytucji pomocy społecznej [sz.]								
Liczba programów profilaktyki zdrowia realizowanych na terenie Kostrzyna nad Odrą [szt.]								
Liczba inwestycji w zakresie ochrony dziedzictwa kulturowego [szt.]								
Liczba podjętych działań z zakresu poprawy bezpieczeństwa publicznego [szt.]								
Liczba e-usług udostępnionych przez Urząd Miasta na platformie ePUAP [szt.]								
Liczba dokumentów poddanych konsultacjom społecznym [szt.]								
Frekwencja w wyborach samorządowych [%]								
Liczba zmodernizowanych budynków użyteczności publicznej [szt.]								
Liczba funkcjonujących na terenie miasta podmiotów ekonomii społecznej [szt.]								

Źródło: opracowanie własne

Tabela 4. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Inwestycje w zasoby”

Wskaźniki	Rok							
	2014	2015	2016	2017	2018	(...)	2023	
Liczba gospodarstw podłączonych do sieci [szt.]:								
kanalizacyjnej								
teleinformatycznej do sieci szerokopasmowej								
Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci [km]:								
kanalizacyjnej								
ciepłowniczej								
wodociągowej								
gazowej								
teleinformatycznej								

Tabela 4. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Inwestycje w zasoby” (cd.)

Wskaźniki	Rok							
	2014	2015	2016	2017	2018	(...)	2023	
Długość wybudowanych/wyremontowanych dróg gminnych [km]:								
Długość wybudowanych/wyremontowanych chodników [km]:								
Długość wybudowanych/wyremontowanych ciągów pieszo-rowerowych [km]:								
Liczba mieszkań przypadająca na 1000 mieszkańców (źródło danych: GUS)								
Liczba nowo powstałych mieszkań komunalnych, socjalnych i chronionych (łącznie) [szt.]								
Liczba budynków komunalnych, socjalnych i chronionych poddanych rewitalizacji i/lub termomodernizacji [szt.]								
Liczba zainstalowanych odnawialnych źródeł energii w budynkach użyteczności publicznej [szt.]								
Liczba inicjatyw proekologicznych organizowanych przy współudziale miasta (np. szkolenia, warsztaty, konkursy) [szt.]								

Źródło: opracowanie własne

fot. S. Sajkowski

Załącznik nr 3.

ANALIZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

1. WSTĘP DO ANALIZY SPOŁECZNO-GOSPODARCZEJ

Poniższe informacje stanowią podstawę do analizy oraz wyciągnięcia wniosków, które pozwoliły na określenie mocnych i słabych stron miasta oraz szans i zagrożeń znajdujących się w jego otoczeniu (analiza SWOT). Następnie na tej podstawie wyznaczono cele i zadania strategiczne. Przeprowadzenie analizy służyło również ocenie aktualnego potencjału miasta, dzięki czemu można ocenić zasoby jednostki oraz określić potrzeby inwestycyjne na przyszłe lata. Niezbędne dane statystyczne wykorzystane do opracowania analizy społeczno-gospodarczej pochodzą z Banku Danych Lokalnych prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny oraz z informacji przekazanych przez Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą i jednostki organizacyjne. Posłużono się również aktualnymi informacjami znajdującymi się na stronie WWW i BIP miasta i wielu innych stronach internetowych, zawierających dane dotyczące Kostrzyna nad Odrą. W przypadku braku ważnych danych na poziomie lokalnym i regionalnym, w analizie posłużono się adekwatnymi danymi na poziomie krajowym, wskazującymi na ważne tendencje zachodzące w Polsce.

Kostrzyn nad Odrą leży u ujścia rzeki Warty do Odry, w zachodniej części Kotliny Gorzowskiej, na granicy z Niemcami (gmina przygraniczna Küstriner Vorland). Pod względem administracyjnym jest wydzielonym miastem województwa lubuskiego i należy do powiatu gorzowskiego. Jego położenie określają współrzędne geograficzne: 52°35' szerokości geograficznej północnej oraz 14°40' długości geograficznej wschodniej. W granicach miasta znajdują się tereny położone między rzekami Wartą i Odrą, a współczesne miasto rozbudowało się na prawym, północnym brzegu Warty.

Rysunek 1. Położenie Miasta Kostrzyn nad Odrą

Źródło: *Statystyczne Vademecum Samorządowca – portrety terytorium*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/banki-i-bazy-danych/statystyczne-vademecum-samorzadowca/>.

Miasto graniczy:

- od północy – z gminami Boleszkowice i Dębno, należącymi do powiatu myśliborskiego (woj. zachodniopomorskie);
- od wschodu z gminą Witnica (powiat gorzowski);
- od południa z gminami Słońsk (powiat sulęciński) i Górzycą (powiat słuński);
- od zachodu poprzez Odrę graniczy z niemieckim powiatem Märkisch-Oderland, leżącym w landzie Brandenburgia.

Odległości z Kostrzyna nad Odrą do innych miast, w linii prostej wynoszą:

- Gorzów Wielkopolski – 42 km;
- Zielona Góra – 93 km;
- Słubice – 27 km;
- Poznań – 155 km;
- Szczecin – 94 km;
- Warszawa – 433 km;
- Berlin – 85 km.

Powierzchnia Miasta Kostrzyn nad Odrą wynosi 4 616 ha (stan na 2013 r.) i stanowi 3,7% powierzchni powiatu gorzowskiego oraz 0,3% województwa lubuskiego. W strukturze powierzchni Kostrzyna nad Odrą dominują grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione (40,2% powierzchni). Mniejszą część zajmują użytki rolne (23,1%) oraz tereny zabudowane i zurbanizowane (20,8%). Ponad pięcioprocentowy udział gruntów pokrytych wodami, występujący także w strefie zurbanizowanej sprawia, iż na terenie Miasta identyfikuje się bardzo duże zagrożenie powodziowe¹.

Tabela 1. Kierunek wykorzystania powierzchni [2013 r.]

Kierunki wykorzystania powierzchni	Wartość	Udział w powierzchni
użytki rolne	1067	23,1%
grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	1853	40,2%
grunty pod wodami	242	5,2%
grunty zabudowane i zurbanizowane	961	20,8%
użytki ekologiczne	0	0,0%
nieużytki	210	4,6%
tereny różne	281	6,1%
ogółem	4614	100,0%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Istotny element w kontekście działalności inwestycyjnej i turystycznej stanowi występowanie obszarów chronionych. Obszar Natura 2000 „Ujście Warty” opatrzony kodem PLB08000, w granicach administracyjnych miasta Kostrzyna nad Odrą zajmuje 18% powierzchni miasta, obejmując fragmenty dolin Warty i Odry oraz ich obrzeża, w tym obszar Parku Narodowego Ujście Warty, Parku Krajobrazowego Ujście Warty oraz Starego Miasta w Kostrzynie⁵. W granicach obszarów Natura 2000 na terenie miasta Kostrzyna wykazano 4 typy siedlisk z załącznika I Dyrektywy Siedliskowej, są to starorzeczka, łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe, zalewane muliste brzegi rzek oraz łąki selernicowe. Wśród chronionych w Specjalnym Obszarze Ochrony gatunków zwierząt potencjalnie występujących w granicach miasta Kostrzyna nad Odrą wymienić trzeba 5 gatunków ryb z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej, są to minóg rzeczny, łosoś atlantycki, różanka, boleń i koza. Specjalny Obszar Ochrony na terenie miasta Kostrzyna chroni również 5 gatunków ssaków z Załącznika II Dyrektywy Siedliskowej oraz ich siedliska. Są to trzy ginące gatunki nietoperzy – nocek duży, mopek i nocek Bechsteina, a także dwa inne gatunki – wydra i bóbr europejski.

Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Ujście Warty” należy do najważniejszych ostoi Natura 2000 wyznaczonych w oparciu o Dyrektywę Ptasią. W niewielkiej części Obszaru leżącej w granicach Miasta Kostrzyna występuje kilka gatunków z załącznika I Dyrektywy Ptasiej. Są nimi między innymi: derkacz, gąsiorek, kropiatka, zimorodek, bielik i inne. Obszar Natura 2000 „Ujście Warty” stanowi istotne miejsce koncentracji w okresie wędrówek licznej grupy ptaków migrujących. Jest to ważne miejsce odpoczynku dla gęsi zbożowej, białoczelnej oraz gęgawy, łabędzia krzykliwego, krzyżówki, łyski, łabędzia czarnodziobego, cyraneczki, rożeńca, świstuna i innych kaczek oraz wielu gatunków ptaków siewkowatych. Łączna koncentracja ptaków wodnych i błotnych w szczycie przelotu przekraczać może 200 tys. osobników. Mocne trendy proekologiczne, wspierające ochronę środowiska i przyrody, pozwalają na wypromowanie Parku Narodowego „Ujście Warty” jako wizytówki regionu.

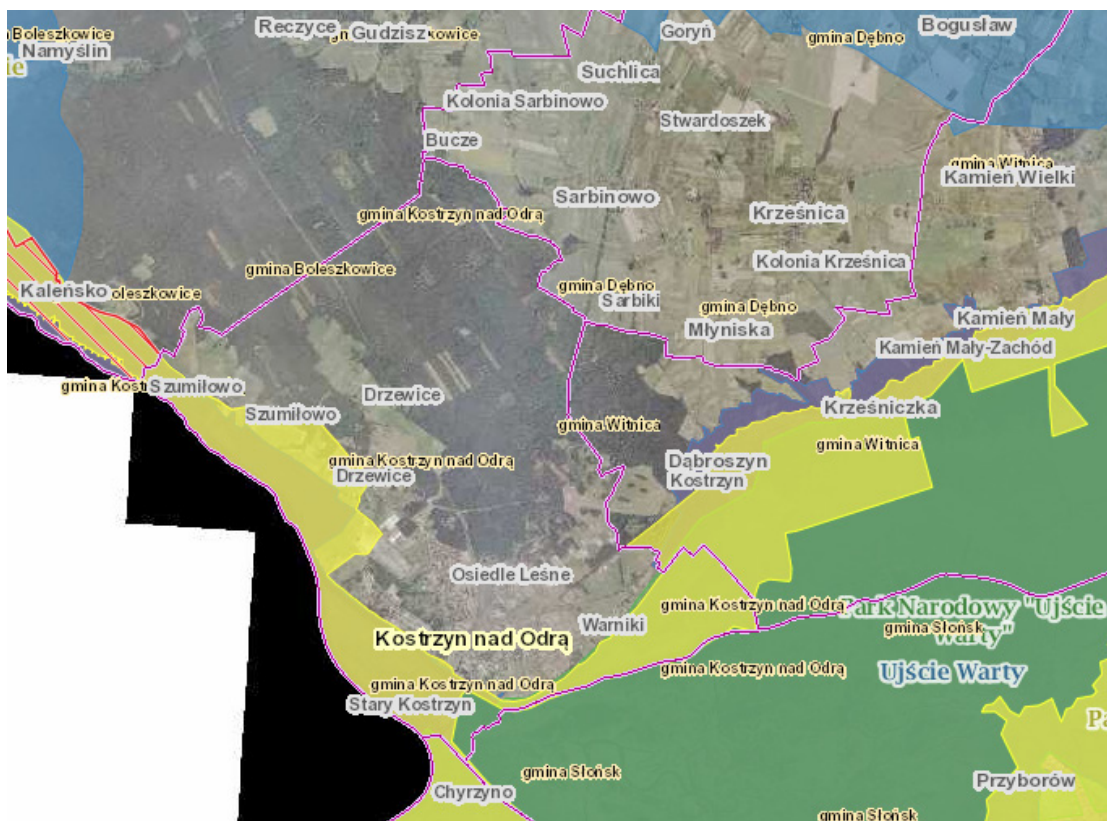
Na terenie miasta znajdują się także inne formy ochrony, tj. pomniki przyrody. Formą tą obejmuje się przede wszystkim okazałe i cenne przyrodniczo drzewa. Na terenie miasta znajduje się 10 drzew objętych ochroną w formie pomnika przyrody

Park Krajobrazowy „Ujście Warty” to następną formą prawną ochrony wartości przyrodniczej na omawianym terenie. Skrzyżowanie dolin dwóch wielkich rzek i wiążąca się z tym specyfika układów ekologicznych, a także

¹ Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>.

znaczny stopień naturalności wielu biotopów sprawia, że jest to jeden z najcenniejszych pod względem przyrodniczo-krajobrazowym obszarów w Europie Środkowej.

Rysunek 2. Obszary chronione na terenie Miasta Kostrzyn

Źródło: Geoserwis, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.

Rysunek 3. Zagrożenie powodziowe na terenie Miasta Kostrzyn

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Mapy zagrożenia powodziowego i mapy ryzyka powodziowego*, Krajowy Zarząd Gospodarki Wodnej <http://mapy.isok.gov.pl/imap/>.

2. SFERA GOSPODARCZA

2.1. Podmioty gospodarcze

W roku 2013 liczba podmiotów gospodarki narodowej w mieście Kostrzyn nad Odrą wynosiła 2 237, z czego 97,8% to podmioty z sektora prywatnego.

Analizując podmioty gospodarcze pod kątem rodzajów działalności, wyraźnie widać przewagę firm sklasyfikowanych jako „pozostała działalność”, w której skład wchodzi m.in. handel, transport, zakwaterowanie i gastronomia, informacja i komunikacja, działalność finansowa i ubezpieczeniowa, opieka zdrowotna, działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją oraz usługi (79,0% zarejestrowanych podmiotów). Ze względu na obszar miejski, najmniejsza grupa podmiotów gospodarczych została sklasyfikowana w dziale „rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo lub rybactwo”. Takie rozplanowanie firm pod kątem rodzajów działalności świadczy o wysokim stopniu rozwoju miasta.

Tabela 2. Podmioty gospodarcze według rodzajów działalności

Rodzaj działalności	Liczba podmiotów
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	23
przemysł i budownictwo	430
pozostała działalność	1784
Razem	2237

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

W ujęciu szczególnym, dominują przedsiębiorstwa w sekcji G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle; relatywnie dużo jest także podmiotów działających w sekcji F – budownictwo; C – przetwórstwo przemysłowe oraz L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości.

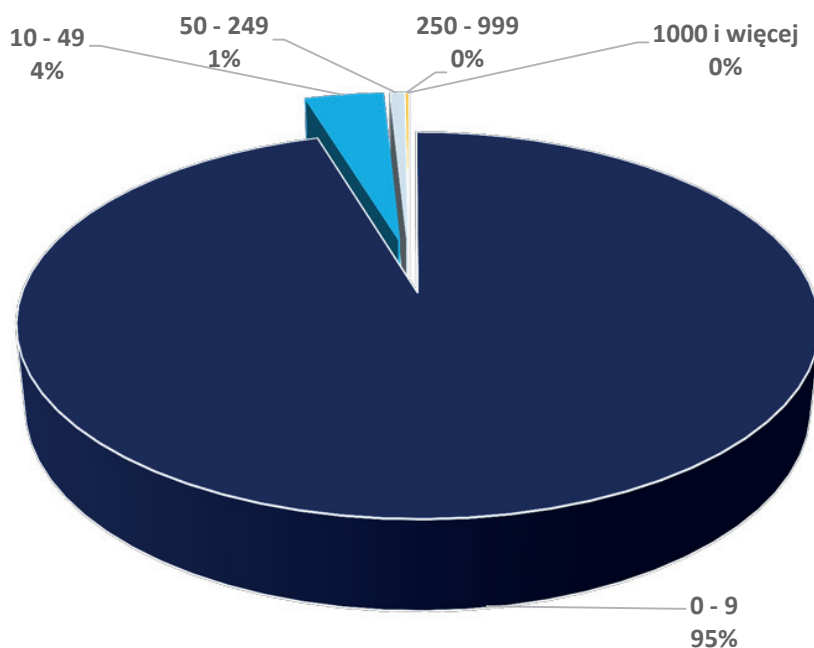
Tabela 3. Podmioty gospodarcze w mieście Kostrzyn nad Odrą wg PKD i rodzajów działalności w 2013 r.

Sekcja	Liczba podmiotów	Sekcja	Liczba podmiotów
Sekcja A	23	Sekcja L	167
Sekcja B	1	Sekcja M	103
Sekcja C	183	Sekcja N	59
Sekcja D	3	Sekcja O	3
Sekcja E	7	Sekcja P	52
Sekcja F	236	Sekcja Q	150
Sekcja G	770	Sekcja R	34
Sekcja H	145	Sekcje S i T	138
Sekcja I	84	Sekcja U	0
Sekcja J	28	Sekcje A-U ogółem	2237
Sekcja K	51		

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

W Kostrzynie nad Odrą przeważają mikrofirmy zatrudniające do 9 osób, które stanowią 95% wszystkich zarejestrowanych podmiotów. Pozostałe 5% stanowią firmy z sektora małych przedsiębiorstw (86 podmiotów), w których zatrudnionych jest od 10 do 49 pracowników, 15 średnich podmiotów zatrudniających do 249 osób oraz 4 duże przedsiębiorstwa.

Wykres 1. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w 2013 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Wśród podmiotów gospodarczych przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, które stanowią 74,6% całkowitej liczby podmiotów. Pozostałe 568 jednostek to osoby prawne jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej. W tej liczbie znajduje się także 197 spółek handlowych, z których 58,0% to spółki z udziałem kapitału zagranicznego.

2.2. Otoczenie biznesu

Tereny inwestycyjne

Kostrzyn nad Odrą to miasto dynamicznego rozwoju, stwarzające przyjazne warunki życia dla mieszkańców, atrakcyjne gospodarczo i turystycznie. Pełni również rolę wiodącego ośrodka przemysłowego w regionie. W granicach Kostrzyna nad Odrą znajdują się uzbrojone tereny inwestycyjne, z których część wchodzi w skład Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej [K-S SSE].

W mieście wyodrębnione są 3 obszary K-S SSE, o łącznej powierzchni 154,1562 ha, z czego 83,79 ha pozostają do zagospodarowania. Tereny K-S SSE lokowane w obrębie Kostrzyna nad Odrą charakteryzuje doskonała lokalizacja i dostępność komunikacyjna. Dojazd do terenów jest łatwy dla samochodów osobowych, jak i dla transportu ciężarowego. Zapewniają to drogi międzynarodowe E30 (A2), E65 (A3) i E28, połączenie kolejowe oraz bliskość drogowych i kolejowych przejść granicznych. Inwestorzy mogą też korzystać z blisko położonych pasażerskich i towarowych portów lotniczych w Babimoście, Goleniowie, Poznaniu czy stolicy Niemiec Berlinie. Położenie Strefy ułatwia dostęp do portów morskich w Szczecinie i Świnoujściu oraz portów rzecznych w Berlinie i Hamburgu. Tereny inwestycyjne mają również pełną infrastrukturę techniczną (wodociągowa, gazowa, energetyczna, drogowa).

K-S SSE istnieje od 1997 r. jest najszybciej rozwijającą się polską specjalną strefą ekonomiczną. Oferuje bogaty wybór terenów w pełni przygotowanych do rozpoczęcia inwestycji od zaraz oraz ulgi i preferencje podatkowe zagwarantowane prawnie przez polski rząd i parlament. Zwolnienia podatkowe w Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefie Ekonomicznej są największą dostępną ulgą finansową obowiązującą obecnie w Polsce. Inwestora wspiera rząd RP i samorządy lokalne, będące głównymi akcjonariuszami K-S SSE S.A. Dzięki temu inwestycje

realizowane są w komfortowych dla inwestora warunkach, a sprawność działania spółki zarządzającej Strefą znacznie ułatwia firmom rozpoczęcie i prowadzenie działalności gospodarczej w Polsce.

Strefa wspiera wszelkie rodzaje działalności gospodarczej, kwalifikujące się do objęcia pomocą. Obecnie Strefa składa się z 41 podstref, w tym w 30 podstrefach znajdują się wolne tereny inwestycyjne: Kostrzyn nad Odrą, Białogard, Bytom Odrzański, Dobięgniew, Goleniów, Gorzów Wlkp., Gryfino, Gubin, Karlino, Kożuchów, Lubsko, Nowa Sól, Poznań, Przemęt, Słubice, Skwierzyna, Sulęcín, Swarzędz, Zielona Góra, Kargowa, Drezdenko, Strzelce Krajeńskie, Krosno Odrzańskie, Stęszew, Śmigiel, Nowogard, Pełczyce, Łobez, Dębno i Kamień Pomorski. Siedziba spółki zarządzającej Strefą znajduje się w Kostrzynie nad Odrą.

Wiele z firm działających w strefie to kapitał zagraniczny. Wśród krajów inwestujących w Strefie są Niemcy, Belgia, Holandia, Dania, Wielka Brytania, Francja, Włochy, Chorwacja, Hiszpania, Szwajcaria i Indie.

Poza terenami Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej, miasto dysponuje również ofertą inwestycyjną gruntów pod zabudowę usługową, usługowo-handlową, usługowo-mieszkaniową oraz mieszkaniową.

Można wyróżnić 5 kompleksów funkcjonujących w ramach K-S SSE Podstrefa Kostrzyn o łącznej powierzchni 238,0 ha. Są to:

- kompleks 1 o powierzchni 83,2 ha;
- kompleks 2 o powierzchni 60,2 ha;
- kompleks 3 o powierzchni 59,6 ha;
- kompleks 4 o powierzchni 5,3 ha;
- kompleks 5 o powierzchni 29,7 ha.

Zagospodarowanych jest 64,8% ogółu powierzchni. Zgodnie ze stanem z dn. 30.06.2014 kompleks 2 nie jest zagospodarowany, a kompleks 4 i 5 jako jedyne są całkowicie zagospodarowane².

2.3. Przemysł

Kostrzyn nad Odrą od dziesięcioleci był znaczącym ośrodkiem przemysłowym w regionie. Profil produkcji był przez lata zdominowany przez zakłady papiernicze funkcjonujące tu od lat 30. XX wieku. W strukturze gospodarczej istotne znaczenie ma przynależność gminy do Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Miasto Kostrzyn nad Odrą posiada w niej 28,48% udziału wg kapitału, co przekłada się na 15,38% udziału wg głosów. Obecnie na terenie podstrefy miasta Kostrzyn na Odrą działają 23 firmy³:

- ICT Poland Sp. z o.o.;
- Teleskop Sp. z o.o.;
- Trans Sp. z o.o.;
- Brinkhaus Polska Sp. z o.o.;
- Bee Polska Sp. Sp. z o.o.;
- Hanke Tissue Sp. z o.o.;
- PPHU Unipaco S.A.;
- Novo Tech Sp. z o.o.;
- Arctic Paper Kostrzyn S.A.;
- Wendre Poland Sp. z o.o.;
- Olsa Poland Sp. z o.o.;
- Algontec Polska Sp. z o.o.;
- Montax Sp. z o.o.;
- Montel Sp. z o.o.;
- Taconic Sp. z o.o.;
- Henschel Engineering Automotive Sp. z o.o.;
- Młyn Julia Sp. z o.o.;
- Guri Vital Sp. z o.o. S.K.;
- Stenqvist Polska Sp. z o.o.;

² Opracowano na podstawie: *Sprawozdania z realizacji zadań Kostrzyńsko-Słubickiej SSE S.A. w okresie od stycznia do czerwca 2014 roku oraz plany na najbliższe miesiące roku 2014*, Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna, Kostrzyn 2014.

³ Kostrzyńsko-Słubicka Specjalna Strefa Ekonomiczna S.A. http://www.kssse.pl/upload/articles/download/lista_inwestorow.pdf.

- Brandenburg Game Sp. z o.o.;
- Dolnośląska Firma Logistyczna Sp. z o.o.;
- Euro-Hurt Logistics Sp. z o.o.
- Podravka Polska Sp. z o.o. (przedsiębiorstwo jest obecne w strefie, ale nie prowadzi ciągłej działalności gospodarczej);

Wśród przedsiębiorstw inwestujących na terenie K-S SSE dominują podmioty z branży papierniczej. Największa kostrzyńska fabryka Arctic Paper Kostrzyn S.A. specjalizuje się w produkcji wysokiej jakości niepowlekanych papierów bezdrzewnych, a na terenie zakładu utworzono 17 odrębnych podmiotów gospodarczych, które przejęły poszczególne wydziały starej firmy. Zakład jest największym producentem papierów offsetowych w Polsce oraz drugim co do wielkości producentem papierów graficznych. Prężnie rozwijającym się inwestorem jest firma ICT Poland. Zakład zlokalizowany w Kostrzynie jest jednym z największych i najnowocześniejszych zakładów produkcji bibułki higienicznej. Głównym powodem lokalizacji firmy w Kostrzynie nad Odrą jest bardzo korzystne położenie miasta na granicy polsko-niemieckiej. Dodatkowo największymi zakładami funkcjonującymi na terenie miasta (w tym na obszarze Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej) są: Hanke Tissue (producent artykułów higienicznych z bibułki), Teleskop (producent wysięgników teleskopowych), Wendre (zakład tekstylny), Montax.

2.4. Innowacyjność w regionie

Lubuska Rada Innowacji

Lubuska Rada Innowacji jest narzędziem służącym osiągnięciu ważnych z punktu widzenia rozwoju społeczno-gospodarczego celów strategicznych w partnerstwie nauki i biznesu oraz samorządu terytorialnego. Lubuska Rada Innowacji jest organem opiniotwórczo-doradczym Zarządu Województwa Lubuskiego w zakresie strategicznych i bieżących działań w obszarze innowacji, inicjowania przedsięwzięć na rzecz rozwoju innowacyjności oraz wspierania Samorządu Województwa Lubuskiego w monitorowaniu i ewaluacji Lubuskiej Regionalnej Strategii Innowacji na lata 2010–2015.

Ponadto na terenie województwa lubuskiego działają cztery Parki Technologiczne:

- Park Naukowo-Techniczny Uniwersytetu Zielonogórskiego;
- Park Technologii i Logistyki Przemysłu „INTERIOR”;
- Centrum Energetyki Odnawialnej przy PWSZ;
- Lubuski Ośrodek Innowacji i Wdrożeń Agrotechnicznych.

2.5. Turystyka

Do Kostrzyna nad Odrą przylegają lasy oraz rozlewiska Odry i Warty, które stanowią zielone płuca miasta, tak więc samoistnie kierunek rozwoju turystyki miasta wyznacza jego położenie nad dwiema rzekami. Położenie wodne między Berlinem a Gorzowem Wlkp. stwarza możliwość organizowania rejsów białej floty z możliwością postoju w Kostrzynie nad Odrą. Do tego celu została wybudowana przystań dla statków pasażerskich. Granica na rzece stwarza też możliwości transgranicznego wykorzystania jej pod względem turystyki wodnej.

W okolicach miasta wytyczono i oznakowano 100 km szlaków rowerowych oraz wykonano tablice informacyjne o atrakcjach turystycznych i historycznych znajdujących się w okolicy.

Do najważniejszych szlaków rowerowych zalicza się⁴:

- **międzynarodowy zielony szlak Euro Velo R1** – Calais (Francja) – (Belgia) – (Holandia) – (Niemcy) – Kostrzyn nad Odrą (Polska) – Królewiec (Kaliningrad) – (Rosja) – (Litwa) – (Łotwa) – (Estonia) – do Sankt Petersburga (Rosja)
- **szlak zielony „Zielona Odra”** – Kostrzyn nad Odrą (osiedle Szumiłowo) – Kaleńsko – Namysłin – Kłosów – Czelin – Gozdowice – Siekierki – Stara Rudnica – Stary Kostrzynek – Osinów Dolny – Cedynia – Lubiechów Dolny – Bielinek – Piasek – Zatoń Dolna – Krajnik Dolny – Ognica – Widuchowa – Marwice – Pniewo – Gryfino – Stare Bryniki – Żydowce – Szczecin (osiedle Podjuchy) – Szczecin;

⁴ Rowerem przez Polskę i Europę, Wrota Lubuskie, http://wrotalubuskie.eu/PL/633/802/Europejski_szlak_rowerowy_Euro_Velo_R1/k/.

- **szlak czerwony** – nr 1 Kostrzyn nad Odrą – Dąbroszyn – Krześnica – Kamień Wielki – Mościce – dolina Witny Mosina – Lubiszyn – Ściechów – rezerwat „Bagno Chłopy” – jezioro Marwice – dolina Kłodawki – Mironice – Kłodawa – Santoczno – rezerwat „Rzeka Przyłęczek” – rezerwat „Wilanów” – Strzelce Krajeńskie.

Potencjał turystyczny samego Kostrzyna nad Odrą jest umiarkowany. Ciekawymi miejscami są następujące obiekty:

- ruiny Twierdzy Kostrzyn i Starego Miasta (tzw. „Kostrzyńskie Pompeje”) – unikatowego miasta-twierdzy z bastionami, rawelinami i bramami miejskimi;

fot. P. Chara

- ruiny Fortu Sarbinowo – dzieła architektury i inżynierii militarnej;
- cmentarz Stalagu III C – utworzony na terenie hitlerowskiego obozu przymusowej pracy, położony w lasach na północ od rejonu Drzewik;
- obelisk z tablicą upamiętniającą ludobójstwo Polaków na Wołyniu i Kresach Południowo-Wschodnich II Rzeczypospolitej Polskiej dokonane przez nacjonalistów ukraińskich z UON-UPA;
- pomnik ku czci poległych w I wojnie światowej z 1925 roku w Parku Lwa;
- przepompownia z początków XX wieku na Warnikach;
- pałac w Dąbroszynie;
- ruiny zamku Joannitów i muzeum obozu koncentracyjnego w Słońsku;
- zabytki techniki kolejowej z dwupoziomowym dworcem, wieża ciśnień, parowozem-pomnikiem oraz systemem torów i nastawni,
- modernistyczny kościół przy ul. Kard. Stefana Wyszyńskiego, o ciekawej sylwetce, z interesującym mozaikowym ołtarzem głównym i wielkoformatowymi witrażami;
- kościół z X w. w Górzycy;
- kaplica Zakonu Templariuszy w Chwarszczanach;
- tereny chronione, w tym głównie Park Narodowy „Ujście Warty” przylegający od południowego wschodu do miasta.

Niewątpliwym turystycznym atutem Kostrzyna nad Odrą jest jego położenie. Unikatowe tereny chronione Parku Narodowego i Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” – jednego z cenniejszych obszarów podmokłych w Europie Środkowej – oferują możliwość uprawiania ekoturystyki, szczególnie osobom o zainteresowaniach ornitologicznych. System obszarów i obiektów prawnie chronionych Kostrzyna nad Odrą stanowią⁵:

⁵ Geoserwis, Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska, <http://geoserwis.gdos.gov.pl/mapy/>.

- fragment Parku Narodowego „Ujście Warty” (56,66 ha);
- fragment Parku Krajobrazowego „Ujście Warty” (929,06 ha, co stanowi 20,12% powierzchni miasta);
- pomniki przyrody (10 obiektów);
- fragment Obszaru Natura 2000 „Ujście Warty” (827,9 ha).

Ważnym aspektem dla ruchu turystycznego jest przygraniczne położenie miasta i jego wysoka dostępność komunikacyjna. Do Kostrzyna nad Odrą dojechać można ze wszystkich kierunków drogami kołowymi, koleją i drogami wodnymi. Granicę w tym miejscu przekracza rocznie kilkanaście milionów osób. Przygraniczne położenie determinuje korzystanie z miejscowych hoteli przez dużą liczbę Polaków i cudzoziemców podróżujących po Europie. Wybór Kostrzyna nad Odrą podyktowany jest czynnikami ekonomicznymi i nie wiąże się zwykle z dłuższym pobytem w mieście. Pomimo rozwoju ruchu turystycznego oraz ewidentnych przesłanek opłacalności, nie obserwuje się wystarczającego rozwoju zaplecza dla obsługi podróżnych. Niekorzystnie przedstawia się sytuacja w zakresie bazy noclegowej – dostępnych jest zaledwie kilka obiektów noclegowych o zróżnicowanym standardzie. Jeden z nich został urządzony w starym, przedwojennym, ale zmodernizowanym budynku (Dom Turysty). Obiektem o wysokim standardzie jest Hotel Bastion, który dysponuje zarówno ofertą dla gości indywidualnych jak i dla biznesu. Osoby przybywające do Kostrzyna nad Odrą w celach biznesowych mogą liczyć na odpowiednie zaplecze techniczne w postaci klimatyzowanej sali konferencyjnej na 150 osób wyposażonej w projektor, ekran i nagłośnienie. W mieście funkcjonują 2 noclegowe obiekty całoroczne, 1 hotel, 4 pensjonaty oferujące pokoje do wynajęcia oraz gospodarstwo turystyczne. Łączna liczba miejsc noclegowych wynosi 268 (stan na 2013 r.).

Rozwój turystyki w mieście ułatwia dobrze rozwinięta komunikacja kolejowa, a także krzyżujące się szlaki drogowe i wodne. Niewątpliwym atutem Kostrzyna nad Odrą jest położenie w odległości zaledwie 80 km od stolicy Niemiec – Berlina oraz doskonałe połączenie kolejowe ze stolicą Niemiec. W rozkładzie jazdy 2013/2014 aż 17 pociągów odjeżdża z Kostrzyna nad Odrą do Berlina. Pociągi kursują w tej relacji codziennie, co godzinę od godz. 5.00 rano do godz. 21.00⁶.

Natomiast w zakresie stricte turystycznego udostępniania terenu miasta, oprócz w/w wymienionych szlaków rowerowych wyznaczono następujące szlaki turystyczne:

- polsko-niemiecki szlak kulturowo-przyrodniczy „Zakonów rycerskich na Ziemi Lubuskiej” o długości 173 km (Kostrzyn nad Odrą – Drzewice – Szumiłowo – Kaleńsko – Namysłin – Gudzisz – Chwarszczany – Dragomyśl – Dębno – Witnica – Słońsk);
- szlak pieszy (czerwony) im. St. Czarnieckiego (Kostrzyn nad Odrą – Gorzów Wlkp. – Drawieński Park Narodowy i dalej do Szczecina).

Kostrzyn nad Odrą jest również jednym z punktów leżących na międzynarodowym Bałtyckim Szlaku Twierdz (Baltic Fort Route) oraz Szlaku Kulturowym Zabytków Obronnych pomiędzy Morzem Północnym a Adriatykiem (Forte Cultura). W mieście Kostrzyn nad Odrą funkcjonuje informacja turystyczna w siedzibie Urzędzie Miasta oraz Punkt Informacji Turystycznej w Bramie Berlińskiej na terenie Twierdzy Kostrzyn.

Bardzo znaną atrakcją Kostrzyna nad Odrą jest Przystanek Woodstock. Jest to letni festiwal muzyczny organizowany na przełomie lipca i sierpnia przez Fundację Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy. Woodstock jest imprezą znaną w całej Polsce, na którą przybywa mnóstwo ludzi wielu kultur i światów. Przystanek Woodstock to impreza masowa, która stanowi wyzwanie dla władz miasta oraz wymaga odpowiedniej organizacji i zarządzania. Wieloletnie doświadczenie pozwoliło wypracować sprawdzone schematy, które zapewniają sprawne funkcjonowanie miasta w tych dniach oraz niezapomnianą zabawę uczestników. Ponadto na terenie miasta odbywają się cykliczne wydarzenia o charakterze kulturalnym i rekreacyjnym, w tym m.in. Strefa Dobrej Muzyki, Międzynarodowy Plener Artystyczny „Sztuka na granicy” oraz liczne wystawy, wernisaże, koncerty, w tym transgraniczne.

Reasumując, cechą wyróżniającą potencjał turystyczny miasta Kostrzyn nad Odrą, są jego walory przyrodnicze wynikające z położenie między Odrą a Wartą oraz lasy z bogatą fauną i florą. Atutem jest niewątpliwie przygraniczne położenie miasta, m.in. jako miejsce postoju przed dalszą podróżą, stąd ważne jest dopasowanie bazy noclegowej i gastronomicznej do gości, dla których liczy się czas i wygoda. Szansę na rozwój będą miały bary szybkiej obsługi oraz hotele i hostele oferujące nocleg w przystępnych cenach. Warto podkreślić, że Kostrzyn nad Odrą ma również duży potencjał do rozwijania turystyki pobytowej wraz z adekwatnym zapleczem. W Kostrzynie nad Odrą znajdują się interesujące zabytki np. Twierdza Kostrzyn czy Fort Sarbinowo, jak również powstają nowe atrakcje, m.in. przystań pasażerska. Ponadto przez miasto przebiega kilkadziesiąt kilometrów szlaków rowerowych, co w dobie promowania zdrowego stylu życia oraz aktywności fizycznej stanowi niewątpliwą atut miasta.

⁶ Rozkład jazdy, Polskie Koleje Państwowe S.A., <http://rozklad-pkp.pl/>.

2.6. Bezrobocie

W mieście Kostrzyn nad Odrą następuje spadek liczby bezrobotnych, co jest zjawiskiem bardzo pożądanym i pozytywnym. Od 2009 r. liczba bezrobotnych zmniejszyła się o ~24,3%. Rozkład płci wśród osób bezrobotnych jest równomierny.

Tabela 4. Liczba bezrobotnych w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013

Kategoria	2009	2010	2011	2012	2013
kobiety	280	256	268	195	206
mężczyźni	263	216	180	208	205
ogółem	543	472	448	403	411

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Największą grupę bezrobotnych stanowią osoby między 25 a 50 rokiem życia. Jest to grupa bardzo zróżnicowana wewnątrz, w której znajdują się osoby z małym doświadczeniem zawodowym jak również byli pracownicy z wieloletnim stażem. Niepokojące jest, że ponad $\frac{1}{3}$ bezrobotnych to osoby powyżej 50 roku życia. Są one w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy ze względu na konieczność przekwalifikowania się lub narażenie na obniżenie poczucia własnej wartości ze względu na zwolnienie z pracy. Najmniejszą grupą bezrobotnych są osoby do 25 roku życia, co wiąże się kontynuacją procesu edukacji. W roku 2013 osoby długotrwale bezrobotne stanowiły 26,7% ogółu bezrobotnych, w tym 18,0% nie posiada żadnych kwalifikacji zawodowych.

Stopa bezrobocia powiatu gorzowskiego w roku 2013 kształtowała się do sierpnia analogicznie jak stopa bezrobocia dla Polski. W ostatnim kwartale roku wskaźnik dla Kostrzyna nad Odrą znacznie spadał, co należy ocenić pozytywnie. Jednak na koniec roku zwiększył swą wartość i zbliżył się do krajowej stopy bezrobocia. W pierwszym kwartale 2014 r. stopa bezrobocia w mieście wynosiła 6%.

Miasto Kostrzyn nad Odrą posiada korzystne uwarunkowania w sferze gospodarczej. Na pozytywne kształtowanie się sytuacji gospodarczej wpływa spadek liczby bezrobotnych i wzrost liczby osób pracujących. Na terenie miasta działa wiele spółek z kapitałem zagranicznym, w dużej mierze ze względu na istnienie K-S SSE, która stwarza przyjazne rozwijaniu działalności warunki. Co typowe dla ośrodka miejskiego, w Kostrzynie nad Odrą przeważają usługi oraz zatrudnienie w małych i średnich zakładach. Ponadto, województwo lubuskie претендуje do miana regionu innowacyjnego i jest silnie skoncentrowane na tym celu. W związku z powyższym, dla Kostrzyna nad Odrą jest to naturalny kierunek rozwoju gospodarczego.

3. SFERA SPOŁECZNA

3.1. Ludność

Mocną stroną miasta są procesy demograficzne w nim zachodzące. Struktura wiekowa mieszkańców Kostrzyna nad Odrą jest czynnikiem wyróżniającym miasto w województwie i przedstawia się pozytywnie na tle kraju. Jednocześnie wskaźnik obciążenia demograficznego (wynikający ze struktury wiekowej) jest niższy. Mimo zachodzącego procesu starzenia się społeczeństwa, sytuacja demograficzna Kostrzyna nad Odrą jest ustabilizowana i korzystna z ekonomicznego punktu widzenia.

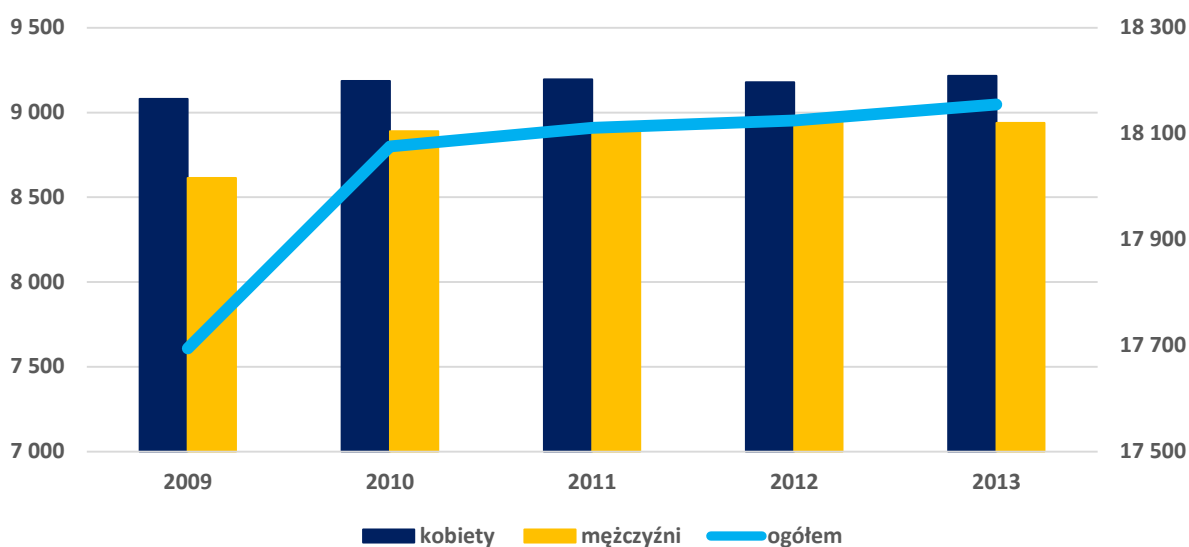
Na koniec 2013 r. populacja Kostrzyn nad Odrą liczyła 18 155 mieszkańców, co stanowi 25,7% mieszkańców powiatu gorzowskiego, co oznacza że przekształcenia demograficzne w Mieście istotnie wpływają na procesy demograficzne zachodzące w powiecie. W strukturze płci przeważają kobiety, które stanowią 50,8% ogółu populacji. Liczba ludności zamieszkująca Miasto stale wzrasta – w porównaniu do 2009 r. wzrost ten wynosi 2,6%.

Tabela 5. Liczba ludności w Kostrzynie na Odrą w latach 2009–2013

Kategoria	2009	2010	2011	2012	2013
kobiety	9 081	9 186	9 196	9 178	9 217
mężczyźni	8 614	8 890	8 915	8 947	8 938
ogółem	17 695	18 076	18 111	18 125	18 155

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Wykres 2. Liczba ludności w Kostrzynie na Odrą w latach 2009–2013 – ujęcie graficzne⁷

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

W opozycji do rosnącej liczby mieszkańców kształtują się dane dotyczące migracji rozumianych jako różnica między zameldowaniem na pobyt stały a wymeldowaniem na pobyt stały. Oznacza to, iż napływowi mieszkańcy nie decydują się na formalizację stosunków meldunkowych.

⁷ Wartość odnosi się do faktycznego miejsca zamieszkania a nie zameldowania.

Tabela 6. Saldo migracji w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013

Kategoria	2009	2010	2011	2012	2013
wymeldowania ogółem	202	257	185	232	216
zameldowania ogółem	183	187	186	216	187
Saldo	-19	-70	1	-16	-29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Szczegółowa analiza kierunków migracji mieszkańców wskazuje, że dominujący wpływ na ujemne saldo migracji mają wpływ wymeldowania za granicę. O ile poziom zameldowania i wymeldowania w zakresie obszarów wiejskich i miejskich równoważy się, o tyle statystyki wskazują na znaczne ujemne saldo migracji zewnętrznych.

Tabela 7. Kierunki migracji [2013 r.]

zameldowania ogółem	187
zameldowania z miast	85
zameldowania ze wsi	86
zameldowania z zagranicy	16
wymeldowania ogółem	216
wymeldowania do miast	92
wymeldowania na wieś	82
wymeldowania za granicę	42

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Ze względu na negatywne tendencje demograficzne, jakie zachodzą w kraju oraz brak danych na poziomie regionalnym i lokalnym, poniższą analizę oparto o krajowy raport tematyczny. Według *Raportu Tematycznego Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków – diagnoza społeczna*⁸ duży wpływ na migracje zewnętrzne ma także zła sytuacja materialna mieszkańców. Z *Raportu* wynika, iż zamiar wyjazdu zarobkowego poza Polskę w ciągu następujących dwóch lat deklarowała prawie jedna czwarta osób bezrobotnych. Może to potwierdzać przypuszczenie, że główną przyczyną chęci emigracji są problemy ze znalezieniem pracy w kraju. Zamiar wyjazdu deklarowało również około 8% osób pracujących i około 5% nieaktywnych zawodowo. W 2013 r. osoby, które wskazały kierunek swojego możliwego wyjazdu, najczęściej deklarowały wyjazd do Niemiec, gdzie stopa bezrobocia była stosunkowo niska i spadała (na koniec 2012 r. wynosiła 5,4%). Z wyżej przytoczonego *Raportu* wynika, że wśród przyczyn migracji dominują powody związane z negatywną oceną sytuacji na rynku pracy w Polsce oraz trudnościami pozyskania dochodów na zaspokojenie potrzeb rodziny w kraju. Aż 66,0% respondentów wskazało, iż przyczyną wyjazdu są wyższe zarobki za granicą.

Za pozytywne zjawisko należy przyjąć dodatni przyrost naturalny występujący w mieście Kostrzyn nad Odrą. W analizowanym okresie (2009–2013) przyjmował on wysokie wartości dodatnie, przyczyniając się tym samym do wzrostu liczby mieszkańców. Omawiany wskaźnik jest szczególnie istotny ze względu na powszechny w Polsce niż demograficzny. Prognoza GUS dotycząca przyrostu naturalnego dla miast Powiatu Gorzowskiego wykazuje wzrost do 2026 r.

⁸ Kotowska I.E., *Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków – diagnoza społeczna 2013*, pod redakcją Ireny E. Kotowskiej, Warszawa 2013.

Tabela 8. Przyrost naturalny w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013

Kategoria	2009	2010	2011	2012	2013
Urodzenia żywe	227	236	196	204	183
Zgony ogółem	176	157	162	148	153
Przyrost naturalny	51	79	34	56	30

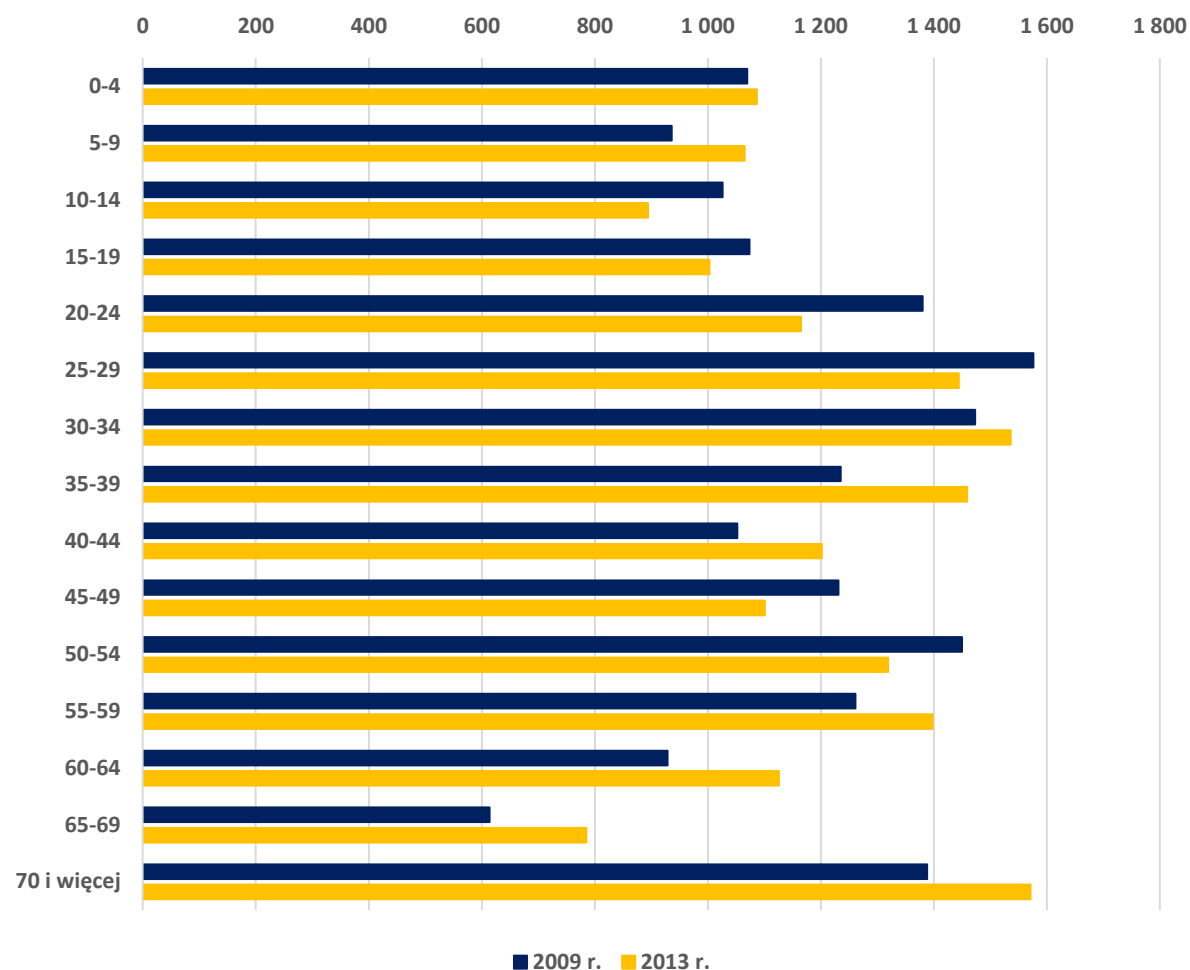
Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Cechą wyróżniającą Kostrzyn nad Odrą jest duża gęstość zaludnienia – 393 osoby na 1 km². Jest to ponad 6-krotnie więcej niż średnia gęstość zaludnienia dla powiatu gorzowskiego.

3.2. Struktura wiekowa

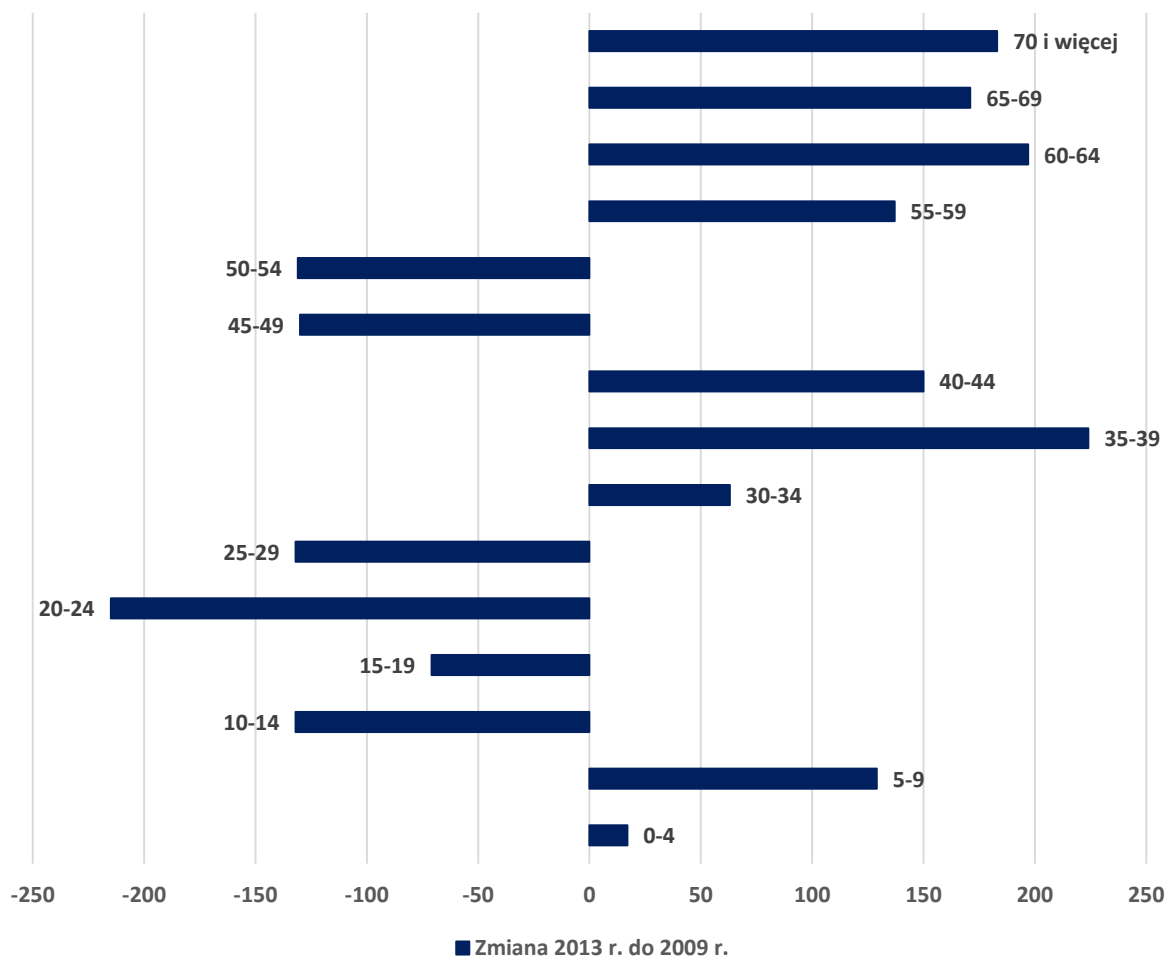
W strukturze wiekowej miasta Kostrzyn nad Odrą od 2007 r. widoczny jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym przy jednoczesnym wzroście liczby osób w wieku produkcyjnym i poprodukcyjnym.

Wykres 3. Struktura wiekowa Kostrzyna nad Odrą w roku 2009 i 2013

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Wykres 4. Zmiana liczby ludności – 2013 r. do 2009 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

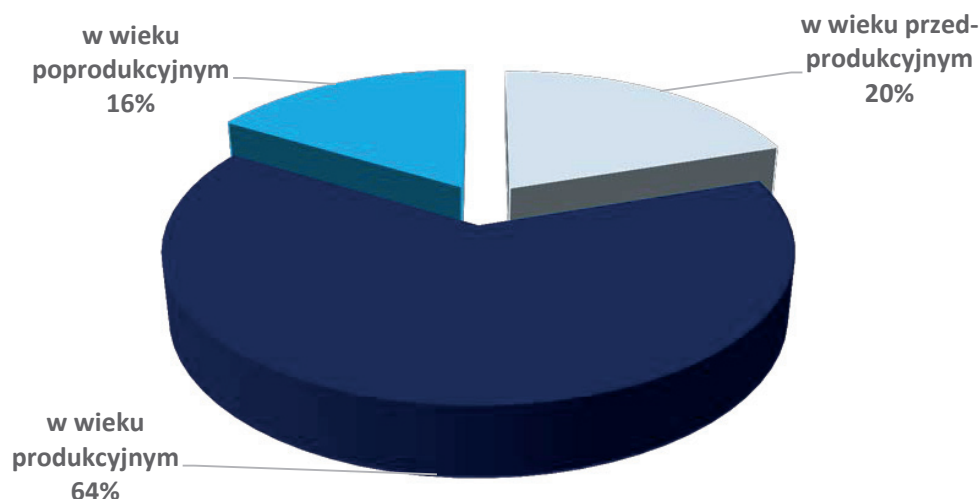
Ekonomiczna struktura wieku Kostrzyna nad Odrą jest dość korzystna. Największą grupę stanowią osoby w wieku produkcyjnym, tj. 63,2%. Osoby w wieku przedprodukcyjnym stanowią 19,9% populacji. Jest to wynik korzystniejszy niż dla województwa lubuskiego (18,4%), ale nieco niższy niż dla powiatu gorzowskiego (20,3). Na uwagę zwraca fakt systematycznie rosnącej populacji osób w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 9. Ekonomiczna struktura wieku – dane porównawcze [2013 r.]

Jednostka terytorialna	w wieku przedprodukcyjnym	w wieku produkcyjnym	w wieku poprodukcyjnym
lubuskie	18,4%	64,4%	17,2%
powiat gorzowski	20,3%	65,2%	14,5%
Kostrzyn nad Odrą	19,9%	63,8%	16,3%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Wykres 5. Ekonomiczna struktura wieku [2013 r.]

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Tabela 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego – dane porównawcze [2013 r.]

Jednostka terytorialna	ludność w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym
lubuskie	26,7
powiat gorzowski	22,3
Kostrzyn nad Odrą	25,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Wskaźnik obciążenia demograficznego, czyli liczba osób w wieku poprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym, w Kostrzynie nad Odrą wynosi 25,6 i jest to wynik korzystniejszy niż średnia wojewódzka, ale mniej korzystny niż wynik dla powiatu (22,3).

Procesy demograficzne zachodzące w Kostrzynie nad Odrą można określić jako pożądane. Liczba mieszkańców wzrasta, utrzymuje się dodatni przyrost naturalny – dzięki temu w mieście następuje ożywienie, większa liczba mieszkańców powoduje większe zapotrzebowanie na usługi i determinuje rozwój miasta np. w sferze budownictwa mieszkalnego. Ponadto Kostrzyn nad Odrą odznacza się strukturą wiekową mieszkańców, w której przeważa grupa osób w wieku przedprodukcyjnym w przeciwieństwie do tendencji na skali wojewódzkiej i kraju. Przekłada się to na bardzo niski współczynnik obciążenia demograficznego – niższy od wojewódzkiego i krajowego.

Zagrożeniem dotyczącym Kostrzyna nad Odrą jak i całe województwo lubuskie jest migracja mieszkańców w kierunku bogatszych regionów kraju i za granicą. Łączy się z tym problem opuszczania miasta przez osoby młode, decydujące się podjąć studia w innych ośrodkach – polskich lub zagranicznych, które po ukończeniu nauki nie wracają do Kostrzyna nad Odrą. Miasto mierzy się też z problemem migracji zagranicznej. Co roku miasto opuszcza kilkadziesiąt osób i osiedla się poza granicami kraju.

Sytuacja w mieście pod względem struktury wiekowej jest wciąż oceniana jako w miarę korzystna, jednak negatywnym zjawiskiem jest spadek liczby osób w wieku przedprodukcyjnym i jednocześnie wzrost liczby osób w wieku poprodukcyjnym. Problemem o skali globalnej jest starzenie się społeczeństwa. Zjawisko to nasila się, a jego oddziaływanie nie pozostaje obojętne dla sytuacji gospodarczej miasta i wymaga podjęcia odpowiednich działań. Wraz ze zmianami demograficznymi konieczne jest dopasowywanie rynku usług do osób starszych, zapewnienie odpowiedniej opieki w postaci domów opieki i domów dziennej opieki. Zaniedbanie tych kwestii spowoduje ciężką sytuację życiową najstarszej części społeczeństwa.

3.3. Oświata

Istotne znaczenie dla rozwoju miasta mają dzieci i młodzież kształcąca się na jego terenie. W całym województwie lubuskim odnotowywany jest ustawiczny wzrost jakości nauczania w placówkach edukacyjnych, co przy odpowiednio skorelowanym rynku pracy może zapewnić obecność coraz lepiej wykształconej i przygotowanej kadry i fachowców, chcących mieszkać i pracować w Kostrzynie nad Odrą.

Żłobki i przedszkola

W mieście Kostrzyn nad Odrą działa niepubliczny żłobek „Kraina Marzeń” wraz z gabinetem logopedycznym. Żłobek dysponuje 30 miejscami dla dzieci do lat 3. Na terenie miasta funkcjonują cztery przedszkola publiczne:

- Przedszkole Miejskie Nr 1 „Pod Topolą”;
- Przedszkole Miejskie Nr 2 „Kostrzyńskich Papierników”;
- Przedszkole Miejskie Nr 3 „EKOLUDKI”;
- Przedszkole Miejskie Nr 4 „Bajka”;

W przedszkolach, dla których Miasto Kostrzyn nad Odrą jest organem prowadzącym funkcjonuje 17 oddziałów, w tym 1 oddział specjalny w Przedszkolu Miejskim Nr 3. Przedszkola publiczne oferują 400 miejsc dla dzieci w wieku przedszkolnym oraz 4 miejsca dla dzieci z orzeczeniami o potrzebie wychowania przedszkolnego w oddziale specjalnym.

Na terenie miasta działają dwa przedszkola niepubliczne:

- Niepubliczne Przedszkole „Mali Europejczycy”;
- Niepubliczne Przedszkole „Super Dziecko”.

Przedszkole „Mali Europejczycy” oferuje 162 miejsca w swojej placówce, natomiast przedszkole „Super Dziecko”, które rozpoczęło działalność 1 września 2014 roku oferuje w swojej placówce 40 miejsc.

Szkoły podstawowe i gimnazja

1. Szkoła Podstawowa Nr 2

w Szkole Podstawowej Nr 2 oprócz oddziałów ogólnodostępnych dla uczniów klas I – VI funkcjonują 2 oddziały specjalne oraz oddziały „0”. Placówka posiada szeroką ofertę zajęć pozalekcyjnych, tj. kół przedmiotowych, sportowych oraz zajęć wyrównawczych. Przy szkole działa Boisko „Orlik”, na którym odbywają się zajęcia sportowe dla uczniów oraz treningi dla zawodników UKS Przyjaciół Sportu i UKS „Czwórka”. Ponadto, w szkole zorganizowana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz logopedyczna. W celu zapewnienia uczniom bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki teren szkoły objęty jest monitoringiem. Natomiast uczniowie po zajęciach mogą korzystać ze świetlicy szkolnej, biblioteki oraz stołówki.

Tabela 11. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 2

Liczba uczniów	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
	611	589	564	598

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Liczba uczniów w szkole nieznacznie się obniżyła. Jednak sytuacja od roku 2014 zmienia się, ponieważ w klasach pierwszych rozpoczyna naukę 6-latki. Istotnym czynnikiem mającym wpływ na liczebność dzieci w szkole ma demografia oraz migracja ludności.

2. Szkoła Podstawowa Nr 4

W szkole funkcjonują oddziały ogólnodostępne dla uczniów klas I – VI oraz oddziały „0”. Placówka posiada świetlicę, stołówkę oraz bibliotekę szkolną. W celu zapewnienia bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki, budynki oraz teren szkoły są objęte nadzorem kamer monitoringu. W szkole odbywają się zajęcia pozalekcyjne o różnorodnej tematyce, w tym koła przedmiotowe, zajęcia wyrównawcze i sportowe. W placówce zorganizowana jest pomoc psychologiczna, pedagogiczna i logopedyczna.

Tabela 12. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 4

Liczba uczniów	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
	560	677	683	695

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Obowiązująca Strategia rozwoju kostrzyńskiej oświaty na lata 2013–2017 określa m.in. jak działania są podejmowane przez placówki oraz jakie cele będą realizowane w najbliższych latach. Ze względu na objęcie od roku szkolnego 2014/2015 obowiązkiem szkolnym dzieci w wieku 6 lat konieczne będzie dążenie do poprawy warunków edukacji najmłodszych dzieci w szkołach podstawowych (kąciki zabaw, place zabaw, bezpieczne świetlice). W trosce o wzrost bezpieczeństwa i poprawę standardów nauczania, każdego roku przeprowadzane są remonty i modernizacje obiektów oświatowych.

3. Gimnazjum Nr 1

Oferta edukacyjna gimnazjum poszerzona jest o zajęcia pozalekcyjne, tj. koła przedmiotowe, sportowe, teatralne i zajęcia wyrównawcze. W szkole znajduje się multimedialna aula, sala gimnastyczna, sala do ćwiczeń korekcyjnych, boisko ze sztuczną nawierzchnią, świetlica, stołówka szkolna, biblioteka oraz skomputeryzowana czytelnia pełniąca rolę Szkolnego Centrum Informacji. W szkole zorganizowana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz doradztwo zawodowe. Obiekty i teren szkoły objęte są monitoringiem. W Gimnazjum nr od 1 od 2010 roku odnotowuje się systematyczny spadek liczby uczniów. Przyczyną spadku liczby uczniów w szkołach jest niż demograficzny oraz migracje mieszkańców. W szkole funkcjonuje 15 oddziałów.

Tabela 13. Liczba uczniów w Gimnazjum Nr 1

Liczba uczniów	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
	402	382	360	347

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

4. Gimnazjum Nr 2

W Gimnazjum Nr 2 funkcjonują oddziały ogólnodostępne dla uczniów klas I – III, klasy sportowe oraz 1 oddział specjalny. Placówka oferuje uczniom szereg zajęć pozalekcyjnych, w tym w szczególności kół przedmiotowych, sportowych oraz zajęć wyrównawczych. Ponadto gimnazjaliści są wolontariuszami w Domu Pomocy Społecznej „Dom Seniora”. W szkole działa ponadto Szkolny Ośrodek Siatkarski. Siatkarskie Ośrodki Szkolne powstają w ramach ministerialnego „Programu upowszechniania sportu wśród dzieci i młodzieży w zakresie piłki siatkowej w latach 2012–2015”. W szkole znajduje się sala gimnastyczna, siłownia, boisko ze sztuczną nawierzchnią, świetlica, stołówka szkolna i biblioteka. Ponadto zorganizowana jest pomoc psychologiczno-pedagogiczna oraz doradztwo zawodowe. Obiekty i teren szkoły objęte są monitoringiem. Liczba uczniów w Gimnazjum nr 2 jest stabilna, w szkole funkcjonuje 13 oddziałów, w tym 1 oddział specjalny dla uczniów z orzeczeniami o potrzebie kształcenia specjalnego na poziomie gimnazjum.

Tabela 14. Liczba uczniów w Gimnazjum Nr 2

Liczba uczniów	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014
	252	253	278	281

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Warunki kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjach

Pod względem warunków kształcenia szkoły podstawowe i gimnazja w Kostrzynie nad Odrą prezentują zbliżoną jakość. Wszystkie posiadają kilkanaście lub więcej sal dydaktycznych, pracownie komputerowe, bibliotekę i czytelnię, świetlicę oraz salę gimnastyczną.

Tabela 15. Warunki kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjach w 2013 r.

Szkoła	SP 2	SP 4	GM 1	GM 2
Sale dydaktyczne	27	25	16	12
Pracownie komputerowe	2	2	2	1
Biblioteka	1	1	1	1
Czytelnia	1	1	1	1
Świetlica	1	1	1	1
Sale gimnastyczne	1	2	1	1
Sale korekcyjne	2	2	1	0
Aula	1	0	1	0
Boiska	2	1	1	2
Place zabaw	1	1	0	0

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Tabela 16. Wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjach w komputery w 2013 r.

Szkoła	Uczniowie	Liczba komputerów	Liczba komputerów z dostępem do internetu	Liczba uczniów na 1 komputer	Liczba uczniów na 1 komputer z dostępem do internetu
Szkoła Podstawowa Nr 2	492	29	29	17	17
Szkoła Podstawowa Nr 4	597	34	34	18	18
Gimnazjum Nr 1	360	34	34	11	11
Gimnazjum Nr 2	278	11	11	25	25

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

We wszystkich szkołach i przedszkolach realizowany jest program profilaktyki, w ramach którego promowany jest zdrowy styl życia. W placówkach realizowane są programy i konkursy o tematyce zdrowotnej oraz są organizowane spotkania ze specjalistami. Co roku każda jednostka organizuje turnieje sportowe oraz spartakiady, które stanowią ważne wydarzenia w życiu szkoły oraz są zachętą do większej aktywności fizycznej dla dzieci i młodzieży. Każda placówka oświatowa ma również jasno sprecyzowane potrzeby inwestycyjne w sferze infrastruktury technicznej (szczegółowo wymienione w Strategii rozwoju kostrzyńskiej oświaty na lata 2013–2017), dlatego też należy mieć je na uwadze i w przyszłości starać się wygospodarować środki finansowe w celu ich zaspokojenia.

Wyniki egzaminów w szkołach podstawowych i gimnazjach

Wyniki sprawdzianu w szkołach podstawowych w 2014 r. plasują Miasto na pierwszym miejscu wśród gmin powiatu gorzowskiego, co świadczy o dobrym poziomie kształcenia podstawowego.

Tabela 17. Wyniki sprawdzianów w szkołach podstawowych w powiecie gorzowskim [2014 r.]

Gmina	Średnia za sprawdzian
Kostrzyn nad Odrą	26,86
Bogdaniec	24,16
Deszczno	25,45
Kłodawa	24,23
Lubiszyn	24,01
Santok	21,94
Witnica	24,29
Powiat Gorzowski (średnia)	24,42

Źródło: Średnie wyniki sprawdzianu w szkole podstawowej z podziałem na umiejętności (arkusze s1, s2, s4, s5, s6) – układ terytorialny, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/files/cms/348/stat_gmin_sp_142.pdf.

Tabela 18. Wyniki egzaminów w gimnazjach w powiecie gorzowskim [2014 r.]

Gmina	historia i WOS	język polski	przedmioty przyrodnicze	matematyka	język angielski podstawowy	język angielski rozszerzony	język niemiecki podstawowy	język niemiecki rozszerzony
Kostrzyn nad Odrą	57,76	67,09	55,27	46,06	70,19	51,28	61,89	68,87
Bogdaniec	57,83	61,6	46,64	36,07	58,18	60,43	52,36	30,14
Deszczno	58,22	69,11	52,06	45,23	69,86	43,42	57,54	33,95
Kłodawa	59,51	68,28	52,16	48,35	66	50,56	68	49,67
Lubiszyn	60,47	67,24	51,82	52,11	60,74	33,95	50,88	
Santok	55,84	65,59	49,41	40,97	59,7	41,88	48,21	21,45
Witnica	54,57	65,95	48,54	43,18	52,1	29,23	51,89	36,78
Powiat Gorzowski (średnia)	57,74	66,41	50,84	44,57	62,40	44,39	55,82	40,14

Źródło: Egzamin gimnazjalny 2014 – średnie wyniki % egzaminu gimnazjalnego (arkusze a1, a4, a5, a6, a2) – układ terytorialny, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu, http://www.oke.poznan.pl/files/cms/356/wyn_gmin_142.pdf.

W egzaminach gimnazjalnych miasto Kostrzyn nad Odrą, w porównaniu do innych gmin powiatu gorzowskiego, wypada bardzo korzystnie w obszarze nauk ścisłych oraz języków obcych i mniej korzystnie w obszarze nauk społecznych:

- historia i WOS – 5 miejsce;
- język polski – 4 miejsce;
- przedmioty przyrodnicze – 1 miejsce;
- matematyka – 3 miejsce;
- język angielski podstawowy – 1 miejsce;
- język angielski rozszerzony – 2 miejsce;
- język niemiecki podstawowy – 2 miejsce;
- język niemiecki rozszerzony – 1 miejsce.

Szkoły ponadgimnazjalne

1. Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej Curie – oferuje kształcenie na kierunkach:
 - technikum ekonomiczne;
 - technikum hotelarskie;
 - technikum logistyczne;
 - zasadnicza szkoła zawodowa;
2. Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.
3. Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych.

Inne jednostki edukacyjne

1. Wojewódzki Zakład Doskonalenia Zawodowego w Gorzowie Wlk. Oddział w Kostrzynie nad Odrą – kursy oferowane przez WZDZ:
 - kierowca wózków jezdniowych w transporcie wewnątrzzakładowym;
 - spawanie metodą: MAG, TIG, elektroda;
 - uprawnienia energetyczne: G R. I, II, III;
 - obsługa suwnic;
 - pedagogiczny;
 - kadrowo-płacowy;
 - komputerowy;
 - stylizacja paznokci i wizażu;
 - szkolenia okresowe BHP i przeciwpożarowe dla każdej grupy.
2. Wyższa Szkoła Zawodowa w Kostrzynie nad Odrą została utworzona w 2003 r. WSZ jest:
 - instytucją „non profit” (zyski z działalności statutowej przeznaczają się na rozwój uczelni);
 - uczelnią autonomiczną w definiowaniu swojej myśli, celów i priorytetów działania;
 - uczelnią ze statusem wolnej instytucji, co wyraża się w wolności badań naukowych i wolności nauczania;
 - uczelnią o orientacji europejskiej i kontaktach międzynarodowych;
 - instytucją kształcąca w duchu poszanowania praw człowieka, patriotyzmu, demokracji i odpowiedzialności za losy społeczeństwa i kraju.

Wyższa Szkoła Zawodowa z siedzibą w Kostrzynie nad Odrą jest członkiem Lubuskiej Organizacji Pracodawców w Gorzowie Wlkp. Oferuje naukę na kierunkach: kosmetologia, ratownictwo medyczne i pielęgniarstwo w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym.

Tabela 19. Wyniki egzaminów maturalnych w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2014 r. (poziom podstawowy, egzamin pisemny)

Szkoła	język polski	matematyka	język angielski	biologia	fizyka i astronomia	historia	WOS
Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej Curie – Liceum Ogólnokształcące	52,9	53,5	81,1	44,0	54,4	61,3	56,0
Zespół Szkół im. Marii Skłodowskiej Curie – Technikum	45,7	46,0	66,4	–	18,0	–	–
Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych WZDZ	35,4	14,0	62,0	18,0	–	–	–
Niepubliczne Liceum Ogólnokształcące dla Dorosłych	44,0	13,5	73,0	–	–	–	–
Średnia	44,5	31,8	70,6	31,0	36,2	61,3	56,0

Źródło: *Wyniki szkół – matura 2014*, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/cms,3358,wyniki_szkol_matura_2014.htm.

Tabela 20. Wyniki egzaminów maturalnych (egzamin podstawowy) – dane porównawcze [2014 r.]

Przedmiot	Kostrzyn n/O	powiat gorzowski	województwo lubuskie
język polski	44,5	48,2	52,0
matematyka	31,8	45,5	46,3
język angielski	70,6	74,5	70,9
biologia	31,0	39,1	36,4
fizyka i astronomia	36,2	44,4	39,0
historia	61,3	49,0	47,4
WOS	56,0	54,3	46,8

Źródło: *Średnie wyniki procentowe – Matura 2014 (dane dla przystępujących po raz pierwszy)*, Okręgowa Komisja Egzaminacyjna w Poznaniu, https://www.oke.poznan.pl/files/cms/363/mat_wyniki_teryt_podstawowy_2014.pdf.

Kostrzyn nad Odrą posiada dobrze funkcjonujące placówki oświatowe na każdym szczeblu nauczania. Mieszkańcy Kostrzyna nad Odrą mają zapewniony dostęp do żłobka, przedszkoli, dwóch szkół podstawowych, dwóch gimnazjów, szkół ponadgimnazjalnych i Wyższej Szkoły Zawodowej. Liczba istniejących placówek zaspokaja potrzeby miasta, a dzieciom i młodzieży oferowane są zajęcia pozalekcyjne organizujące ich czas wolny i rozwijające ich zdolności. W mieście znajduje się żłobek i kilka przedszkoli, co z punktu widzenia współczesnych rodziców jest bardzo pożądanym rozwiązaniem. Szkoły podstawowe działające na terenie Kostrzyna nad Odrą starają się posiadaną bazą i ofertą edukacyjną jak najlepiej odpowiadać na potrzeby uczniów.

Trudno wskazać ogólną tendencję w liczbie uczniów we wszystkich szkołach. W SP nr 2 liczba uczniów zmalała w ostatnich latach, za to przeciwne zjawisko odnotowano w SP nr 4. Analogiczna sytuacja dotyczy gimnazjum w Kostrzynie nad Odrą – w jednym (Gimnazjum nr 2) odnotowano wzrost liczby uczniów, podczas gdy w drugim (Gimnazjum nr 1) spadek. Poziom nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych jest dość wysoki – zdawalność egzaminów maturalnych oscyluje między 80 a 90%. Natomiast istniejąca Wyższa Szkoła Zawodowa oferuje trzy kierunki kształcenia, dlatego też osoby chcące podjąć naukę na kierunkach technicznych bądź humanistycznych wybierają uczelnie w innych miastach Polski.

W analizie systemu nauczania należy również ująć aspekt kształcenia osób dorosłych w różnych formach. Pod pojęciem aktywności edukacyjnej osób dorosłych rozumie się uczestnictwo osób od 18 roku życia. Raport *Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków*⁹ objął swoją analizą Polaków w wieku powyżej 20 lat. Badaniem objęto zarówno obszary miejskie jak i wiejskie. W miastach poniżej 20 tys. mieszkańców, do jakich zalicza się Kostrzyn nad Odrą w 2013 roku ludność w gospodarstwach domowych według statusu edukacyjnego wynosiła odpowiednio:

Z powyższych danych wynika, iż wraz z wiekiem coraz mniej osób korzysta z dostępnych usług edukacyjnych. Dodatkowo, na przestrzeni 13 lat wskaźnik ten widocznie się zmniejsza. W Polsce od ponad dekady mamy również do czynienia ze zjawiskiem pokolenia NEET (ang. NEET – not in employment, education or training), potocznie zwanym „pokoleniem straconych”. Są to osoby młode, w wieku 15–24 lat, niebędące w zatrudnieniu, ani niepodejmujące kształcenia w systemie szkolnym czy pozaszkolnym. W 2013 roku, w Polsce było aż 10,2% osób biernych zawodowo i edukacyjnie w wieku 15–24 lat.

Ponadto, według w/w *Raportu* w kontekście starzenie się społeczeństwa oraz wydłużenia wieku emerytalnego należy zwrócić szczególną uwagę na aktywność zawodową osób w wieku 50+. Ponieważ wraz z wiekiem spada ważność możliwości osobistego rozwoju, jako ważnego atrybutu pracy, zdecydowanie mniej osób starszych traktuje jako ważną cechę możliwość szybkiego awansowania, dogodnie godziny pracy, czy długi urlop. Odpowiedzi te wydają się pokazywać, że brak bodźców do szkolenia starszych pracowników nie jest jedynie problemem ze strony pracodawców, ale może być również wynikiem postaw pracowników wobec rozwijania własnych kompetencji. Te dwie grupy wiekowe tj. osoby młode w wieku 15–24 lata oraz osoby 50+ – stanowią i będą stanowiły wyzwanie w aktywizacji zawodowej na najbliższe dziesięciolecie.

3.4. Kultura i sztuka

1. Miejska Biblioteka Publiczna

Miejska Biblioteka Publiczna [MBP] posiada 8 punktów bibliotecznych na terenie całego miasta. Stan księgozbioru na 2012 r. to 33 110 woluminów. W Miejskiej Bibliotece Publicznej w Kostrzynie nad Odrą działają:

- oddział dla dorosłych i młodzieży (dla czytelników od 16 lat);
- oddział dla dzieci i młodzieży (dla czytelników do 16 lat).

W skład każdego oddziału wchodzi:

- czytelnia;
- czytelnia prasy (10 tytułów aktualnej prasy: „Przegląd Kostrzyński”, „Gazeta Kostrzyńska”, „Gazeta Lubuska”, „Tylko Gorzów”, „Kormoran”, „Gazeta Wyborcza”, „Nowe Książki”, „Lubuszanie”, „Twórczość”, „Świerszczyk”);
- czytelnia Internetowa (10 stanowisk komputerowych z bezpłatnym dostępem do Internetu i z odpłatną możliwością drukowania, skanowania, faksowania).

Działalność dodatkowa MBP w Kostrzynie nad Odrą:

- Dziecięcy Klub Książki;
- Klub Młodych Książkożerców;
- Młodzieżowy Klub Książki;
- Dyskusyjny Klub Książki;
- Ferie i Wakacje w Bibliotece;
- Tydzień Bibliotek (ogólnopolski program, realizowany przez Stowarzyszenie Bibliotekarzy Polskich, ogniskuje uwagę szerokiej opinii publicznej wokół problematyki upowszechniania czytelnictwa, roli bibliotek w życiu społecznym i kulturalnym oraz sprzyja popularyzacji różnorodnych form pracy z czytelnikami; obchodzony jest raz w roku, w maju);

⁹ Kotowska I.E., *Rynek pracy i wykluczenie społeczne w kontekście percepcji Polaków*; Warszawa 2014.

- Lekcje Biblioteczne (spotkania informacyjne, dotyczące funkcjonowania biblioteki i pracy bibliotekarza oraz sposobu korzystania z zasobów bibliotecznych; odbywają się po wcześniejszym umówieniu terminu);
- Warsztaty scrapbookingowe;
- Spotkania autorskie / Promocje Książek. MBP prowadzi również działalność wydawniczą.

2. Kostrzyńskie Centrum Kultury

O wydarzenia kulturalne i prowadzenie zespołów i klubów artystycznych odpowiada prężnie działające Kostrzyńskie Centrum Kultury [KCK], które jest samorządową instytucją kultury, działającą na terenie miasta. W strukturze KCK działają:

- Klub Osiedlowy;
- Pracownia „meszuga”;
- Europejskie Centrum Spotkań Seniorów i Osób Niepełnosprawnych;
- Kostrzyńskie Centrum Wspierania Biznesu;
- Amfiteatr.

Zespoły i kluby przy KCK:

- Formacja Taneczna „ROLL DANCE”;
- Zespół Śpiewaczy „DRZEWICZANIE”;
- Kostrzyński Klub Gier „BASTION”;
- Dziecięce Studio Piosenki;
- Kostrzyńska Orkiestra Dęta;
- Zespoły rockowe;
- Klub Plastyka;
- Młodzieżowy Zespół Teatralny Damm.

KCK organizuje wystawy, koncerty i występy znanych artystów. Rozwijanie talentów wśród młodych osób i osiągnięcie przez nich sukcesów na konkursach i festiwalach jest formą promocji miasta oraz kształtuje pozytywne wzorce.

3. Muzeum Twierdzy Kostrzyn

Najciekawszym zabytkiem dzisiejszego Kostrzyna nad Odrą są „**Kostrzyńskie Pompeje**” – ruiny kostrzyńskiej twierdzy i Starego Miasta z zachowaną siatką ulic. Twierdza Kostrzyn, wznoszona w latach 1537–1568 powstała na wzór fortec włoskich. Składała się z sześciu bastionów, spiętymi murami i otoczonymi fosą. Dodatkowo w skład twierdzy wchodziły reweliny. Ponadto twierdza otoczona jest kordonem fortów oddalonych znacznie od samego obiektu (Fort Sarbinowo – ogromna podziemna budowla w lesie przy drodze w kierunku Szczecina, Fort Żabice i Fort Czarnów – leżące na terenie Gminy Górzycza oraz Fort Gorgast – leżący po niemieckiej stronie). Twierdza była arcydziełem sztuki fortyfikacyjnej, która została totalnie zniszczona podczas ostatnich dni II Wojny Światowej. Ruiny miasta, tzw. „Kostrzyńskie Pompeje” są jedyną w swoim rodzaju atrakcją turystyczną. Dobrze zachował się układ ulic, fundamenty i piwnice budynków (w tym: zamku, kościoła i bram miejskich). Na szczególną uwagę zasługują bastiony Filip i Król, Brama Chyżańska, Brama Berlińska, ruiny zamku i kościoła oraz Promenada Kattego.

Brama Berlińska – jest jedną z trzech bram, które znajdowały się na terenie Twierdzy Kostrzyn. Powstała ona na północno – zachodnim skraju twierdzy. Wzniesiona została w II połowie XVI wieku. Dzisiejszy kształt przybrała w latach 1877–1879. W pomieszczeniach, które są obecnie bezpłatnie udostępnione dla zwiedzających, znajdowała się kiedyś centrala telefoniczna. W Bramie można zobaczyć zabytki znalezione na terenie Starego Miasta Kostrzyn oraz okolic. Najciekawszymi przedmiotami jakie tu się znajdują są: wieko sarkofagu Katarzyny Brunszwickiej (rekonstrukcja z 1882 roku), sarkofag ekshumacyjny z 1713 roku, zabytki z epoki brązu (biżuteria, szpile do ubrań, urny). W Bramie Berlińskiej mieści się również Punkt Informacji Turystycznej. Brama berlińska jest obiektem całkowicie dostępnym dla osób niepełnosprawnych. Można ją zwiedzać w każdy dzień tygodnia, z wyjątkiem poniedziałku.

Bastion Filip jest jednym z trzech bastionów Twierdzy Kostrzyn zachowanych do dzisiaj. Stanowi południowo-wschodnią narożną osłonę twierdzy. Zbudowany w formie czworoboku w roku 1568. W roku 1929 w Bastionie Filip powstało muzeum poświęcone Twierdzy Kostrzyn. Z korony bastionu rozciąga się piękny widok na zakola Odry. W 2014 r. uruchomiono w obiekcie multimedialną wystawę, która pozwala zobaczyć jak Kostrzyn nad Odrą wyglądał przed wiekami oraz poznać ciekawą historię miasta. Prace trwały 3 lata i brał w nich udział wielu fachowców i pasjonatów. Wystawa ta jest największą tego typu wystawą w województwie lubuskim.

Poza ofertą turystyczną, Muzeum Twierdzy Kostrzyn prowadzi działalność wydawniczą oraz edukacyjną, w zakresie której odbywają się lekcje muzealne oraz zajęcia pozaszkolne. Ponadto, jednym z zadań statutowych Muzeum Twierdzy Kostrzyn jest prowadzenie działalności związanej z ochroną konserwatorską stanowisk archeologicznych. Zadania takie wykonuje obecnie na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą, jak i na stanowiskach archeologicznych w sąsiednich gminach. Muzeum oferuje wykonanie prac archeologicznych na zlecenie osób fizycznych, podmiotów gospodarczych, instytucji państwowych i samorządów oraz prowadzenie badań na stanowiskach archeologicznych zagrożonych zniszczeniem na skutek robót budowlanych i ziemnych. Zapewnia kompleksową obsługę związaną z pomocą w kontaktach z Lubuskim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków.

3.5. Bezpieczeństwo publiczne

Położenie miasta nad rzekami Odrą i Wartą jest atutem, lecz jednocześnie generuje szereg zagrożeń natury przyrodniczej oraz społecznej. Nadrzeczne położenie naraża miasto na ryzyko podtopień i powodzi. Znaczny ruch samochodowy i kolejowy przecinający strefę centralną miasta generuje zagrożenia natury komunikacyjnej.

Policja

Za bezpieczeństwo publiczne odpowiada Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą podlegający Komendzie Miejskiej w Gorzowie Wlkp.

Tabela 21. Przestępstwa stwierdzone w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013

Kategoria	2011	2012	2013
razem kryminalne	646	645	594
razem gospodarcze	91	51	37
bójki i pobicia	3	7	0
rozboje	12	7	62
kradzieże z włamaniem	78	64	65
kradzież mienia	217	290	241
kradzież pojazdów	8	9	8
włamania do samochodów	0	0	0
podstawa wszczęcia – gorący uczynek	267	242	287
podejrzani	483	398	403
tymczasowo aresztowani	15	1	2
czyny nieletnich	66	66	71
nieletni sprawcy	37	38	12

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Najczęściej stwierdzanym przez Komisariat Policji w Kostrzynie nad Odrą przestępstwem w latach 2011–2013 była kradzież mienia oraz kradzież z włamaniem. Wynik ten może wpływać na poczucie bezpieczeństwa mieszkańców. W mieście nie występuje problem bójek i pobić, ale gwałtownie wzrosła liczba rozbojów. W roku 2013 w prawie 50% przypadków podstawa wszczęcia było złapanie na gorącym uczynku. Warto również podkreślić, że od 2012 r. zmalała liczba nieletnich sprawców.

Tabela 22. Bezpieczeństwo na drogach w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013

Kategoria	2011	2012	2013
liczba kolizji drogowych	234	180	251
liczba wypadków drogowych	17	11	8
liczba zatrzymanych nietrzeźwych kierowców	125	130	161

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

W mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2011–2013 wzrosła liczba kolizji drogowych, czyli takich zdarzeń, w których nie ma ofiar lub rannych. Wśród miejsc najbardziej niebezpiecznych w mieście można wymienić skrzyżowanie ul. Gorzowskiej (droga W-132) z ul. Północną i skrzyżowanie ul. Kardynała Stefana Wyszyńskiego z ul. Wodną.

Od 2011 r. zmalała natomiast liczba wypadków drogowych. Niepokojący jest trend rosnącej liczby nietrzeźwych kierowców zatrzymywanych przez Policję. Z jednej strony, może być to efekt większej kontroli policyjnej, a z drugiej wciąż zbyt dużej grupy osób decydujących się na jazdę samochodem po spożyciu alkoholu.

Straż Pożarna

Na terenie Kostrzyna nad Odrą znajduje się Jednostka Ratowniczo-Gaśnicza Państwowej Straży Pożarnej.

Tabela 23. Akcje Straży Pożarnej w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013

Kategoria	2011	2012	2013
miejscowe zagrożenia	364	145	187
pożary	155	102	106
alarmy fałszywe	15	9	11

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

Powyższa tabela przedstawia liczbę akcji przeprowadzanych przez Straż Pożarną w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013. W analizowanym okresie spadła liczba miejscowych zagrożeń, czyli interwencji Straży w związku z np. usuwaniem utrudnień po silnych wiatrach, wypadkach drogowych. Może to wynikać z lepszej organizacji kryzysowej i odpowiedniego zabezpieczenia przez siłami przyrody. Spadek odnotowano również w kategorii pożarów, co może być wyrazem większej ostrożności ludzi i przestrzeganiem komunikatów Straży. Sporadycznie zdarzają się fałszywe alarmy.

Straż Miejska

Na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą działa Straż Miejska. Do zadań Straży Miejskiej należy w szczególności:

- ochrona spokoju i porządku w miejscach publicznych;
- czuwanie nad porządkiem i kontrola ruchu drogowego – w zakresie określonym w przepisach o ruchu drogowym;
- kontrola publicznego transportu zbiorowego – w zakresie określonym w art. 45 ust. 1 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o publicznym transporcie zbiorowym (Dz. U. z 2011 r. Nr 5, poz. 13 z późn. zm.);
- współdziałanie z właściwymi podmiotami w zakresie ratowania życia i zdrowia obywateli, pomocy w usuwaniu awarii technicznych i skutków klęsk żywiołowych oraz innych miejscowych zagrożeń;
- zabezpieczenie miejsca przestępstwa, katastrofy lub innego podobnego zdarzenia albo miejsc zagrożonych takim zdarzeniem przed dostępem osób postronnych lub zniszczeniem śladów i dowodów, do momentu przybycia właściwych służb, a także ustalenie, w miarę możliwości, świadków zdarzenia;
- ochrona obiektów komunalnych i urządzeń użyteczności publicznej;

- współdziałanie z organizatorami i innymi służbami w ochronie porządku podczas zgromadzeń i imprez publicznych;
- doprowadzanie osób nietrzeźwych do izby wytrzeźwień lub miejsca ich zamieszkania, jeżeli osoby te zachowaniem swoim dają powód do zgorzenia w miejscu publicznym, znajdują się w okolicznościach zagrażających ich życiu lub zdrowiu albo zagrażają życiu i zdrowiu innych osób;
- informowanie społeczności lokalnej o stanie i rodzajach zagrożeń, a także inicjowanie i uczestnictwo w działaniach mających na celu zapobieganie popełnianiu przestępstw i wykroczeń oraz zjawiskom kryminogennym i współdziałanie w tym zakresie z organami państwowymi, samorządowymi i organizacjami społecznymi;
- konwojowanie dokumentów, przedmiotów wartościowych lub wartości pieniężnych.

Do instytucji bezpieczeństwa publicznego w Kostrzynie nad Odrą zalicza się następujące jednostki i organizacje:

- Nadodrzański Oddział Straży Granicznej z siedzibą tymczasową w Kostrzynie nad Odrą – w terytorialnym zasięgu działania Nadodrzańskiego Oddziału Straży Granicznej znajduje się województwo lubuskie, wielkopolskie i dolnośląskie;
- Służba Ochrony Kolei;
- Obrona Cywilna – zasadniczym celem działania obrony cywilnej i zarządzania kryzysowego jest doskonalenie zasad i form ochrony ludności przed skutkami nadzwyczajnych zagrożeń ludzi i środowiska w czasie pokoju oraz w okresie narastania zagrożenia bezpieczeństwa państwa i wojny.

3.6. Ochrona zdrowia

W Kostrzynie nad Odrą ochrona zdrowia jest zorganizowana w zadowalający sposób, jednak trzeba mieć na uwadze, że brak systemowych rozwiązań w obszarze służby zdrowia na poziomie kraju może negatywnie oddziaływać na poszczególne jednostki.

System opieki zdrowotnej i socjalnej na terenie Kostrzyna nad Odrą tworzą: podmioty podstawowej opieki zdrowotnej (POZ), ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (AOZ), szpital Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą oraz apteki.

Usługi POZ i AOZ zabezpiecza około 40 podmiotów, tj. przychodni i praktyk lekarskich¹⁰. Na terenie miasta funkcjonuje jeden szpital przy ul. Narutowicza o nazwie Nowy Szpital w Kostrzynie nad Odrą, który świadczy usługi zapobiegawczo-lecznicze na rzecz mieszkańców miasta i sąsiednich gmin. Baza szpitala obejmuje:

- sześć oddziałów (chirurgii ogólnej, chorób wewnętrznych, okulistyczny, onkologiczny, anestezyjologii i intensywnej terapii, ginekologiczno-położniczo-neonatalogiczny);
- 12 poradni specjalistycznych c) Baza diagnostyczna;
- POZN;
- rehabilitacja;
- szkoła rodzenia;
- zakład opiekuńczo-leczniczy;
- Nowe Ratownictwo Medyczne.

Kostrzyńskiemu szpitalowi podlegają także inne jednostki organizacyjne:

- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza w Bogdańcu;
- Poradnia Chirurgiczna w Witnicy;
- Poradnia Ginekologiczno-Położnicza w Witnicy.

O ile dostępność leczenia szpitalnego ulega zmniejszaniu, to poprawia się dostęp do leczenia ambulatoryjnego. Wynika to z faktu, że w całym regionie wzrosła liczba lekarzy, co złagodziło skutki likwidacji miejsc w szpitalach.

Mieszkańcy miasta mogą korzystać z 8 aptek. Oznacza to, że na jedną aptekę przypada ok. 2269 osób.

¹⁰ Na podstawie: Centralna Ewidencja i Informacja o Działalności Gospodarczej, Ministerstwo Gospodarki, <https://prod.ceidg.gov.pl/ceidg.cms.engine/>.

3.7. Pomoc społeczna

Zadania z zakresu pomocy społecznej są realizowane na terenie Kostrzyna nad Odrą przez Ośrodek Pomocy Społecznej. W ramach Ośrodka Pomocy Społecznej działają następujące działy:

- Pomocy Środowiskowej;
- Usług Opiekuńczych i Specjalistycznych Usług Opiekuńczych;
- Świadczeń Społecznych;
- Środowiskowy Dom Samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- Klub Integracji Społecznej;
- Dzienny Dom Pobytu dla Osób Starszych „Wrzos”;
- Jadłodajnia.

Od 1 stycznia 2015 roku planowane jest wyodrębnienie ze struktur Ośrodka Pomocy Społecznej nowej jednostki, tj. Środowiskowego Domu Samopomocy.

Tabela 24. Powody trudnej sytuacji życiowej w mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2009–2013

Powody trudnej sytuacji życiowej	2009	2010	2011	2012	2013
ubóstwo	523	172	521	548	598
bezrobocie	211	256	224	229	254
niepełnosprawność	101	109	143	108	105
długotrwała choroba	213	279	218	232	244
przemoc w rodzinie	5	10	4	8	10
potrzeba ochrony macierzyństwa	45	39	35	39	41
bezzadność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych	116	154	146	138	119
alkoholizm	9	11	13	7	10
trudności w przystosowaniu po opuszczeniu zakładu karnego	10	18	14	12	17
klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	33*	0	0	0
zdarzenie losowe	2	0	4	0	1

Źródło: Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą.

* Powódź.

Główną przyczyną trudnej sytuacji życiowej w Kostrzynie nad Odrą jest ubóstwo (598 rodzin) i bezrobocie (254 rodziny). Znaczna część rodzin wymaga wsparcia finansowego ze względu na długotrwałą chorobę, jaka dotknęła jednego z członków. Na dość wysokim poziomie utrzymuje się liczba rodzin pobierających pomoc społeczną ze względu na bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych. Zbliżone do siebie wartości mają kategorie rodzin otrzymujących wsparcie finansowe ze względu na przemoc w rodzinie oraz alkoholizm. Jak przedstawia powyższa tabela, w Kostrzynie nad Odrą występuje kilka przyczyn trudnej sytuacji życiowej jego mieszkańców mogących w dłuższej perspektywie wpływać na całe lokalne społeczeństwo.

Tabela 25. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej – dane porównawcze [2013 r.]

Jednostka terytorialna	2009	2010	2011	2012	2013
lubuskie	11,5	10,3	9,4	9,2	9,5
powiat gorzowski	12,9	11,8	10,3	9,7	9,8
Kostrzyn nad Odrą	8,5	7,8	7,4	7,1	7,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Liczba gospodarstw domowych korzystających z pomocy społecznej w 2012 r. wynosiła 568 (łącznie 1292 osoby), co stanowiło 7,1% ogółu ludności. Zagrożeniem dotyczącym szerszą grupę mieszkańców są niskie nakłady na wsparcie włączenia społecznego i pomocy społecznej, które powodują spadek aktywności mieszkańców. Ponadto problemem na skalę krajową jest brak skutecznych działań ukierunkowanych na zapobieganie wykluczeniu społecznemu. Innym problemem o skali globalnej jest starzenie się społeczeństwa – zjawisko to w krótkim czasie może nasilić się w Kostrzynie nad Odrą. Jego oddziaływanie nie pozostaje obojętne dla sytuacji gospodarczej miasta. Wraz ze zmianami demograficznymi konieczne jest dopasowywanie rynku usług do osób starszych, zapewnienie odpowiedniej opieki w postaci domów opieki i domów dziennej opieki. Zaniedbanie tych kwestii spowoduje ciężką sytuację życiową najstarszej części społeczeństwa. Obecnie w mieście działa jeden zakład stacjonarnej opieki społecznej dla osób starszych (Dom Seniora), który podlega Starostwu Powiatowemu.

3.8. Sport i rekreacja¹¹

1. Baza sportowa

Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Kostrzynie nad Odrą jest administratorem następujących obiektów sportowych i rekreacyjnych:

- Stadion sportowy przy ul. Niepodległości;
- Hala sportowa przy ul. Niepodległości;
- Hala sportowa przy ul. Wojska Polskiego;
- Hala sportowa przy ul. Komisji Edukacji Narodowej¹²;
- Otwarty basen kąpielowy przy ul. Fabrycznej;
- Kort tenisowy przy ul. Niepodległości;
- Ośrodek rekreacyjny „Delfin” przy ul. Sikorskiego.

MOSiR jest organizatorem wielu wydarzeń o charakterze sportowym oraz sportowo – rekreacyjnym, zachęcających mieszkańców do aktywności fizycznej. Ponadto MOSiR współpracuje ze szkołami, przedszkolami oraz organizacjami pozarządowymi w zakresie organizacji turniejów, imprez rekreacyjnych, wydarzeń sportowych.

2. Organizacje sportowe działające w Kostrzynie nad Odrą:

- TS Celuloza Kostrzyn nad Odrą (piłka nożna);
- UKS Jedynka (zapasy);
- UKS Dwójka Kostrzyn nad Odrą (piłka nożna, piłka siatkowa);
- UKS Czwórka Kostrzyn nad Odrą (piłka nożna);
- UKS Nukleon Kostrzyn nad Odrą (piłka ręczna);
- UKS Warta Kostrzyn nad Odrą (tenis stołowy);
- Kostrzyński Klub Karate (karate);
- Stowarzyszenie Klub Sportowy Szkoła Tańca Quest (taniec);
- SKF Klub Aikido Renshu (aikido);
- AZS PWSZ w Gorzowie Wlkp. (koszykówka dziewcząt);
- SKF Olimp Kostrzyn nad Odrą (zapasy).

¹¹ Stan na czerwiec 2014 r.

¹² Przy Zespole Szkół im. Marii Skłodowskiej-Curie.

Istotne funkcje dla wypoczynku mieszkańców miasta pełni Park Miejski położony pomiędzy ulicami: Władysława Sikorskiego, Gorzowską i Mikołaja Kopernika, a także przyległy do niego pl. Wojska Polskiego. W parku znajduje się siłownia zewnętrzna oraz place zabaw. Mniejsze obiekty o funkcjach rekreacyjnych i sportowych rozlokowane są w rejonach poszczególnych osiedli (place zabaw, boiska, skwery i zieleńce). Warto nadmienić, że 40% powierzchni miasta zajmują lasy położone w bezpośrednim sąsiedztwie terenów zurbanizowanych. Kompleksy leśne stanowią cel wielu wypraw o charakterze rekreacyjnym.

3.9. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia

Na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą działa wiele organizacji pozarządowych. Zakres ich działalności jest zróżnicowany, ale wszystkie mają na celu podnoszenie jakości życia mieszkańców, aktywizację oraz scalanie lokalnej społeczności. Aktywny trzeci sektor świadczy też o zaangażowaniu mieszkańców w życie miasta. Obecnie na terenie miasta (poza w/w klubami sportowymi) zarejestrowane w Krajowym Rejestrze Sądowym są następujące organizacje pozarządowe¹³:

1. Alternatywa.
2. Fundacja Cogitavi.
3. Fundacja Działań Kreatywnych Alatyr.
4. Fundacja Hospicjum Domowe Świętej Agaty.
5. Fundacja Instytut Wychowania.
6. Fundacja Nowoczesne Lubuskie.
7. Fundacja Pomocna Dłoń.
8. Klub Abstynenta Libra.
9. Klub Żeglarski Delfin w Kostrzynie nad Odrą.
10. Kostrzyńska Gwardia Strzelecka Imienia Jednostek Garnizonu Kostrzyn.
11. Kostrzyński Klub Karate.
12. Kostrzyński Klub Piłkarski Celuloza.
13. Kostrzyński Klub Sportów Wodnych.
14. Kostrzyńskie Stowarzyszenie Człowiekiem Jestem.
15. Kostrzyńskie Towarzystwo Kolarskie.
16. Miejskie Stowarzyszenie Rozwoju Kostrzyna nad Odrą Przyszłość.
17. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Zbożowo-Młynarskiego Przy Młynie Nr 5.
18. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Pracowników Ruchu Ciągłego.
19. Nowa Ameryka.
20. Ochotnicza Straż Pożarna Ratownictwa Wodnego i Ekologicznego Przy JRG PSP W Kostrzynie nad Odrą.
21. Otwarte Drzwi.
22. Polska Organizacja Darta.
23. Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kostrzynie.
24. Samorządny Niezależny Związek Zawodowy Pracowników PKP Kolejowych St. Kostrzyn.
25. Stowarzyszenie Airsoftowe Legion VII.
26. Stowarzyszenie Ars Vita w Kostrzynie nad Odrą.
27. Stowarzyszenie Emerytów Wojskowych W Kostrzynie nad Odrą.
28. Stowarzyszenie Kostrzyńskich Taksówkarzy Top Taxi.
29. Stowarzyszenie Kultury Fizycznej Olimp w Kostrzynie nad Odrą.
30. Stowarzyszenie Kupców Granica.
31. Stowarzyszenie Leonora.
32. Stowarzyszenie Mieszkańców Osiedla Pogodne w Kostrzynie Nad Odrą.
33. Stowarzyszenie Na Rzecz Utworzenia I Rozwoju Wyższej Szkoły Zawodowej w Kostrzynie Nad Odrą.
34. Stowarzyszenie Prawicy.
35. Stowarzyszenie Przyjaciół Zespołu Tanecznego Roll-Dance.
36. Stowarzyszenie Społeczno-Kulturalne Centrum w Kostrzynie.
37. Towarzystwo Przyjaciół Kostrzyna.
38. Towarzystwo Sportowe Celuloza Kostrzyn nad Odrą.
39. Zapobieganie Ślepcie w likwidacji.
40. Związek Zawodowy Papierników w Kostrzynie nad Odrą.

¹³ Stowarzyszenia, inne organizacje społ. i zawodowe, fundacje, ZOZ – Rejestr, Krajowy Rejestr Sądowy Ministerstwa Sprawiedliwości, <https://ems.ms.gov.pl/>.

41. Związek Zawodowy Pracowników Pogotowia Ratunkowego.
42. Związek Zawodowy Pracowników Rejonowej Spółdzielni Zaopatrzenia i Zbytu W Kostrzynie N/O.
43. Związek Zawodowy Pracowników Zarządu Drogowych Przejść Granicznych Województwa Lubuskiego.

Oprócz organizacji pozarządowych zarejestrowanych w Kostrzynie nad Odrą, na terenie miasta prowadzą swoją działalność podmioty działające na szerszym terenie:

1. Związek Kombatantów i Byłych Więźniów Politycznych.
2. Wojewódzki Związek Pszczelarzy w Gorzowie Wlkp. – Koło Kostrzyn nad Odrą.
3. Koła Polskiego Związku Wędkarskiego.
4. Związek Harcerstwa Polskiego.
5. Caritas.
6. Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów.
7. Związek Sybiraków.
8. Uniwersytet Trzeciego Wieku.
9. Polski Związek Niewidomych, Koło Kostrzyn nad Odrą.
10. Katolickie Stowarzyszenie Młodzieży.

Miasto aktywnie wspiera i współpracuje z organizacjami pozarządowymi z terenu gminy, czego dowodem są realizowane roczne programy współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami prowadzącymi działalność pożytku publicznego w Kostrzynie nad Odrą. Głównym celem programów jest budowanie partnerstwa pomiędzy Miastem Kostrzyn nad Odrą a organizacjami pozarządowymi i innymi podmiotami, służącego rozpoznawaniu i zaspokajaniu potrzeb mieszkańców oraz wzmacnianiu roli aktywności obywatelskiej w rozwiązywaniu problemów lokalnych. W ramach danego programu ustalane są precyzyjne cele, wskazuje się konkretne działania do realizacji oraz zabezpiecza się środki finansowe. Na stronach BIP Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą są również publikowane aktualne informacje dotyczące konsultacji społecznych, w celu poznania opinii organizacji pozarządowych w zakresie sprawy poddanej konsultacjom.

3.10. Konsultacje społeczne

Zgodnie z przepisami ustaw o samorządzie gminnym z 8 marca 1990 roku (Dz. U. 1990 nr 16 poz. 95 z późniejszymi zmianami) oraz działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 24 kwietnia 2003 roku (Dz. U. 2003 nr 96 poz. 873 z późniejszymi zmianami), Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą przeprowadza konsultacje społeczne w wypadkach przewidzianych ustawą (często obowiązkowe) oraz w innych sprawach ważnych dla wspólnoty samorządowej. Poniższa tabela przedstawia liczbę i zakres przeprowadzonych przez Urząd Miasta konsultacji społecznych w ciągu ostatnich 4 lat:

1. Konsultacje społeczne w sprawie „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2011.
2. Konsultacje społeczne w sprawie „Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2012.
3. Konsultacje społeczne w sprawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2013.
4. Programu opieki nad zwierzętami bezdomnymi oraz zapobiegania bezdomności zwierząt na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą na rok 2013.
5. Konsultacje społeczne w sprawie Programu współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2013.
6. Konsultacje społeczne w sprawie nadania nazwy parkowi miejskiemu – 2013 r.
7. Konsultacje społeczne w sprawie przeprowadzenia konsultacji społecznych dotyczących projektów statutów jednostek pomocniczych miasta Kostrzyn nad Odrą – os. Leśne, Szumiłowo

Z powyższej tabeli wynika, iż Urząd Miasta przeprowadza konsultacje społeczne z mieszkańcami oraz organizacjami pozarządowymi. Obecnie konsultacje społeczne coraz częściej przybierają formę spotkań dyskusyjnych lub warsztatów, w trakcie których można wyrazić swoją opinię, poznać potrzeby innych, zadawać pytania urzędnikom i ekspertom, po to, aby ostatecznie wyrobić zdanie na dany temat. Wskazane jest więc organizowanie przez samorząd w ww. formach, poza tradycyjnym głosowaniem. Po przeprowadzeniu konsultacji organizatorzy powinni również przygotować podsumowanie w formie raportu, który będzie również zawierał sprawozdanie z odbytych spotkań.

3.11. Dostępność i jakość świadczenia usług publicznych

W 2013 roku na stronie WWW Kostrzyna nad Odrą w domenie: <http://www.kostrzyn.um.gov.pl/> została jest udostępniona Elektroniczna Skrzynka Podawcza (ESP). ESP to dostępny publicznie środek komunikacji elektronicznej służący do przekazywania informacji w formie elektronicznej do podmiotu publicznego przy wykorzystaniu powszechnie dostępnej sieci teleinformatycznej. Funkcją Elektronicznej Skrzynki Podawczej (ESP) Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą pełni Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej (ePUAP). Obecnie miasto Kostrzyn nad Odrą udostępnia 3 aktywne formularze na platformie ePUAP:

- formularz ogólny ESP, który umożliwia złożenie skargi, wniosku, podania, zażalenia, odwołania, informacji, zawiadomienia, opinii lub innego pisma do urzędu;
- dopisanie do spisu wyborców oraz jednorazowe zezwolenie na sprzedaż napojów alkoholowych.

W związku z powszechną informatyzacją oraz zwiększaniem dostępności i jakości świadczenia usług publicznych, jednostki administracji publicznej podejmują intensywne działania w celu udostępniania jak największej ilości usług do załatwienia w trybie on-line. Dążąc do urzeczywistnienia wizji e-administracji, Kostrzyn nad Odrą powinien udostępnić większą ilość usług na platformie ePUAP, wychodząc naprzeciw potrzebom obywateli jak również usprawniając pracę w organizacji.

3.12. Powiązania zewnętrzne

Miasto Kostrzyn nad Odrą jest członkiem następujących związków i stowarzyszeń:

1. Związek Miast Polskich – związek wspiera działania miast i gmin, które występują do Trybunału Konstytucyjnego w sprawach niekorzystnych dla samorządów rozwiązań prawnych. Zwraca się także do Prezydenta RP o niepodpisywanie ustaw albo podjęcie inicjatywy legislacyjnej w sprawach istotnych dla gmin. W celu uzyskania odpowiednich regulacji prawnych przedstawiciele Związku współpracują z komisjami Sejmu i Senatu czy poszczególnymi ministerstwami. Ponadto, związek:

- dofinansowuje też organizowane przez profesjonalne środowiska konferencje specjalistyczne, które dotyczą działalności samorządów;
- popularyzuje ciekawe rozwiązania w miastach poprzez konkursy tematyczne, wystawy, budowanie bazy danych dobrych praktyk (www.dobrepraktyki.pl) oraz własne publikacje
- prowadzi badania ankietowe dotyczące takich tematów, jak np.: subwencja szkolna, dodatki mieszkaniowe, podatki od nieruchomości, bariery inwestycyjne. Ich wyniki są wykorzystywane w pracach legislacyjnych i eksperckich oraz udostępniane miastom. Uzyskane dane z miast pozwalają ocenić sytuację w różnych aspektach działania samorządu oraz stanowią podstawę do negocjacji z rządem.

Związek jest członkiem Rady Gmin i Regionów Europy (CEMR), skupiającej organizacje gmin, powiatów i regionów z ponad 35 krajów Europy. Ma także swoich przedstawicieli w:

- Kongresie Władz Lokalnych i Regionalnych Europy (CLRAE), który jest samorządową instytucją konsultacyjną przy Radzie Europy,
- Komitecie Regionów UE,
- Światowym Związku Miast i Władz Lokalnych (UCLG) – zarówno w Radzie Światowej, i jak i Biurze Wykonawczym.

2. Stowarzyszenie Gmin Polskich Euroregionu „Pro Europa Viadrina” – celem Stowarzyszenia jest reprezentacja i obrona wspólnych interesów gmin zrzeszonych w Euroregionie Pro Europa Viadrina oraz współpraca gmin w zakresie: gospodarki komunalnej (budowa infrastruktury komunalnej, gazyfikacja wsi, telefonizacja), ochrony środowiska (utyliczacja odpadów komunalnych i przemysłowych, oczyszczanie ścieków), ochrony zdrowia (w tym w ramach samorządowego systemu finansowania służby zdrowia), edukacji (organizacji szkół, kreowania programów oświatowych), kultury i turystyki (organizacja wspólnych imprez, promowanie regionu), komunikacji publicznej. Stowarzyszenie realizuje swoje cele poprzez: wspieranie przedsięwzięć i inicjatyw gospodarczych, wymianę doświadczeń, upowszechnianie wiedzy ekonomicznej, prowadzenie poradnictwa w zakresie samorządu terytorialnego, współdziałanie z władzami, instytucjami oraz organizacjami zainteresowanymi działalnością Stowarzyszenia, organizowanie kursów, wystaw, pokazów, odczytów, dyskusji, sympozjów itp., upowszechnianie wiedzy ekologicznej, szerzenie kultury fizycznej i sportu, roztaczanie opieki nad zabytkami kultury materialnej, w szczególności obiektów budownictwa i architektury, popieranie i rozwijanie idei samorządu terytorialnego, działanie w strukturach Euroregionu

Pro Europa Viadrina, podejmowanie wszelkich innych działań zmierzających do urzeczywistnienia celów Stowarzyszenia. Euroregion „Pro Europa Viadrina” realizuje cele:

- zapewnienia dobrosąsiedzkich stosunków między Polakami i Niemcami;
- utrwalania regionalnej tożsamości Polaków i Niemców mieszkających w rejonie przygranicznym przez stworzenie wspólnej perspektywy na przyszłość;
- podnoszenia dobrobytu mieszkańców regionu przygranicznego poprzez stworzenie przyszłego transgranicznego polsko-niemieckiego regionu gospodarczego;
- promowania idei jedności europejskiej i porozumienia międzynarodowego,
- ustalania wspólnych przedsięwzięć oraz uzyskania środków potrzebnych do ich realizacji.

3. Celowy Związek Gmin CZG-12 – Gminy – założyciele: Cybinka, Dębno, Górzycza, Kostrzyn nad Odrą, Krzeszyce, Lubniewice, Międzyrzecz, Ośno Lubuskie, Rzepin, Sulęcín, Słońsk, Torzym, Witnica – zjednoczyły w 1996 r. swoje siły i fundusze dla zrealizowania wspólnego celu wprowadzenia Kompleksowego Regionalnego Programu Gospodarki Odpadami. Począwszy od 22 grudnia 1997 roku przedsięwzięcie to jest prowadzone i realizowane przez Celowy Związek Gmin CZG-12, który zgodnie ze statutem Związku zajmuje się: gospodarką odpadami, powszechną edukacją społeczeństwa, wprowadzeniem segregacji „u źródła”, rekultywacją starych gminnych wysypisk. Ponadto Związek przygotował – wspólnie z gminą Sulęcín – ofertę inwestycyjną. Teren wokół Zakładu Utylizacji Odpadów Komunalnych w Długoszynie, o powierzchni około 75 ha ze względu na stan uzbrojenia i korzystne położenie, stwarza możliwość lokalizacji dowolnych inwestycji przemysłowych uwzględniając przeróbkę surowców pochodzących z odpadów komunalnych a także firm zajmujących się działalnością gospodarczą w zakresie drobnej wytwórczości, rzemiosła usługowego, przetwórstwa.

4. Stowarzyszenie Miast i Gmin Nadodrzańskich – celem stowarzyszenia jest:

- wspieranie rozwoju gospodarczego miast nadodrzańskich;
- kształtowanie świadomości ekologicznej, pozwalającej na właściwe korzystanie z dóbr kultury;
- troska o wspólne dziedzictwo kulturowe;
- propagowanie walorów turystycznych regionów nadodrzańskich;
- podejmowanie działań skierowanych na rozwój korytarza Transportowego Północ-Południe Europy, którego osią jest Odra;
- wspieranie rozwoju portów i żeglugi towarowo-pasażerskiej na Odrze;
- inspirowanie mieszkańców i władz regionu do podejmowania działań w kierunku wzajemnej współpracy gospodarczej, turystycznej i kulturalnej;
- wspieranie wszelkich inicjatyw dot. realizacji programów rozwoju, m.in. „Program dla Odry 2006”;
- wspieranie inicjatyw zmierzających do zacieśnienia współpracy przygranicznej państw leżących nad Odrą.

5. Stowarzyszenie „Odra dla turystów” – celem stowarzyszenia jest:

- wspieranie i upowszechnianie idei samorządu terytorialnego w zakresie tworzenia warunków do rozwoju turystyki w tym turystyki wodnej na rzece Odrze w szczególności poprzez rozwój infrastruktury turystycznej, promocję i rozwój ruchu turystycznego;
- aktywizację gospodarczą dorzecza doliny Odry, działania na rzecz zrównoważonego rozwoju dorzecza Odry oraz poprawę warunków żeglugowych na rzece;
- kreowanie, upowszechnianie oraz promowanie wizerunku regionu ze szczególnym uwzględnieniem obszaru Doliny Odry i zabytków regionu oraz obszaru członków Stowarzyszenia jako miejsc atrakcyjnych pod względem turystycznym i kulturalnym;
- podnoszenie wartości lokalnych produktów turystycznych oraz kulturowych znajdujących się na obszarze terytorialnym gmin – członków Stowarzyszenia, ze szczególnym uwzględnieniem wykorzystania potencjału Doliny Odry oraz obszarów należących do sieci Natura 2000;
- aktywizację żeglugi śródlądowej na rzece Odrze oraz promocję rejsów po rzece Odrze w obszarze transgranicznym Doliny Odry;
- integrację środowisk samorządu terytorialnego, gospodarczego i zawodowego oraz osób, instytucji i organizacji zainteresowanych rozwojem turystycznym i kulturalnym regionu;
- zwiększenie liczby turystów przybywających do regionu w tym korzystających z obszaru Doliny Odry;
- zwiększenie wpływów z turystyki w tym pochodzących z turystyki wodnej,
- poprawę infrastruktury turystycznej i kulturalnej;
- działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego Doliny Odry;

- inicjowanie współpracy między podmiotami branży turystycznej a instytucjami kultury;
- inicjowanie współpracy między podmiotami branży turystycznej a jednostkami badawczo-rozwojowymi, a także upowszechnianie oraz transfer wiedzy i technologii;
- podejmowanie innych inicjatyw i realizację przedsięwzięć na rzecz rozwoju i promocji gmin – członków Stowarzyszenia;
- obrony wspólnych interesów oraz współdziałanie na rzecz harmonijnego rozwoju społeczno-gospodarczego i kulturalnego obszaru Doliny Odry.

Miasto jest czynnie działającą jednostką współpracującą zarówno na skali krajowej jak i międzynarodowej. Poprzez członkostwo w polskich związkach, dba o zachowanie piękna naturalnego krajobrazu i ekologię. Współpraca z zagranicznymi partnerami daje miastu możliwość uczestniczenia w wielu ciekawych inicjatywach ukierunkowanych na rozwój turystyki, ale też gospodarki i wymiany kulturowej. Położenie Kostrzyna nad Odrą daje szansę na współpracę międzynarodową nie tylko z najbliższym sąsiadem zachodnim – Niemcami, ale również innymi krajami europejskimi.

4. SFERA TECHNICZNA

4.1. Mieszkalnictwo

Rozmieszczenie terenów mieszkaniowych na terenie Kostrzyna nad Odrą cechuje pewna wieloogniskowość. Nawiązuje ono do funkcjonującego niegdyś układu: miasto – wioski satelitarne. Miejscowości będące w przeszłości osobnymi jednostkami, zostały włączone w granice administracyjne miasta wskutek rozwoju urbanistycznego stref peryferyjnych oraz wzmocnienia powiązań funkcjonalnych i zanikania tradycyjnych funkcji rolniczych. Należą do nich: Drzewice i Warniki (przyłączone w 1976 r. z terenu zniesionej gminy Kamień Mały) i Szumiłowo (przyłączone w 2002 r. z terenu gminy Boleszkowice). Współcześnie tereny osiedlowe rozmieszczone są w następujących zespołach zabudowy:

- śródmiejska część miasta – osiedla: Słowiańskie, Mieszka I, Marii Konopnickiej, 3-go Maja i Grunwald – „B”, „C” (głównie zabudowa wielorodzinna i mieszana);
- środkowo-zachodnia część miasta w obrębie ulic: Jana Pawła II, Orła Białego, Fryderyka Chopina i Drzewickiej (zabudowa mieszana);
- rejon ul. Sportowej – os. Leśne (zabudowa wielorodzinna);
- rejon Warnik (zabudowa zagrodowa i jednorodzinna);
- rejon Drzewic (zabudowa zagrodowa i jednorodzinna);
- rejon Szumiłowa (zabudowa zagrodowa i jednorodzinna).

Tabela 26. Warunki mieszkaniowe w mieście Kostrzyn nad Odrą 2013 r.

Zasoby mieszkaniowe	mieszkania	izby	powierzchnia użytkowa mieszkań
	6 542	24 937	439 096

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Tabela 27. Statystyki mieszkaniowe – dane porównawcze

Kategoria	lubuskie	Kostrzyn nad Odrą	Powiat gorzowski
mieszkania na 1000 mieszkańców	351,9	360,3	307,4
przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania	73,0	67,1	87,2
przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na osobę	25,7	24,2	26,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w mieście Kostrzyn nad Odrą wynosiła w 2012 r. 66,9 m², a przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania na 1 osobę 24 m². W obu kategoriach Kostrzyn nad Odrą wypada gorzej niż wskaźniki dla powiatu gorzowskiego i województwa lubuskiego. Jednak biorąc pod uwagę bardzo wysoką gęstość zaludnienia występującą w omawianym mieście należy ocenić, że warunki mieszkaniowe są dobre. Na uwagę zasługuje liczba mieszkań na 1000 mieszkańców, która wynosiła w 2012 r. dla miasta Kostrzyn nad Odrą 359 i był to wynik zdecydowanie wyższy niż dla pozostałych jednostek. Pod względem dostępności do instalacji – 98,3% mieszkań w Kostrzynie nad Odrą (w 2012 r.) miało instalację wodociągową, 92,5% instalację kanalizacyjną i aż 94,2% mieszkań instalację gazową. Sytuacja w tym zakresie w mieście jest bardzo dobra.

Warto również zwrócić uwagę na zasoby ludzkie Kostrzyna nad Odrą. Rosnąca liczba mieszkańców wymaga podjęcia działań w sferze budownictwa mieszkalnego, w tym szczególnie dla młodych rodzin z dziećmi. Należy wspierać pozytywnie kształtujące się procesy demograficzne. Dużą rolę odgrywa tutaj polityka państwa, które może ułatwiać kupno mieszkania ludziom planującym założenie rodziny, ale też powinno w harmonijny sposób organizować dostępność żłobków i przedszkoli, a także chronić pozycję rodziców w stosunkach z pracodawcą, tak by nie musieli obawiać się o stabilność zatrudnienia.

4.2. Sieć drogowa

Kostrzyn nad Odrą ze względu na przygraniczne położenie cechuje się stosunkowo dobrą dostępnością komunikacyjną w zakresie sieci drogowej. Układ drogowy miasta tworzą szlaki następujących poziomów hierarchicznych (zgodnie z administracją):

- drogi publiczne krajowe – 8,3 km;
- drogi publiczne wojewódzkie – 2,3 km;
- drogi publiczne powiatowe – 19,40 km;
- drogi publiczne gminne – 36,70 km;
- drogi wewnętrzne gminne – 20,00 km;
- drogi wewnętrzne pozostałe (m.in. drogi K-S SSE).

Szkielet systemu komunikacji drogowej miasta tworzą drogi najwyższych kategorii administracyjnych:

- droga krajowa nr 31: Słubice – Szczecin (przebiega w układzie południkowym ulicami Władysława Sikorskiego i Sportową, na długości 6,9 km w granicach miasta);
- droga krajowa nr 22: granica państwa – kierunek Poznań, (przebiega, okalając Stare Miasto ul. Graniczną, na długości 1,4 km w granicach miasta);
- droga wojewódzka nr 132: Kostrzyn nad Odrą – Gorzów Wlkp. (wschodnia część tzw. małej obwodnicy miasta, przebiega ul. Północną, na długości 2,3 km w granicach miasta);
- droga powiatowa nr 1382F: Namysłin – Kajeńsko – Kostrzyn nad Odrą (przebiega ulicami Niepodległości – Jagiellońską – Orła Białego – Asfaltową – Lipową – Łączną – Szumiłowską – Kostrzyńską, na długości 8,9 km w granicach miasta);
- droga powiatowa nr 1383F: Dąbroszyn – Warniki – Kostrzyn nad Odrą (przebiega ulicami Osiedle Warniki i Kard. Stefana Wyszyńskiego, na długości 3,3 km w granicach miasta);
- droga powiatowa nr 1384F: Grudzia – Warniki (łączy drogę wojewódzką nr 132 z drogą powiatową nr 1383F w ul. Osiedle Warniki, na długości 0,8 km).

Ponadto drogi powiatowe stanowią następujące ulice miejskie:

- 2901F – ul. Drzewicka (1,3 km);
- 2905F – ul. Narutowicza (0,7 km).

Usytuowanie miasta nad dwiema dużymi rzekami silnie determinuje kształt, jaki przyjmuje cały układ komunikacyjny. Rozwinął on się niemal w całości po północnej stronie Warty, przyjmując charakterystyczny wachlarzowy układ z promieniście rozchodzącymi się szlakami. Głównym punktem systemu drogowego jest rondo Unii Europejskiej, które skupia wszystkie ważne szlaki komunikacyjne miasta. Oprócz dróg i ulic administrowanych poprzez poszczególne szczeble administracji rządowej i samorządowej na terenie miasta znajdują się także bardzo ważne ulice prywatne, będące drogami wewnętrznymi. Znaczna ich część położona jest na terenie Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Są to ulice: Aleja Milenijna, Belgijska i Włoska. Drogi te zostały wybudowane przez K-S SSE i służą głównie do obsługi zlokalizowanych tam zakładów przemysłowych.

Dynamiczny rozwój motoryzacji w Polsce spowodował znaczny wzrost ruchu drogowego. W Kostrzynie nad Odrą zjawisko to zostało spotęgowane otwarciem drogowego przejścia granicznego oraz utworzeniem Kostrzyńsko-Słubickiej Specjalnej Strefy Ekonomicznej. Dla ośrodka o tak charakterystycznych uwarunkowania przestrzennych (położenie nadrzeczne) powoduje to znaczne trudności natury komunikacyjnej. Na terenie miasta następuje ciągłe mieszanie się ruchu tranzytowego i lokalnego, a także ciężarowego i osobowego, stwarzające zagrożenia i utrudnienia w poruszaniu się po mieście.

4.3. Sieć kolejowa

- Linia nr 273: Wrocław – Rzepin – Kostrzyn nad Odrą – Szczecin:
 - linia dwutorowa, zelektryfikowana, o znaczeniu państwowym, należąca do europejskiej sieci AGTC,
 - linia tzw. „Nadodrzancka”, pełniła w przeszłości rolę magistrali węglowej Świnoujście – Ślask;
- Linia nr 203: Piła – Krzyż Wlkp. – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn nad Odrą – granica państwa (dalej liniami niemieckimi w kierunku Berlina):
 - linia przebiega z północnego-wschodu na południowy – zachód,
 - w ciągu jej przebiegu zlokalizowane są dwa mosty kolejowe – na Warcie (Most Berliński) i Odrze,
 - linia jest dwutorowa, niezelektryfikowana, o znaczeniu państwowym, ruch osobowy realizowany jest na tej linii za pomocą szynobusów,
 - linia kolejowa 203 została uwzględniona w Koncepcji Przestrzennego Zagospodarowania Kraju 2030 jako konwencjonalna o prędkości 100–120 km/h

Na liście 25 kluczowych zadań inwestycyjnych regionu, znajduje się „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury linii kolejowej nr 203 na odcinku Krzyż – Gorzów Wlkp. – Kostrzyn nad Odrą

4.4. Transport wodny

Położenie miasta nad głównym polskim szlakiem żeglugi śródlądowej – Odrą, a także nad istotnym szlakiem – rzeką Wartą, stwarza duży potencjał dla rozwoju transportu wodnego. Warta opływając miasto po południowej stronie, stanowi drogę wodną łączącą rzekę Odrę z Wisłą poprzez Noteć i Kanał Bydgoski. Połączenie to umożliwi m.in. komunikację wodną Poznania oraz Konina z zespołem portowym Szczecin-Świnoujście. Istnieje ponadto dobra komunikacja wodna z portami Niemiec i krajów Beneluksu.

Do infrastruktury transportu wodnego w Kostrzynie nad Odrą należą następujące obiekty (wszystkie zlokalizowane nad Wartą):

- port rzeczny, zlokalizowany w środkowym odcinku nabrzeża północnego;
- przystań dla rzecznych statków pasażerskich, zlokalizowana na północnym nabrzeżu pomiędzy kolejowym Mostem Rzepińskim a mostem drogowym;
- przystań turystyczna zlokalizowana na południowym nabrzeżu pomiędzy kolejowym Mostem Rzepińskim a mostem drogowym;
- nabrzeże towarowe, zlokalizowane na północnym nabrzeżu, na terenie zakładu Arctic Paper S.A.;
- nabrzeże służące statkom technicznym obsługującym rzekę, zlokalizowane na północnym nabrzeżu w rejonie ul. Nadbrzeżnej.

4.5. Sieć energetyczna

Kostrzyn nad Odrą zasilany jest z krajowego systemu elektroenergetycznego liniami wysokiego napięcia 110 kV w relacji Dębno – Kostrzyn nad Odrą – Górzycza – Kostrzyn Witnica. Energia na terenie miasta rozprowadzana jest za pośrednictwem Głównego Punktu Zasilania 110/15/6 kV, zlokalizowanego przy ul. Energetyków. Kostrzyński GPZ dysponuje dwoma transformatorami o mocy 25 MVA każdy: 1 Trafo 25 KV dla potrzeb ICT i Kabel 110 KV dla ICT. Miejska sieć rozdzielcza średniego napięcia 15 kV zaopatruje odbiorców na terenie całego miasta poprzez stacje transformatorowe 15/0,4 kV oraz rozdzielnie 15KV\15 KV RS dla odbiorców w strefie ekonomicznej. Większość trafostacji jest typu miejskiego i są one zasilane podziemnymi liniami kablowymi i napowietrznymi. Na obszarach peryferyjnych występują jeszcze stacje słupowe i wieżowe zasilane liniami napowietrznymi. Rozwój miasta w kierunku przemysłowym, spowodowany utworzeniem K-S SSE, znacznie zwiększył konsumpcję energii. Tym samym istniejąca rezerwa mocy znacznie zmalała. W związku z tym konieczne jest wybudowanie dodatkowej linii wysokiego napięcia 110 kV oraz dwóch nowych głównych punktów zasilania. Zasilanie nastąpi z kierunku Gorzowa Wlkp. z wybudowanego GPZ w Witnicy 110/15 kV, a na lata 2014/2015 planowana jest modernizacja GPZ Kostrzyn nad Odrą.

4.6. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna

Miasto zaopatrywane jest w wodę z dwóch ujęć wody: przy ul. Granicznej i przy ul. Prostej. Ujęcie wody przy ul. Granicznej jest głównym ujęciem, natomiast ujęcie na ul. Prostej pełni rolę ujęcia uzupełniającego. Ujęcie wody przy ul. Granicznej zostało zmodernizowane w 2001 r. Ujęcie zostało wyposażone w nowe urządzenia do produkcji i uzdatniania wody o wydajności max 180 m³/godz. Jakość wody uzdatnionej jest zgodna z obowiązującymi normami. Stan techniczny ujęcia jest dobry. Istnieje znaczna rezerwa terenu pozwalająca na rozbudowę ujęcia. Zasoby wody (wody głębinowe czwartorzędowe) na tym ujęciu są ustalone na 180 m³/godz., 4050 m³/dobę i mogą być zwiększone w przyszłości po wybudowaniu nowych studni głębinowych.

Ujęcie wody przy ul. Prostej jest najstarszym w układzie wodociągowym – część spośród 17 istniejących studni pochodzi z 1910 r. Studnie te są podzielone na dwie grupy – głowice nowych studni umieszczone są płytko pod powierzchnią terenu, głowice starszych na głębokości ok. 7 metrów. Zasoby wody tego ujęcia są ustalone na 440 m³/godz., 3000 m³/dobę, a pobierana woda nie podlega procesom uzdatniania. Woda tego ujęcia pobierania jest z płytkich zasobów (ok. 15 m pod poziomem gruntu). Zasoby tego ujęcia uległy częściowej degradacji ze względu na zwiększoną zawartość azotanów. Woda pobierana z niektórych studni nie spełnia norm dopuszczalnych zawartości azotanów stąd pobór wody do sieci wodociągowej z tego ujęcia został znacząco ograniczony. Produkcja dobową miasta Kostrzyn nad Odrą wynosi ok. 2600 m³/d. Równomierność rozbioru wody i zapas wody zapewniają zbiorniki wyrównawcze na Wzgórzu Grudzia. Są to dwa zbiorniki terenowe o pojemności 2 × 1500 m³, stabilizujące wymagane ciśnienie w sieci wodociągowej. Obydwa ujęcia wody wyposażone są w agregaty prądotwórcze umożliwiające podaż wody do sieci przy braku zewnętrznego zasilania w energię elektryczną.

Tabela 28. Sieć wodociągowa w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2013 r.

Zakres przedmiotowy	Wartość
długość czynnej sieci rozdzielczej [km]	52,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania [szt.]	1 372,0
woda dostarczona gospodarstwom domowym [dam ³]	577,6
ludność korzystająca z sieci wodociągowej [os.]	17 845,0
zużycie wody w gospodarstwach domowych ogółem na 1 mieszkańca [m ³]	31,9

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Długość czynnej sieci rozdzielczej w 2013 r. w mieście Kostrzyn nad Odrą wynosiła 52,5 km doprowadzając wodę 17 845 mieszkańcom.

Miasto Kostrzyn nad Odrą posiada sieć kanalizacyjną ogólnospławną o łącznej długości (wraz z przyłączami) 44,5 km. Sieć ta odbiera ścieki komunalne tj.: ścieki bytowe i wody opadowe z terenów miejskich oraz ścieki bytowe i przemysłowe z zakładów produkcyjnych i usługowych.

W Kostrzynie nad Odrą są dwie oczyszczalnie ścieków komunalnych. Oczyszczalnia ścieków przy ul. Asfaltowej (oczyszczalnia mechaniczno-biologiczna z usuwaniem biogenów) o wydajności max. 6 300m³/d. Oczyszczalnia lokalna (biologiczna) na obszarze Starego Miasta o wydajności max. 160 m³/d. Ścieki komunalne z miasta są podawane na oczyszczalnię z przepompowni ścieków przy ul. Niepodległości (wydajność max. 1 000 m³/godz.). Oczyszczalnia przy ul. Asfaltowej osiąga obecnie założoną w projekcie średnią wydajność roboczą i w najbliższych kilku latach przewiduje się modernizację zwiększającą jej wydajność o 50%. Oczyszczalnia ma zapas terenu pod przyszłą rozbudowę. W najbliższych kilku latach planuje się również rozwiązanie tematu zagospodarowania osadów ściekowych i budowę suszarni osadów. Obecnie osady ściekowe są zagospodarowywane do upraw rolnych.

Tabela 29. Sieć kanalizacyjna w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2013 r.

Zakres przedmiotowy	Wartość
długość czynnej sieci kanalizacyjnej	30,5
przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania	954,0
ścieki odprowadzone	1 362,0
ludność korzystająca z sieci kanalizacyjnej	1 6807,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

Planowane inwestycje w zakresie gospodarki komunalnej wskazują na zły stan systemu kanalizacji i ujęć wody na terenie miasta (modernizacja). Konieczna jest budowa zabezpieczenia przeciwpowodziowego, rozbudowa i modernizacja oczyszczalni ścieków. Ponadto należy częściowo odtworzyć i wybudować system melioracji terenów miejskich celem poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego.

Tabela 30. Korzystający z instalacji – dane porównawcze

Jednostka terytorialna	wodociąg (%)	kanalizacja (%)
Powiat gorzowski	83,8	47,3
Kostrzyn nad Odrą	98,3	92,6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

4.7. Sieć gazownicza

Kostrzyn nad Odrą jest miastem zgazyfikowanym, podłączonym do systemu krajowego. Miasto zasilane jest gazem ziemnym wysokometanowym GZ-50. Gaz dostarczany jest do Kostrzyna nad Odrą odnogą gazociągu wysokiego ciśnienia DN100, odchodzącą od gazociągu DN150 przebiegającego w kierunku Dębna od strony Witnicy. Zasilanie następuje za pośrednictwem systemu stacji redukcyjnych. Stacja redukcyjna I stopnia o przepustowości 5 500 m³/h zlokalizowana jest na Warnikach. Na terenie miasta działają jeszcze trzy stacje II stopnia o przepustowości 1500 m³/h (przy ul. Łódzkiej i ul. Jana Pawła II) oraz 2300 m³/h (przy ul. Sportowej).

Tabela 31. Sieć gazowa w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2013 r.

Zakres przedmiotowy	Wartość
długość czynnej sieci ogółem w km	85,9
długość czynnej sieci przesyłowej w m	7,0
długość czynnej sieci rozdzielczej w m	78,9
czynne przyłącza do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	1 392,0
odbiorcy gazu	6 135,0
odbiorcy gazu ogrzewający mieszkania gazem	1 735,0
zużycie gazu w tys. m ³	3 602,7
zużycie gazu na ogrzewanie mieszkań w tys. m ³	1 801,5
ludność korzystająca z sieci gazowej	17 066,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

W roku 2013 długość czynnej sieci gazowej wynosiła w omawianym mieście 85,9 km, a z gazu korzystało 17 072 mieszkańców.

Tabela 32. Korzystający z instalacji – dane porównawcze

Jednostka terytorialna	gaz (%)
Powiat gorzowski	47,0
Kostrzyn nad Odrą	94,0

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: *Bank Danych Lokalnych*, Główny Urząd Statystyczny, <http://stat.gov.pl/>.

4.8. Sieć ciepłownicza

Na terenie miasta Kostrzyn nad Odrą koncesję na wytwarzanie, przesyłanie i dystrybucję ciepła posiadają Miejskie Zakłady Komunalne Sp. z o.o. [MZK]. Założycielem spółki jest Urząd Miasta w Kostrzynie nad Odrą, który posiada 100% jej udziałów. System ciepłowniczy miasta jest również zasilany z elektrociepłowni przemysłowej przedsiębiorstwa Arctic Paper Kostrzyn S.A. (koncesja na wytwarzanie ciepła). Według stanu na 2012 r. łączna długość ciepłociągów eksploatowanych na terenie miasta Kostrzyna nad Odrą wynosiła 10 248 m. Obecnie (IX.2014 r.) trwa rozbudowa sieci ciepłowniczej Os. 3-Maja – Os. Leśne. Głównymi elementami układu sieci ciepłowniczej miasta są dwie magistrale o średnicach 150 i 250 wyprowadzone niezależnie, w dwóch kierunkach z elektrociepłowni Arctic Paper S.A.:

- sieć ciepłownicza z magistralą DN 150 przebiega od źródła wzdłuż ul. Tysiąclecia w kierunku ulic: Asfaltowej, Drzewickiej, Słonecznej. Ponad 65% z nich zbudowano lub zmodernizowano w okresie ostatnich 3 lat. Najstarszym, newralgicznym odcinkiem jest ciepłociąg wykonany w technologii tradycyjnej, kanałowej o średnicy 125 i długości około 350 m, który ma już około 35 lat. Stan techniczny powyższego odcinka jest oceniany jako zadowalający;
- sieć ciepłownicza z magistralą DN 250 przebiega od źródła wzdłuż ulic Fabrycznej i Niepodległości w kierunku ulic: Orła Białego, Sikorskiego i Gorzowskiej. Stan techniczny magistrali ciepłowniczej o średnicy 250 mm, której główny odcinek sieci zbudowany został w technologii tradycyjnej kanałowej, ma około 35 lat i oceniany jest jako zadowalający.

4.9. Infrastruktura telekomunikacyjna

Na terenie Kostrzyna nad Odrą potrzeby telekomunikacyjne są stosunkowo dobrze zaspokojone. Aktualnie na terenie miasta dostępna jest szeroka gama usług telekomunikacyjnych, m.in. typowe łącze analogowe, cyfrowe łącze ISDN podstawowe i rozszerzone, POLPAK (publiczna sieć teleinformatyczna), dzierżawa łącz. Dostęp do sieci komórkowych wszystkich działających na terenie Polski operatorów zapewniają maszty GSM, dające dobre pokrycie terenu miasta. Na terenie miasta możliwy jest również dostęp do szerokopasmowego łącza internetowego.

Podsumowując, infrastruktura techniczna miasta jest na odpowiednim poziomie i nie stanowi przeszkód w jego dalszym rozwoju. Mieszkania mają szeroki dostęp do instalacji sanitarnych, a stan sieci wodno-kanalizacyjnych jest zadowalający. Duże znaczenie na funkcjonowaniu miasta ma sieć komunikacyjna. Warto, by w przyszłości wybudowana została obwodnica, która rozładowałaby natężenie ruchu samochodów i zwiększyłaby poziom bezpieczeństwa na drogach.

5. KIERUNKI ROZWOJU INFRASTRUKTURY

W Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta Kostrzyn nad Odrą zostały wpisane w szczególności następujące kierunki rozwoju:

5.1. Infrastruktura transportowa

1. Budowa trasy obwodnicowej w porozumieniu ze stroną niemiecką.
2. Realizacja nowej przeprawy mostowej na rzece Odrze.
3. Budowa tzw. Trasy zamkniętej w celu usprawnienia obsługi terenów przemysłowych w zachodniej części miasta.
4. Modernizacja i utrzymanie wysokich parametrów technicznych ulic na terenie miasta.
5. Rozwój kolejnictwa w zakresie przewozów towarowych i pasażerskich w oparciu o istniejący system szlaków.
6. Reaktywacja stałej żeglugi śródlądowej na rzece Warcie przy współpracy z portami we Frankfurcie nad Odrą oraz Gorzowie Wielkopolskim.
7. Rozwój transport wodnego.
8. Rozwój infrastruktury szlaków rowerowych, w tym o skali międzyregionalnej i międzynarodowej.

5.2. Infrastruktura komunalna

Ze względu na ograniczone możliwości określenia przebiegu budowy, rozbudowy sieci infrastrukturalnych, zostały dopuszczone lokalizacje w każdej kategorii funkcjonalnej na terenie miasta. Ponadto przewiduje się utrzymanie i modernizację już istniejącej sieci infrastrukturalnej.

5.3. Ochrona środowiska

Celem realizacji zadań w obszarze ochrona środowiska jest zrównoważony rozwój miasta w tym w szczególności ochrona parków krajobrazowych, obszaru Natura 2000 oraz innych zaliczanych do chronionych; racjonalne planowanie dla terenów objętych formami ochrony przyrody; ochrona naturalności koryt i dolin rzecznych; utrzymanie i rozwój zieleni miejskiej; zapewnienie sprawnego systemu gospodarki odpadami.

5.4. Dziedzictwo kulturowe i zabytki

W celu właściwej ochrony dziedzictwa kulturowego wyznaczone zostały strefy ochrony konserwatorskiej dla obszarów i obiektów zabytkowych oraz stanowisk archeologicznych. Ponadto wszelkie działania powinny być zgodne ze Studium krajobrazu kulturowego oraz Strefą ochrony konserwatorskiej.

5.5. Inwestycje celu publicznego

W ramach tego kierunku zostały dopuszczone wszystkie inwestycje stanowiące celu publicznego, w zależności od zaistniałej sytuacji, w tym: wydzielanie gruntów pod drogi publiczne, wodne, pod linie kolejowe; a także ich budowa i utrzymanie; opieka nad zabytkami, Pomników Zagłady; inne cele publiczne.

Przestrzeń, infrastruktura i usługi publiczne							
O	Szansy	S	Mocne strony	W	Słabe strony	T	Zagrożenia
			atrakcyjne położenie transportowe – dobra dostępność drogowa (droga krajowa DK 22 i DK 31 oraz bliskość autostrady A2), kolejowa umożliwiająca transport osobowy i towarowy (linia nr 273: Wrocław – Kostrzyn nad Odrą – Szczecin; linia nr 203: Piła – Kostrzyn nad Odrą – granica państwa – Berlina), szlaki rzeczne, bliskość portu lotniczego w Berlinie	W1	duża odległość od polskich portów lotniczych		
		S1		W2	duże natężenie ruchu, w tym tranzytowego w centrum miasta	T1	zanieczyszczenie powietrza niską emisją pochodzącą ze spalin samochodowych
						T2	dekapitalizacja infrastruktury przestrzeni publicznej spowodowana przeciążeniem transportowym
O1	realizacja postawień kontraktu terytorialnego budowa przeprawy mostowej w Kostrzynie nad Odrą/ północna obwodnica miasta?			W3	zdekapitalizowana infrastruktura drogowa, niedostatki rozwiązań w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego i infrastruktury okołodrogowej		
				W4	niewystarczająca liczba przepraw mostowych na Odrze		
		S2	atrakcyjne położenie handlowe – handel przygraniczny; szlak handlowy Wschód-Zachód				
			atrakcyjne położenie administracyjne – bliskość Gorzowa Wielkopolskiego				
ANALIZA SWOT							

Przestrzeń, infrastruktura i usługi publiczne							
O	Szanse	S	Mocne strony	W	Słabe strony	T	Zagrożenia
		S3	atrakcyjne położenie przyrodnicze (występowanie obszarów dziedzictwa przyrody związanych z Ujściem Warty, w tym obszary siedliskowe i ptasie w ramach Natura 2000; Park Narodowy; Park Krajobrazowy)			T3	intensywność procedur administracyjnych (w tym środowiskowych) przy realizacji projektów infrastrukturalnych w obszarze oddziaływania terenów prawnie chronionych
		S4	gospodarowanie przestrzenią – możliwość przeznaczenia gleb mało przydatnych rolniczo pod zabudowę, wyodrębnienie terenów osiedlowych sprzyjających tworzeniu miejsc mieszkalnych				
		S5	gospodarowanie przestrzenią – możliwość przeznaczenia gleb mało przydatnych rolniczo pod lokalizację farm odnawialnych źródeł energii	W5	niski stopień wykorzystania energii odnawialnej w sektorze publicznym, mieszkaniowym i w przedsiębiorstwach		
O2	rozwój doradztwa zawodowego w szkołach gimnazjalnych	S6	kompleksowa infrastruktura edukacyjna				
		S7	sprawnie działające instytucje bezpieczeństwa publicznego	W6	duże zagrożenie powodziowe, w tym także na terenach zurbanizowanych		

Przestrzeń, infrastruktura i usługi publiczne							
O	Szansa	S	Mocne strony	W	Stabe strony	T	Zagrożenia
		S8	<p>dobre zabezpieczony dostęp do podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki zdrowotnej</p> <p>oraz relatywnie dobrze zabezpieczony dostęp do specjalistycznej opieki medycznej (w Kostrzynie nad Odrą działa jedyny w powiecie gorzowskim szpital – „Nowy Szpital”)</p>				
Mieszkańcy, trzeci sektor, zarządzenie w samorządzie							
O	Szansa	S	Mocne strony	W	Stabe strony	T	Zagrożenia
		S9	wzrost liczby mieszkańców (tj. osób zamieszkujących obszar, niekoniecznie zameldowanych na pobyt stały)	W7	brak identyfikacji struktury ludności napływowej		niekontrolowalna imigracja zarobkowa, w tym z krajów wschodnich
		S10	utrzymujący się w ostatnich latach, dodatni przyrost naturalny	W8	ujemne saldo migracji zagranicznych	T4	
		S11	dobry poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach mierzony wynikami sprawdzianu szóstoklasisty oraz testami kompetencji	W9	wzrost udziału osób w wieku poprodukcyjnym w populacji Miasta		
O3	realizacja projektów edukacyjnych ukierunkowanych na kompetencje kluczowe na rynku pracy	S11	dobry poziom nauczania w szkołach podstawowych i gimnazjach mierzony wynikami sprawdzianu szóstoklasisty oraz testami kompetencji	W10	niezadawalający poziom nauczania w szkołach ponadgimnazjalnych z naciskiem na jakość kształcenia zawodowego		

Mieszkańcy, trzeci sektor, zarządzenie w samorządzie							
O	Szansa	S	Mocne strony	W	Słabe strony	T	Zagrożenia
		S12	niska liczba korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej w porównaniu do danych dla powiatu i województwa	W11	utrzymujący się wysoki udział osób bezrobotnych i ubogich w strukturze korzystających ze środowiskowej pomocy społecznej		
O4	rozwój mechanizmów partnerstwa publiczno-społecznego	S13	duża liczba organizacji pozarządowych	W12	efemeryczna działalność części organizacji pozarządowych		
		S14	prężnie działające organizacje sportowe				
O5	kreowanie markowych produktów oferty czasu wolnego, skierowanych także do klienta zewnętrznego uzupełniających i alternatywnych w stosunku do Przystanku Woodstock	S15	aktywna polityka miasta w sferze kultury, prężnie działające Kostrzyńskie Centrum Kultury, szeroka oferta kulturalna				
		S16	ropoznawalność miasta dzięki organizacji Przystanku Woodstock				
		S17	korzystne dane budżetowe oraz wolne środki na inwestycje				
Przedsiębiorczość, turystyka, współpraca zewnętrzna							
O	Szansa	S	Mocne strony	W	Słabe strony	T	Zagrożenia
		S18	korzystna sytuacja na lokalnym rynku pracy				
		S19	wysoki stopień przedsiębiorczości				

Przedsiębiorczość, turystyka, współpraca zewnętrzna							
O	Szansa	S	Mocne strony	W	Stabe strony	T	Zagrożenia
		S20	funkcjonowanie K-S SSE oraz instytucji otoczenia biznesu				ograniczony wpływ na kształtowanie polityki podatkowej na obszarach objętych reżimem SSE
		S21	atrakcyjne tereny inwestycyjne oraz polityka proinwestycyjna				
		S22	dobrze rozwinięty przemysł, w tym dużo inwestycji z udziałem kapitału zagranicznego			T6	rosnąca konkurencyjność innych ośrodków gospodarczych
O6	zaangażowanie sektora społecznego w budowanie oferty turystycznej		duży potencjał turystyki kulturowej, poznawczej, krajoobrazowej i aktywnej		niedostatki współpracy wewnętrznej, sektorowej i międzysektorowej w zakresie turystyki	T7	wysoki koszt inwestycji infrastrukturalnych
O7	nawiązane współpracy z touroperatorami turystycznymi	S23		W13			
O8	zaangażowanie instytucji kultury w proces rozwoju oferty turystycznej						
				W14	niedostatki infrastruktury turystycznej		
O9	kontynuacja realizacji działań transgranicznych w ramach EWT	S24	aktywna polityka miasta w zakresie prowadzenia współpracy z partnerami krajowymi i zagranicznymi (m.in. Miasto jest członkiem CEMR i innych międzynarodowych instytucji)				

Źródło: Opracowanie własne.

Załącznik nr 5.

RAPORT DOTYCZĄCY BADAŃ ANKIETOWYCH. Miasto Kostrzyn nad Odrą, kwiecień 2014 r.

MIASTO KOSTRZYN NAD ODRĄ W OPINII MIESZKAŃCÓW I PRZEDSIĘBIORCÓW

WSTĘP DO RAPORTU Z BADAŃ ANKIETOWYCH

Badanie ankietowe zostało zrealizowane na zlecenie Burmistrza Miasta Kostrzyna nad Odrą w ramach opracowywanej Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyna nad Odrą. Objęto nim reprezentatywną grupę mieszkańców oraz przedsiębiorców prowadzących działalność na terenie miasta.

Raport powstał w oparciu o dane z niniejszego badania ankietowego przeprowadzonego na terenie Kostrzyna nad Odrą w kwietniu 2014r. Układ przedstawionych wyników stanowi odzwierciedlenie zrealizowanych ankiet. Opracowanie składa się z uwag metodologicznych, charakterystyki badanej populacji oraz tabel zawierających wyniki udzielonych odpowiedzi na pytania zawarte w arkuszach formularzy.

CEL I METODA BADAŃ

Realizacja niniejszego projektu badawczego stanowi integralną część prac nad „Strategią Rozwoju Miasta Kostrzyna nad Odrą na lata 2014–2023”. Zgodnie z założeniem, dokument ten określa najważniejsze cele, do których dążyć będzie Kostrzyn nad Odrą w perspektywie do roku 2023¹. Kształt kwestionariuszy użytych do badania ankietowego i problematyka zawarta w poszczególnych formularzach wychodzi naprzeciw problemom istotnym z punktu rozwoju miasta Kostrzyn nad Odrą.

Celem ankiety skierowanej dla mieszkańca było przede wszystkim zbadanie poziomu jakości życia w mieście Kostrzyn nad Odrą. A zatem w szczególności istotne było zebranie informacji o problemach, potrzebach i jakości życia w mieście. Było to badanie ukierunkowane na zgromadzenie danych o subiektywnych odczuciach mieszkańców, z tym, że nie w znaczeniu indywidualnych potrzeb, a w formie opinii społeczeństwa miasta Kostrzyn nad Odrą w ogóle. Respondenci odpowiadali także na pytania dotyczące m.in. oceny realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta w podziale na kategorie takie, jak: edukacja, bezpieczeństwo, rekreacja, kultura. Odpowiadający ponadto mogli wskazać, który obszar rozwoju powinien stanowić ich zdaniem priorytet działań miasta w latach 2014–2023. Dodatkowo, ankieta dedykowana przedsiębiorcom była narzędziem badawczym do zobrazowania oceny prowadzenia działalności gospodarczej oraz możliwości jej rozwoju na obszarze miasta Kostrzyn nad Odrą.

Należy przy tym zaznaczyć, iż kategorie wyżej wskazanych ankiet nie dotyczyły tylko zadań realizowanych przez samorząd terytorialny na poziomie miasta, ale także poruszały kwestie, za które odpowiedzialność spoczywa na poziomie gminy, powiatu, czy innych jednostek centralnych realizujących zadania kluczowe dla mieszkańców. Takie podejście związane jest z podstawowym założeniem badania, którego celem było kompleksowe spojrzenie na ogół życia mieszkańców – obywateli w danym regionie zawężonym jego granicami administracyjnymi, a nie ocena stopnia wywiązywania się miasta z przypisanych mu zadań własnych.

Kwestionariusze do przeprowadzenia badania ankietowego zostały przygotowane zarówno w formacie DOC, PDF jak i stworzono ich wersję elektroniczną udostępnioną na portalu www.ebadania.pl. Dokumenty w formacie DOC miały utworzone i włączone makra, celem ułatwienia i zautomatyzowania wyboru preferowanej przez respondenta odpowiedzi.

Kwestionariusze były dystrybuowane wieloma kanałami komunikacyjnymi, w tym m.in. poprzez:

- Urząd Miasta Kostrzyn nad Odrą, Kostrzyńskie Centrum Kultury oraz wszystkie placówki oświatowe – ankiety wystawione na publiczny widok,
- informację o prowadzeniu badania ankietowego umieszczoną na stronie internetowej Urzędu Miasta Kostrzyn nad Odrą.

¹ Termin »miasto« rozumiany jest w niniejszym raporcie jako obszar terytorialny. Nie należy go mylić z organem administracji publicznej jakim jest Burmistrz oraz Urzędem Miasta, który jest jednostką pomocniczą dla Burmistrza.

W wyniku realizacji badania uzyskano łącznie **393 ankiet**, które zakwalifikowano do ostatecznej analizy statystycznej. Przy realizacji ankiet zachowano anonimowość osób ankietowanych. Przygotowane ankiety tj. dla mieszkańca oraz przedsiębiorstwa, przeznaczone były do samodzielnego wypełnienia. Struktura kwestionariuszy uwzględniała zarówno pytania zamknięte, jak i otwarte, przy czym zdecydowanie przeważał typ pytania zamkniętego. W wybranych pytaniach o charakterze zamkniętym uwzględniono odpowiedź „inne”, z możliwością wyszczególnienia odpowiedzi, która nie znalazła się w zaproponowanym przez autorów badania katalogu. Ponadto, w ankietach pojawiły się pytania ze skalą odpowiedzi od 1 do 5 (gdzie „1” oznaczało bardzo źle, a „5” – bardzo dobrze).

Sposób pozyskiwania respondentów warunkował strukturę próby badawczej. Wyłożenie ankiet w Urzędzie, bezpośrednio dostarczenie wersji papierowych ankiet, czy też zamieszczenie ich w Internecie, spowodowało, że wypełniały je w głównej mierze osoby zainteresowane Miastem Kostrzyn nad Odrą, aktywne i dobrze zorientowane w sprawach swojego regionu.

W niżej przedstawionej analizie wypełnionych ankiet, w części pytań odpowiedzi mogą nie sumować się do 100%. Spowodowane jest to występowaniem pytań, w których respondenci mogli nie udzielić odpowiedzi. W przedstawionych tabelach są również takie, w których wynik może przekroczyć wartość 100%, co wiąże się z możliwością udzielenia więcej niż jednej odpowiedzi na pytanie.

Niniejsze opracowanie stanowi raport z przeprowadzonych badań. Przy jego opracowaniu kierowano się zasadą precyzyjnego przedstawienia wyników i unikania ich krzyżowej, głębszej interpretacji statystycznej. Dzięki temu potencjalnie zainteresowany tą problematyką czytelnik będzie miał możliwość dokonania samodzielnej analizy w oparciu o przedstawione dane ilościowe i jakościowe.

MIASTO KOSTRZYN NAD ODRA W PERCEPCJI MIESZKAŃCÓW I PRZEDSIĘBIORSTW

ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA MIESZKAŃCÓW

METRYCZKA – INFORMACJE O RESPONDENTACH

Większość respondentów, która wzięła udział w badaniu, stanowiły kobiety, jednak ich przewaga jest nieznaczna, gdyż udział kobiet w badaniu wyniósł 58%, a mężczyzn 42%. Wśród zrealizowanych ankiet najczęściej należało do osób w wieku między 21 a 30 rokiem życia, które stanowią 28% wszystkich respondentów badania oraz pomiędzy 31 a 40 rokiem życia, które z kolei stanowią 25% wszystkich ankietowanych. Znaczący jest także udział w badaniu osób w wieku 41–50 lat oraz 51–60 lat, tj. odpowiednio 19 i 15% ogółu respondentów.

Odsetek procentowy dwóch skrajnych grup wiekowych, tj.: między 15 a 20 rokiem życia oraz powyżej 60 lat, jest najmniejszy i wynosi odpowiednio 7 i 6%. Jest to ważna informacja z perspektywy aktywizowania osób najmłodszych oraz najstarszych do zaangażowania w życie społeczne miasta. Należałoby się zastanowić przy okazji tej informacji m.in. nad poszukianiem innych kanałów informacyjnych dla tych grup wiekowych, a także nad diagnozą problemów w zakresie kapitału społecznego Kostrzyna nad Odrą. Tym bardziej, iż sytuację w tym zakresie w mieście odzwierciedla badanie realizowane w skali ogólnopolskiej przez Instytut Spraw Publicznych dotyczące społeczeństwa obywatelskiego oraz kapitału społecznego w Polsce, które wskazuje, że udział osób w wieku 15–20 oraz powyżej 60 roku w ma tendencje do utrzymywania się na stosunkowo niskim poziomie².

Zdecydowanie dominującą grupą w badaniu pod względem wykształcenia są osoby posiadające dyplom uczelni wyższej – stanowią one niemalże połowę osób, które wypełniły ankietę (46%). Reprezentatywna jest także grupa osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym (23%) oraz średnim (21%). Niewielki udział w badaniu stanowią natomiast mieszkańcy z wykształceniem policealnym (6%), a także podstawowym i gimnazjalnym (po 2%).

Najwięcej osób ankietowanych deklarowało zatrudnienie w przedsiębiorstwach prywatnych (43%). Reprezentatywna była także grupa osób zatrudnionych w sferze budżetowej (27%). Udział w badaniu pozostałych grup jest nieznaczny gdyż kształtuje się on pomiędzy 5 a 9%, w tym udział: bezrobotnych – stanowi 5%, emerytów/ rencistów – 7%, a uczniów/ studentów oraz osób prowadzących własną działalność gospodarczą – po 9%. Należy również zwrócić uwagę na fakt, iż w niniejszym badaniu swoich przedstawicieli nie posiadają osoby prowadzące własne gospodarstwo rolne.

² Zob. szerzej, *Partycypacja publiczna w praktyce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013; *Przepis na uczestnictwo. Diagnoza partycypacji publicznej w Polsce*, red. Anna Olech, Warszawa 2013. Raporty dostępne są: <http://www.isp.org.pl/publikacje,25.html>

OCENA POTRZEBY POSIADANIA STRATEGII ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

Autorzy badania uznali za zasadne zapytanie respondentów o opinię, czy uważają oni za konieczne budowanie Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą. Ważny jest aspekt akceptacji procesu tworzenia strategii rozwoju, stąd istotnym jest zbadanie na samym wstępie jakie jest podejście do tego tematu samego społeczeństwa, a także czy występuje wśród niego i jaka jest ewentualna skala niezadowolenia.

Wykres 1. Ocena potrzeby posiadania strategii rozwoju

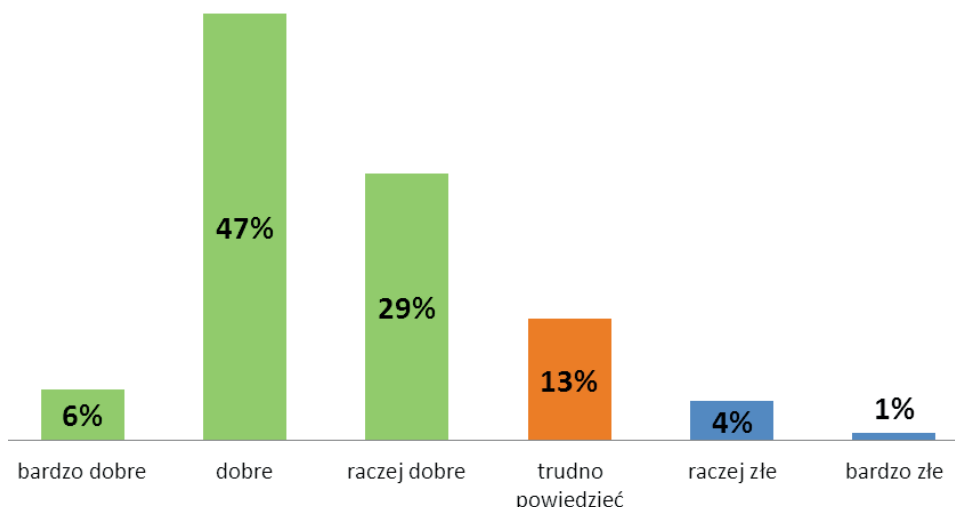
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość, bo aż 87% respondentów, uznała proces budowania Strategii Rozwoju Miasta Kostrzyn nad Odrą za zasadny, w tym 34% ankietowanych uważa, że taka strategia jest zdecydowanie potrzebna, 36% uważa, że jest potrzebna, a 17%, że jest raczej potrzebna. Zaledwie 10% ankietowanych stwierdziło, że „trudno powiedzieć”. Taka struktura odpowiedzi oznacza, że mieszkańcy Miasta Kostrzyn nad Odrą widzą potrzebę planowania strategicznego przez Urząd Miasta w oparciu o dokument strategii rozwoju.

OGÓLNA OCENA ŻYCIA W MIEŚCIE KOSTRZYN NAD ODRĄ

Celem pytania była próba zaprezentowania ogólnego poziomu jakości życia w mieście Kostrzyn nad Odrą. Jest to ważna informacja w szczególności przy diagnozowaniu problemów, celów oraz kierunków rozwoju miasta, które mają na celu podwyższenie poziomu jakości życia w mieście Kostrzyn nad Odrą.

Wykres 2. Ogólna ocena życia w mieście

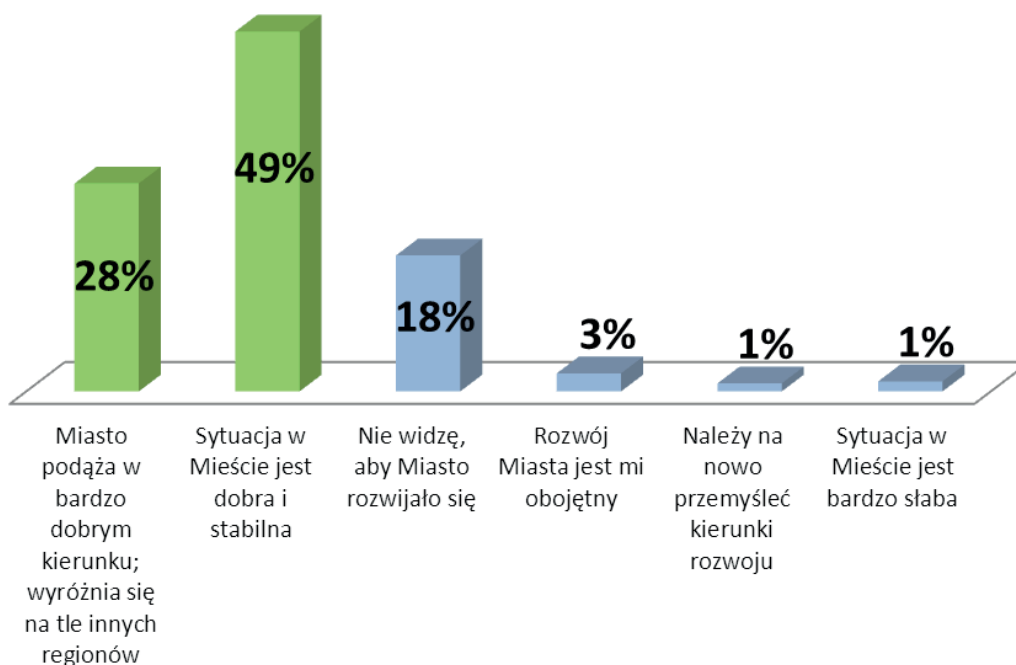

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Należy zwrócić uwagę na odpowiedź respondentów w pytaniu o ogólną ocenę poziomu życia w mieście Kostrzyn nad Odrą. Większość osób, bo aż 82%, zadeklarowało, że jakość ich życia jest zadowalająca, w tym: 6% oceniło ją bardzo dobrze, 47% dobrze, a 29% raczej dobrze. Negatywnie jakość życia w mieście Kostrzyn nad Odrą oceniło około 5% respondentów, w tym: 1% z nich oceniło tę jakość bardzo źle, a 4% raczej źle. Natomiast 13% osób biorących udział w badaniu wskazało na trudność w zweryfikowaniu ich jakości życia w mieście. Analizując otrzymane odpowiedzi warto podkreślić, iż zdecydowanej większości respondentów żyje się dobrze w granicach miasta Kostrzyn nad Odrą.

OCENA SYTUACJI W MIEŚCIE KOSTRZYN NAD ODRĄ

Wykres 3. Ocena sytuacji w mieście

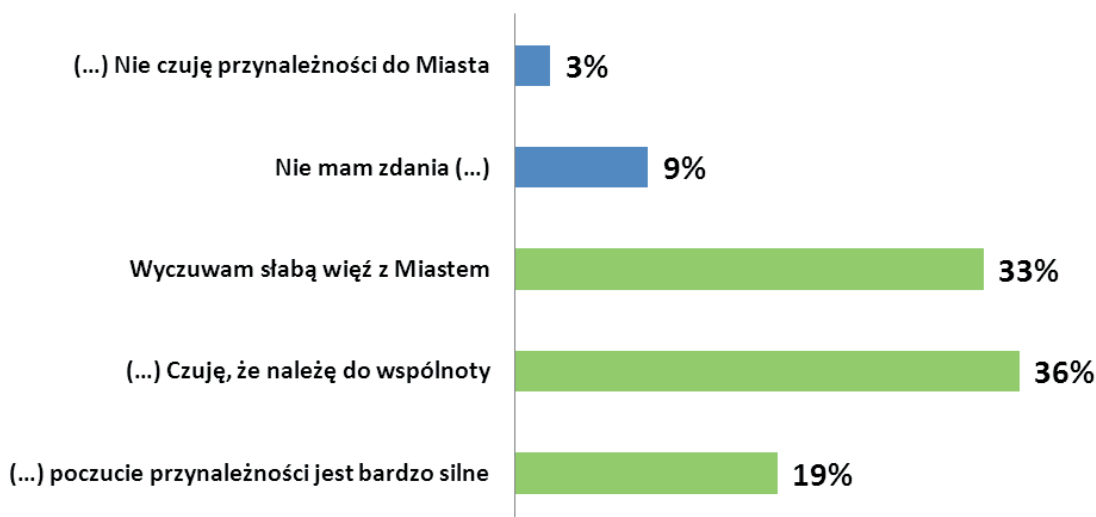
Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Zdecydowana większość badanych twierdzi, że sytuacja w mieście Kostrzyn nad Odrą jest dobra i stabilna (49%), a 28% uważa, że miasto podąża w bardzo dobrym kierunku i wyróżnia się na tle innych regionów. Z drugiej jednak strony, aż 18% ogółu badanych nie widzi, aby miasto to rozwijało się. Wśród odpowiedzi pojawiły się również głosy mieszkańców negatywnie oceniających kierunki rozwoju miasta, które stanowią w sumie 2% wszystkich odpowiedzi. Oznacza to, iż zdecydowanie większy odsetek respondentów pozytywnie ocenia sytuację miasta. Zaznaczyć przy tym należy, iż dla 18% osób biorących udział w badaniu, rozwój miasta jest obojętny.

OCENA POCZUCIA PRZYNALEŻNOŚCI DO MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

Problematyka poruszona w pytaniu opiera się na dwóch zagadnieniach. Pierwsze to: opinia o współpracy, relacjach miasta z mieszkańcami. Drugie to poczucie przynależności do miasta. Intencją tak sformułowanego pytania było badanie krzyżowe, z jednej strony opinii o współpracy, komunikacji miasta z mieszkańcami, a z drugiej poczucia przynależności do wspólnoty, do miasta. Należy to pytanie potraktować jako otwierające dyskusję, a nie jako podsumowanie dotyczące interakcji pomiędzy mieszkańcem, a samorządem terytorialnym, władzą w mieście.

Wykres 4. Ocena poczucia przynależności do miasta

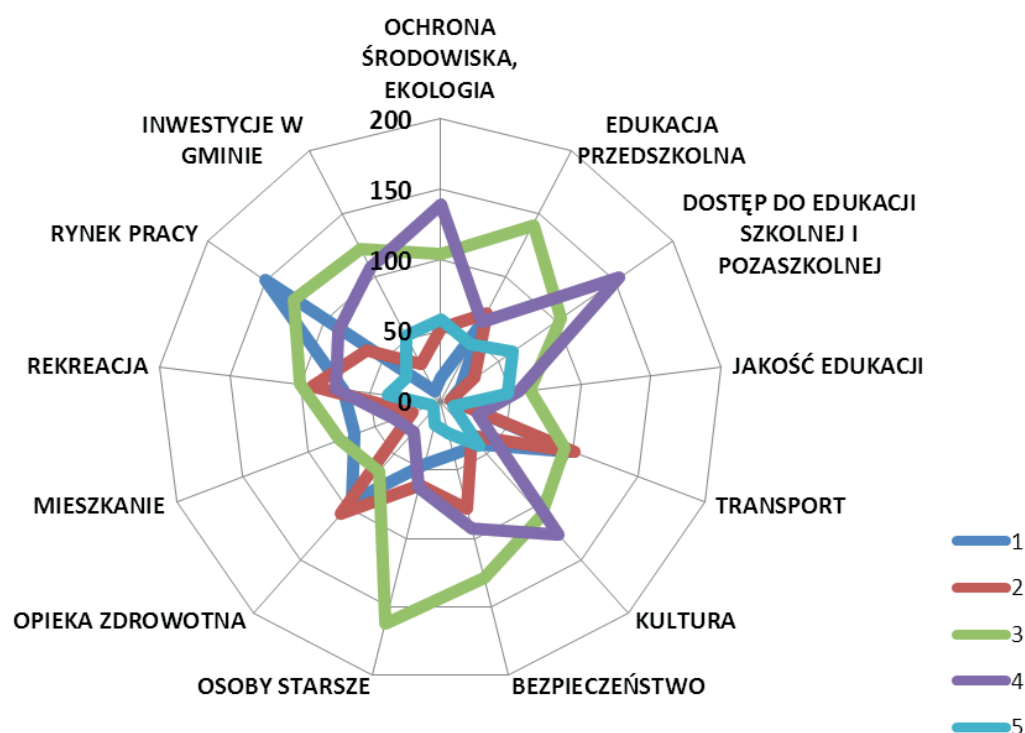

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów zakreśliło odpowiedź: Czuję, iż należy do wspólnoty (36%). Druga duża grupa ankietowanych (33%) odpowiedziała, wyczuwa słabą więź z miastem. Z kolei trzecia co do wielkości grupa respondentów (19%) wskazała, że jej poczucie przynależności do miasta jest bardzo silne. Oznacza to, iż 88% ankietowanych wyczuwa jakąkolwiek przynależność do Miasta Kostrzyn nad Odrą, z naciskiem na pozytywny aspekt tego uczucia. Niemniej jednak, należy wziąć pod uwagę, iż wśród odpowiedzi, 9% wskazań było na stwierdzenie „nie mam zdania”, jedynie 3% respondentów w ogóle nie identyfikuje się z Kostrzynem nad Odrą.

OCENA REALIZACJI ZADAŃ I INWESTYCJI NA TERENIE MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

Wykres 5. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Wykres radarowy przedstawia ocenę zadań i inwestycji w podziale na poszczególne kategorie. Ustalona została skala od 1 do 5, gdzie 1 oznacza bardzo źle, a 5 – bardzo dobrze. Obszary zadań, które były oceniane w tym pytaniu to:

1. Ochrona środowiska, ekologia
2. Edukacja przedszkolna
3. Edukacja
4. Transport
5. Kultura
6. Bezpieczeństwo
7. Pomoc społeczna
8. Opieka zdrowotna
9. Mieszkanie
10. Rekreacja
11. Rynek pracy
12. Inwestycje w mieście

Liczby 0, 20, 40 ... aż do 100 oznaczają liczbę ocen wyrażonych przez mieszkańców w danej kategorii. **Najlepiej** zostały ocenione: dostęp do edukacji, ochrona środowiska, jakość edukacji, edukacja przedszkolna, kultura oraz rekreacja. Spośród kategorii **najbardziej** zostały ocenione: rynek pracy, transport oraz opieka zdrowotna. Jest to bardzo znaczący sygnał, że muszą to być kluczowe obszary w diagnozowaniu problematyki, celów, kierunków rozwojowych, a także zadań operacyjnych.

PRIORYTETOWE OBSZARY ROZWOJU NA TERENIE MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ

Kolejne pytanie bezpośrednio wynika z poprzedniego tj. oceny zadań oraz inwestycji na terenie miasta. Respondenci mieli tutaj za zadanie przedstawić, które obszary są według nich priorytetowymi w okresie 2014–2023.

Tabela 1. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie miasta w latach 2014–2023

LP.	NAZWA OBSZARU ROZWOJU	LICZBA WSKAZAŃ W ANKIETACH
1	OCHRONA ŚRODOWISKA, EKOLOGIA	46
2	EDUKACJA PRZEDSZKOLNA	63
3	DOSTĘPNOŚĆ DO EDUKACJI SZKOLNEJ I PRZEDSZKOLNEJ	63
4	TRANSPORT	79
5	KULTURA	42
6	BEZPIECZEŃSTWO	53
7	OSOBY STARSZE	19
8	OPIEKA ZDROWOTNA	113
9	MIESZKANIE	28
10	REKREACJA	80
11	RYNEK PRACY	111
12	INWESTYCJE W MIEŚCIE	35

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

W niniejszym pytaniu wyróżnione zostały obszary, które według mieszkańców stanowią priorytet do rozwoju w okresie 2014–2023. Najwięcej wskazań w zakresie konieczności skoncentrowania się na szukaniu rozwiązań otrzymały takie obszary, jak: rynek pracy, opieka zdrowotna, rekreacja oraz transport.

ANALIZA NA PODSTAWIE ANKIET DLA PRZEDSIĘBIORSTW

Kolejną grupą docelową badania ankietowego byli przedstawiciele przedsiębiorstw. Ankietyzacji poddano nie tylko firmy, które mają swoje siedziby na terenie Kostrzyna nad Odrą, ale także te, które prowadzą w jego granicach działalność. Ważne było wydzielenie tematu rynek pracy, prowadzenie działalności gospodarczej, gdyż już na etapie diagnozy społeczno-gospodarczej ten obszar pojawił się jako problematyczny. Ponadto przedstawiciele przedsiębiorstw mają inną perspektywę oceny miasta niż pozostałe grupy interesariuszy.

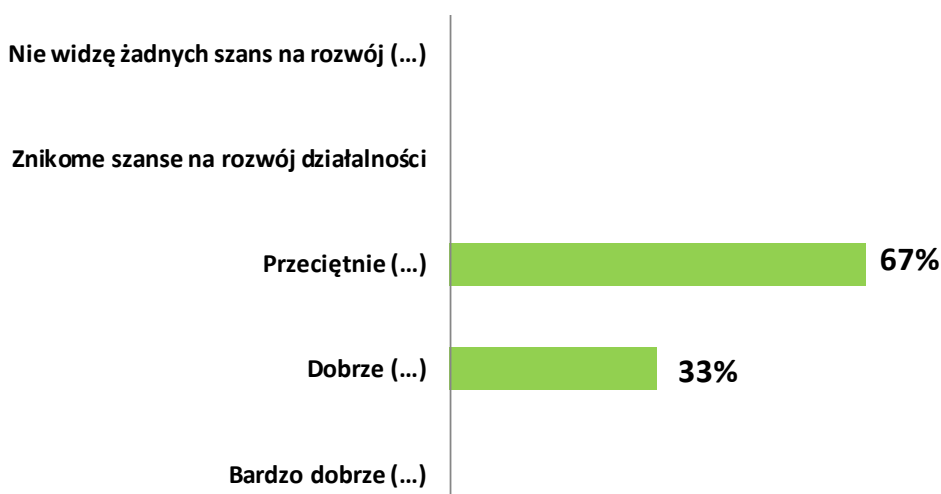
DANE O FIRMACH – METRYCZKA

Wszyscy przedstawiciele przedsiębiorstw, którzy wzięli udział w niniejszym badaniu ankietowym reprezentują branżę usługową. Większość firm (67%), która wzięła udział w badaniu ankietowym, powstała przed 1989r. 33% ankietowanych reprezentuje firmy powstałe w okresie między 1990 a 2004 rokiem. W badaniu nie wzięli udziału respondenci z firm założonych w okresie między 2005 a 2013 rokiem, ani po 01.01.2014r. Spośród wszystkich przedstawicieli firm, którzy wzięli udział w badaniu ankietowym, 67% reprezentuje działalności jednoosobowe, a 33% ankietowanych mikroprzedsiębiorstwa, tj. do 9 pracowników. W badaniu nie wzięli udziału przedstawiciele firm małych, średnich, ani dużych.

OCENA ROZWOJU PROWADZONEJ DZIAŁALNOŚCI

Pytanie dotyczyło zarówno możliwości rozwoju samej działalności gospodarczej na terenie miasta jak i elementu współpracy, relacji przedsiębiorca – samorząd terytorialny.

Wykres 6. Jak ocenia Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności gospodarczej na obszarze miasta?

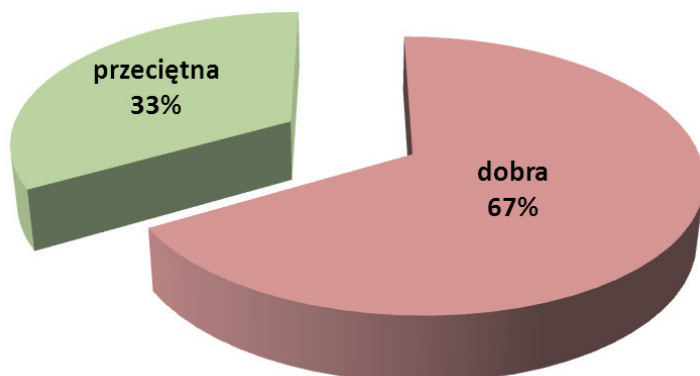

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Najwięcej respondentów (67%) uznało, że ma przeciętne możliwości rozwoju na terenie Miasta. Z kolei 33% respondentów oceniło te warunki jako dobre. Zatem ogólna ocena możliwości rozwoju prowadzonej działalności rolniczej/ pozarolniczej na obszarze miasta Kostrzyn nad Odrą jest pozytywna jeśli chodzi o dostrzeganie silnych stron działalności gospodarczej, jak i wzajemnego pola oddziaływania w relacjach firma – samorząd terytorialny. Nie należy jednak traktować tego pytania jako podsumowania analizy, a wstęp do dialogu przedsiębiorstw, samorządu terytorialnego oraz instytucji otoczenia biznesu.

OCENA BIEŻĄCEJ SYTUACJI FINANSOWEJ

Wykres 7. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/ firmy?

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Ocena sytuacji finansowej firm jest ogólnie pozytywna. Zaledwie 33% przedstawicieli biorących udział w badaniu deklaruje, że ich sytuacja finansowa jest na przeciętnym poziomie. Podczas gdy 67% osób biorących udział w badaniu uznaje, że obraz ich finansów jest dobry (67%).

WSPARCIE LOKALNEJ DZIAŁALNOŚCI

Tabela 2. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie miasta?

KATEGORIA	TAK	NIE
Zrzeszanie przedsiębiorców	0	3
Wsparcie finansowe przedsiębiorców	0	3
Poziom infrastruktury technicznej	3	0
Poziom infrastruktury logistycznej	1	2
Pomoc formalna przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej	2	1
Promocja przedsiębiorców	1	2
Pomoc w znalezieniu lub wyszkoleniu kadry	1	2
Wsparcie w zatrudnianiu pracowników, doposażeniu stanowisk pracy	1	2
Pomoc w znalezieniu odpowiednich nieruchomości	1	2

Źródło: opracowanie własne na podstawie badań ankietowych

Respondenci dostrzegają przede wszystkim odpowiedni poziom infrastruktury technicznej do prowadzenia działalności, a także pomoc formalną przy zakładaniu i prowadzeniu działalności gospodarczej. Jako minus deklarują przede wszystkim niewielkie wsparcie w zakresie zrzeszania się przedsiębiorców, a także niewielkie wsparcie finansowe.

SPIS TREŚCI

I. WSTĘP	3
II. METODOLOGIA	3
III. WIZJA I MISJA ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ	4
IV. KIERUNKI ROZWOJU, CELE STRATEGICZNE I OPERACYJNE	5
V. PLANOWANE INWESTYCJE	20
VI. FINANSOWANIE	21
VII. SPÓJNOŚĆ STRATEGII Z INNYMI DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI	22
VIII. SYSTEM MONITORINGU, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII	25
IX. ZAKOŃCZENIE	26
X. ZAŁĄCZNIKI	27
Załącznik nr 1. PROJEKT PROCEDURY MONITOROWANIA, EWALUACJI I AKTUALIZACJI STRATEGII ROZWOJU MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ NA LATA 2014–2023	27
Załącznik nr 2. PROPONOWANY ZESTAW WSKAŹNIKÓW	30
Załącznik nr 3. ANALIZA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA MIASTA KOSTRZYN NAD ODRĄ	33
1. Wstęp do analizy społeczno-gospodarczej	33
2. Sfera gospodarcza	36
2.1. Podmioty gospodarcze	36
2.2. Otoczenie biznesu	37
2.3. Przemysł	38
2.4. Innowacyjność w regionie	39
2.5. Turystyka	39
2.6. Bezrobocie	42
3. Sfera społeczna	43
3.1. Ludność	43
3.2. Struktura wiekowa	45
3.3. Oświata	48
3.4. Kultura i sztuka	54
3.5. Bezpieczeństwo publiczne	56
3.6. Ochrona zdrowia	58
3.7. Pomoc społeczna	59
3.8. Sport i rekreacja	60
3.9. Organizacje pozarządowe i stowarzyszenia	61
3.10. Konsultacje społeczne	62
3.11. Dostępność i jakość świadczenia usług publicznych	63
3.12. Powiązania zewnętrzne	63
4. Sfera techniczna	66
4.1. Mieszkalnictwo	66
4.2. Sieć drogowa	67
4.3. Sieć kolejowa	68
4.4. Transport wodny	68
4.5. Sieć energetyczna	68
4.6. Sieć wodociągowa i kanalizacyjna	69
4.7. Sieć gazownicza	70
4.8. Sieć ciepłownicza	71
4.9. Infrastruktura telekomunikacyjna	71

5. Kierunki rozwoju infrastruktury	72
5.1. Infrastruktura transportowa	72
5.2. Infrastruktura komunalna	72
5.3. Ochrona środowiska	72
5.4. Dziedzictwo kulturowe i zabytki	72
5.5. Inwestycje celu publicznego	72
Załącznik nr 4. ANALIZA SWOT	73
Załącznik nr 5 RAPORT DOTYCZĄCY BADAŃ ANKIETOWYCH. MIASTO KOSTRZYN NAD ODRĄ, KWIECIEŃ 2014 R.	78

SPIS MAP

Załącznik nr 3.	
Rysunek 1. Położenie Miasta Kostrzyn nad Odrą	33
Rysunek 2. Obszary chronione na terenie Miasta Kostrzyn	35
Rysunek 3. Zagrożenie powodziowe na terenie Miasta Kostrzyn	35

SPIS TABEL

Tabela 1. Matryca SRMK 2014–2023	6
Tabela 2. Konkurencyjna gospodarka – proponowane kierunki działania	8
Tabela 3. Kapitał społeczny – proponowane kierunki działania	12
Tabela 4. Inwestycje w zasoby – proponowane kierunki działania	17
Załącznik nr 1.	
Tabela 1. Wskaźniki ogólne	30
Tabela 2. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Konkurencyjna gospodarka”	30
Tabela 3. Wskaźniki realizacji kierunku „Kapitał społeczny”	31
Tabela 4. Wskaźniki realizacji kierunku rozwoju „Inwestycje w zasoby”	31
Załącznik nr 3.	
Tabela 1. Kierunek wykorzystania powierzchni [2013 r.]	34
Tabela 2. Podmioty gospodarcze według rodzajów działalności	36
Tabela 3. Podmioty gospodarcze w mieście Kostrzyn nad Odrą wg PKD i rodzajów działalności w 2013 r.	36
Tabela 4. Liczba bezrobotnych w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013	42
Tabela 5. Liczba ludności w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013	43
Tabela 6. Saldo migracji w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013	44
Tabela 7. Kierunki migracji [2013 r.]	44
Tabela 8. Przyrost naturalny w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013	45
Tabela 9. Ekonomiczna struktura wieku – dane porównawcze [2013 r.]	46
Tabela 10. Wskaźnik obciążenia demograficznego – dane porównawcze [2013 r.]	47
Tabela 11. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 2	48
Tabela 12. Liczba uczniów w Szkole Podstawowej Nr 4	49
Tabela 13. Liczba uczniów w Gimnazjum Nr 1	49
Tabela 14. Liczba uczniów w Gimnazjum Nr 2	49
Tabela 15. Warunki kształcenia w szkołach podstawowych i gimnazjach w 2013 r.	50
Tabela 16. Wyposażenie szkół podstawowych i gimnazjach w komputery w 2013 r.	50
Tabela 17. Wyniki sprawdzianów w szkołach podstawowych w powiecie gorzowskim [2014 r.]	51
Tabela 18. Wyniki egzaminów w gimnazjach w powiecie gorzowskim [2014 r.]	51
Tabela 19. Wyniki egzaminów maturalnych w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2014 r. (poziom podstawowy, egzamin pisemny)	53

Tabela 20. Wyniki egzaminów maturalnych (egzamin podstawowy) – dane porównawcze [2014 r.]	53
Tabela 21. Przepięstwa stwierdzone w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013	56
Tabela 22. Bezpieczeństwo na drogach w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013	57
Tabela 23. Akcje Straży Pożarnej w Kostrzynie nad Odrą w latach 2011–2013	57
Tabela 24. Powody trudnej sytuacji życiowej w mieście Kostrzyn nad Odrą w latach 2009–2013	59
Tabela 25. Korzystający ze środowiskowej pomocy społecznej – dane porównawcze [2013 r.]	60
Tabela 26. Warunki mieszkaniowe w mieście Kostrzyn nad Odrą 2013 r.	66
Tabela 27. Statystyki mieszkaniowe – dane porównawcze	66
Tabela 28. Sieć wodociągowa w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2013 r.	69
Tabela 29. Sieć kanalizacyjna w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2013 r.	70
Tabela 30. Korzystający z instalacji – dane porównawcze	70
Tabela 31. Sieć gazowa w mieście Kostrzyn nad Odrą w 2013 r.	70
Tabela 32. Korzystający z instalacji – dane porównawcze	71

Załącznik nr 5.

Tabela 1. Propozycja 3 obszarów rozwoju, które powinny stanowić priorytet działań na terenie miasta w latach 2014–2023	85
Tabela 2. Które z niżej przedstawionych propozycji wsparcia lokalnej działalności są realizowane na terenie miasta?	87

SPIS WYKRESÓW

Załącznik nr 3.

Wykres 1. Podmioty gospodarcze wg klas wielkości w 2013 r.	37
Wykres 2. Liczba ludności w Kostrzynie nad Odrą w latach 2009–2013 – ujęcie graficzne	43
Wykres 3. Struktura wiekowa Kostrzyna nad Odrą w roku 2009 i 2013	45
Wykres 4. Zmiana liczby ludności – 2013 r. do 2009 r.	46
Wykres 5. Ekonomiczna struktura wieku [2013 r.]	47

Załącznik nr 5.

Wykres 1. Ocena potrzeby posiadania strategii rozwoju	81
Wykres 2. Ogólna ocena życia w mieście	81
Wykres 3. Ocena sytuacji w mieście	82
Wykres 4. Ocena poczucia przynależności do miasta	83
Wykres 5. Ocena realizacji zadań i inwestycji na terenie miasta	84
Wykres 6. Jak oceniają Pan/Pani możliwość rozwoju prowadzonej działalności gospodarczej na obszarze miasta?	86
Wykres 7. Jak oceniają Państwo bieżącą sytuację finansową gospodarstwa/ firmy?	87